Televizní vysílání veřejné služby v některých zemích Evropské unie

Informační materiál pro Českou televizi

PhDr. Milan Šmíd

Praha, září 2014

Evropská unie a média

Když se 1. května 2004 Česká republika stala členským státem Evropské unie, vstoupila do organizace, která již v předchozích letech jasně formulovala svoji politiku ve vztahu k televiznímu vysílání a také k médiím veřejné služby, jež nazýváme veřejnoprávní.

V základních dokumentech Evropské unie se nikde nevyskytuje slovo médium jako prostředek masové komunikace. Z toho by se dalo vyvozovat, že problematika médií leží zcela mimo zorné pole zájmu politiky Evropské unie, a že EU přenechává otázky mediální politiky Radě Evropy, která se lidskými právy, svobodou projevu a tím i problematikou médií intenzívně zabývá. K takovému závěru by mohla vést i interpretace článku Kultura ve Smlouvě o fungování Evropské unie, jestliže pod pojem kultura zahrneme obsah masových médií tisku, rozhlasu a televize. Neboť článek 167 „Kultura" (bývalý článek 151 Smlouvy o ES) praví: „*Evropský parlament a Rada přijímají řádným legislativním postupem po konzultaci s Výborem regionů podpůrná opatření,* ***s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států***."

Z textu smlouvy tudíž vyplývá, že oblast kultury ponechává Evropská unie plně v kompetenci členských států, že na jedné straně rozvoj kultur členských států při respektování jejich národní a regionální různorodosti plně podporuje, ale na druhé straně nevydává žádné závazné předpisy, kterými by se členské státy v oblasti kultury měly řídit.[1]

Nicméně přesto je problematika médií součástí agendy Evropské unie, do které se dostala v průběhu historického vývoje, poznamenaného průnikem soukromého rozhlasového a televizního vysílání v poslední čtvrtině minulého století do Evropy. Na rozdíl od USA, kde rozhlasové a později i televizní vysílání bylo založeno na komerčním podnikání, do něhož následně pronikaly prvky veřejné služby – ať už vyvolané poptávkou nebo zásahem regulátora přidělujícího vysílací frekvence, v Evropě stát rozhlasové, později i televizní vysílání vyhradil monopolním státním nebo státem organizovaným provozovatelům.

Rozvoj telekomunikací a nových distribučních možností (u rozhlasu VKV pásmo, u televize kabelové a satelitní vysílání) v 70. a 80. letech, spolu se zlevňováním produkčních, záznamových a vysílacích technologií, umožnil soukromým subjektům vstoupit na trh rozhlasového a televizního vysílání, který mu byl dříve uzavřen s odkazem na nedostatek komunikačních kanálů, tj. nedostatek vysílacích frekvencí daných fyzikálními a geografickými limity kmitočtového spektra.

V Evropě vznikl tzv. duální systém vysílání, v němž spolu koexistují dosavadní zavedené rozhlasové a televizní organizace zřízené státem a financované veřejnými prostředky s novými soukromými provozovateli vysílání, kteří si na svůj provoz musí vydělat na trhu reklamy. Oba sektory vysílání – veřejný a soukromý – se dostaly do konkurenčního

[1] Článek 167 „Kultura": *1. Unie přispívá k rozkvětu kultur členských států a přitom respektuje jejich národní a regionální různorodost a zároveň zdůrazňuje společné kulturní dědictví.*
2. Činnost Unie je zaměřena na povzbuzování spolupráce mezi členskými státy a v případě potřeby na podporu a doplňování jejich činnosti (...)
4. Unie ve své činnosti podle ostatních ustanovení Smluv přihlíží ke kulturním hlediskům, zejména s cílem uznávat a podporovat rozmanitost svých kultur.
5. Ve snaze přispět k dosažení cílů, uvedených v tomto článku:
– Evropský parlament a Rada přijímají řádným legislativním postupem po konzultaci s Výborem regionů podpůrná opatření, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států,
– Rada na návrh Komise přijímá doporučení.

vztahu, který se stal v rámci Evropy, prosazující tržní hospodářství založené na férové hospodářské soutěži, problémem.

Provozovatelé soukromého vysílání začali poukazovat na to, že veřejnoprávní vysílatelé, kteří jako dodatečný zdroj příjmů využívají prodej vysílacího času pro obchodní sdělení, narušují hospodářskou soutěž na reklamním trhu tím, že získávají nedovolenou podporu od státu, ať už prostřednictvím tzv. koncesionářského poplatku, nebo výnosem ze zvláštní daně nebo dotacemi ze státního rozpočtu.

Jedním z prvních případů, který řešil Evropský soudní dvůr v souvislosti se soukromým vysíláním, byl případ Sacchi vs. italský stát v letech 1973-4, při němž se rozhodovalo o zákonnosti zásahu italské vlády proti podnikateli, který v kabelové síti začal provozovat svůj vlastní televizní program.[2] Soudní dvůr Evropského společenství tenkrát v odpovědích na předběžné otázky italské justice na jedné straně přiznal státu právo ochrany domácího monopolu na televizní vysílání, na straně druhé rozhodl, že „na vysílání televizních signálů, včetně těch, které mají reklamní povahu, se vztahují pravidla Smlouvy týkající se pohybu služeb."

Myšlenka, že televizní vysílání je službou, která navíc je schopna překračovat hranice, tj. svým obrazovým sdělením oslovit i diváky v jiných zemích s jiným jazykem, stála také u vzniku směrnice „Televize bez hranic" přijaté v roce 1989 (od roku 2009 Směrnice o audiovizuálních mediálních službách) [3], neboť cílem evropských společenství bylo a je zajištění volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu. To však vyžadovalo stanovit určité minimální standardy této služby, přijatelné pro všechny členské země, čímž se uvedená směrnice stala závaznou právní normu někdejších Evropských společenství, dnes Evropské unie, která zasahuje do kompetence členských států z hlediska obsahu jejich médií.

Vysílání veřejné služby v dokumentech EU

Uvedená směrnice se vztahuje na veškeré televizní vysílání a audiovizuální mediální služby bez rozlišení, ať už se jedná o soukromé nebo veřejnoprávní provozovatele těchto služeb. Kromě toho, že preambule dokumentu cituje rezoluci Rady EU z roku 1999 o podpoře vysílání veřejné služby, médiím veřejné služby směrnice žádné zvláštní závazky neukládá. Její existence však potvrzuje dvojí charakter médií masové komunikace, které jsou zároveň kulturní i obchodní službou. Právě v obchodní rovině se dostalo vysílání veřejné služby do konfrontace se soukromým vysíláním z pohledu článků 86 a 87 Smlouvy o Evropském hospodářském společenství (dnes v EU podle Lisabonské smlouvy s čísly 106 a 107).

---

[2] Ve městě Biella na severozápadě Itálie podnikatel Giuseppe Sacchi v roce 1972 začal provozovat vlastní televizní program Telebiella v kabelové síti, když využil mezery v telekomunikačním zákonu a svůj program si zaregistroval jako „noviny prostřednictvím videa" (Giornale periodico a mezzo video). Poté, co vzniklo více takových televizních kabelových televizních programů, vláda proti nim zakročila vydáním dekretů o komunikacích. Giuseppe Sacchi se obrátil na Evropský soudní dvůr, který 30. dubna 1974 vydal rozhodnutí, které je dostupné v češtině na www https://isap.vlada.cz/kopie/revize.nsf/2fd339ed5be822e2c12578680031b2ae/42529F980CB195C2C1257BF000450084/$FILE/61973J0155.pdf

[3] Council Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 on the coordination of certain provisions laid down by Law, Regulation or Administrative Action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities. Dostupné na www http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31989L0552&rid=3. V době vstupu ČR do EU byla tato směrnice novelizována předpisem 97/36/ES z roku 1997, v českém znění dostupný na www http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:31997L0036&from=EN. V roce 2007 se směrnice rozšířila na audiovizuální mediální služby. Kodifikované znění směrnice o audiovizuálních mediálních službách je dostupné na www http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010L0013&from=EN

Stížnosti soukromých provozovatelů vysílání poukazovaly na to, že článek 106, zmiňující „*veřejné podniky a podniky, kterým členské státy přiznávají zvláštní nebo výlučná práva*," i pro tyto podniky stanovuje, že „***podléhají** pravidlům obsaženým ve Smlouvách, zejména **pravidlům hospodářské soutěže.***" Následující článek 107 ve svém prvním odstavci jednoznačně praví, že „***Podpory** poskytované v jakékoli formě státem (…), které narušují nebo **mohou narušit hospodářskou soutěž** (…) jsou (…) **neslučitelné s vnitřním trhem**.*" I když následující druhý odstavec článku 107 specifikuje slučitelnost státní podpory v některých zvláštních případech, to nijak nezabránilo vzniku případů, které někdejší ES, dnes EU musela a musí řešit. Také kvůli tomu, že rozvoj telekomunikačních sítí a komunikačních technologií v posledním čtvrtstoletí zásadně proměnil prostředí, v němž média pracují, a která se stala místem střetávání zájmů veřejnoprávních a soukromých médií.

Tak například ještě počátkem 90. let se snažili soukromí provozovatelé prosadit, aby se veřejná služba televizního vysílání omezila na model dvou až tří celostátních plnoformátových programů tak, jak se zavedly v Evropě v předchozích letech (první program pro masového diváka, druhý program alternativa k prvnímu, třetí program regionální). Nové komunikační a distribuční kanály vzniklé rozšiřováním kabelových sítí a satelitního příjmu v 80. letech měly být podle názoru soukromých stanic vyhrazeny pouze komerčním projektům, jež by kromě základních plnoformátových programů nabízely služby specializovaných tematických programů. Tento přístup nakonec v Evropě neuspěl, jak prokázala rozhodnutí Evropské komise ve věci stížnosti BSkyB na tematický program BBC News[4] a podobného podání německých soukromých provozovatelů VPRT proti existenci tematických kanálů KinderKanal a Phoenix[5].

Jedním z klíčových dokumentů, kterým Evropská komise stanovila pravidla soužití veřejného a soukromého sektoru vysílání, byl tzv. Amsterodamský protokol, který přiznal členským zemím právo financovat vysílání veřejné služby z veřejných prostředků, pokud to nenaruší hospodářskou soutěž „*v míře, která by byla v rozporu se společným zájmem*." To vše na základě konstatování, že „*systém vysílání veřejné služby v členských státech je přímo spjat s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami každé společnosti a s potřebou zachovat mediální pluralitu.*"[6]

O necelé dva roky později následovalo vyslovení politické podpory pro vysílání veřejné služby učiněné Radou Evropské unie v lednu roku 1999, když zástupci všech členských zemí jednomyslně schválili Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o vysílání veřejné služby.[7] Usnesení v sedmi bodech odpovědělo na to,

---

[4] Detaily případu dostupné na www http://ec.europa.eu/eu_law/state_aids/comp-1998/nn088-98.pdf

[5] Rozhodnutí oznámeno v oficiálním věstníku na www http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:C1999/238/03&from=EN

[6] Text amsterodamského protokolu je dostupný ke stažení na webové stránce Ministerstva kultury http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/rozhlasove-a-televizni-vysilani/verejnopravni-vysilani-81273/
VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY, BEROUCE V ÚVAHU, že systém veřejnoprávního vysílání v členských zemích je přímo spjat s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami každé společnosti a s potřebou zachovat mediální pluralitu, SE DOHODLY na následujících výkladových ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie:
Ustanovení Smluv se nedotýkají pravomocí členských států financovat veřejnoprávní vysílání, pokud je takové financování poskytováno organizacím pro veřejnoprávní vysílání k plnění veřejných služeb, jak jsou svěřeny, vymezeny a organizovány v každém členském státě, a pokud takové financování neovlivňuje obchodní podmínky a hospodářskou soutěž v Unii v míře, která by byla v rozporu se společným zájmem, přičemž se přihlíží k plnění veřejné služby. CS C 83/312 Úřední věstník Evropské unie 30.3.2010

[7] Resolution of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council of 25 January 1999 concerning public service broadcasting. *Official Journal C 030 , 05/02/1999*. Dostupné na WWW (pouze v angličtině) http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:41999X0205:EN:HTML

jakým způsobem by mělo vysílání veřejné služby reagovat na technologické změny spojené s digitalizací, vznikem internetu a nových médií.

Praví se zde mimo jiné, že „*Přístup široké veřejnosti, bez diskriminace a na základě rovných příležitostí, k různým kanálům a službám je nezbytným předpokladem pro plnění zvláštního závazku veřejnoprávního vysílání*". Kromě toho musí veřejnoprávní vysílání „*využívat výhod technologického pokroku*", přinášet „*veřejnosti prospěch plynoucí z nových audiovizuálních a informačních služeb a nových technologií*" a zaručovat "*rozvoj a diverzifikaci činností v digitálním věku*". A konečně, "*veřejnoprávní vysílání musí být schopné nadále poskytovat široké programové spektrum v souladu se svým posláním, jak bylo vymezeno členskými státy, aby oslovovalo společnost jako celek; v této souvislosti je pro veřejnoprávní vysílání legitimní usilovat o dosažení vysoké sledovanosti.*"

Vymezení veřejné služby v éře nových médií

Tak byla definována pozice členských států Rady Evropy ve vztahu k vysílání veřejné služby, z níž vyplývalo, že tato veřejná služba by neměla být uzavřena do ghetta terestrického vysílání několika málo plnoformátových kanálů, že by svůj obsah měla šířit i do digitálního světa nových médií, a že by se neměla nechat zatlačit do pozice média určeného jen pro menšinového diváka, čímž by se vzdala ambice oslovovat širokou veřejnost pořady s masovou sledovaností.

Proces rozšiřování obsahu rozhlasového a televizního vysílání do prostoru nových médií, na kterém se podílejí i provozovatelé vysílání veřejné služby, se projevil i v tom, že současné dokumenty Rady Evropy nebo Evropské unie již nezmiňují **vysílání veřejné služby** (***PSB*** - *Public Service Broadcasting*), ale důsledně používají pojem **média veřejné služby** (***PSM*** - *Public Service Media*), kterým v našich domácích diskusích říkáme veřejnoprávní média.[8]

Deklarace Rady EU z roku 1999 však nevyřešila konflikt mezi organizacemi médií veřejné služby a soukromými médii, ani nezabránila případům, které byly v rozporu se smlouvou o fungování EU a jejím článkem 107 o nedovolené státní pomoci[9]. Také proto Evropská komise v dalších letech publikovala dvě **Sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání.** To první Sdělení Komise publikovala v roce 2001.[10] Protože se však mezitím regulace standardů rozhlasového a televizního vysílání rozšířila i na další audiovizuální mediální služby, když se v roce 2007 někdejší směrnice „Televize bez hranic" proměnila na „Směrnici o audiovizuálních mediálních službách"[11], Evropská komise v roce 2009 publikovala další Sdělení, v němž jednak upřesnila interpretační pravidla pro posuzování toho, co je a co není nedovolená státní podpora, ale také uvedla, jaká kritéria se

[8] Ve svém původním významu, převzatém z německého „öffentlich-rechtliche", slovo „veřejnoprávní" označuje právní formu vysílací organizace, nikoli náplň nebo charakter její činnosti. Pojem „veřejnoprávní" v naší praxi natolik zdomácněl, že se tato studie nebude vyhýbat jeho používání, a to v přesně vymezeném významu. Všude tam, kde k pojmům "média" „organizace", „instituce" bude připojeno adjektivum „veřejnoprávní", se má na mysli „vykonávající neziskovou veřejnou službu" a zároveň „nestátní, na státu nezávislý, s odpovědností směřující k veřejnosti."

[9] Seznam těchto případů je obsažen v dokumentu „*Legal Framework conditions applicable to State aid to public service broadcasting*". Dostupné na www http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/decisions_psb.pdf

[10] Sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání. *Úřední věstník C 320 ,15/11/2001*. Dostupné na www http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52001XC1115%2801%29:CS:HTML

[11] Kodifikované znění směrnice bylo vydáno v roce 2010, v češtině dostupné na www http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:095:0001:0024:CS:PDF

mají použít pro posouzení vysílání – dnes i mediálních služeb –, aby byly uznány jako služba veřejnosti zasluhující si podporu z veřejných prostředků.[12]

Sdělení z roku 2009 má několik pasáží, které nabízejí referenční rámec pro vymezení aktivit médií veřejné služby. V druhé části s názvem „Úloha veřejnoprávního vysílání" jsou citovány klíčové dokumenty EU, jakož i dokumenty Rady Evropy. Z nich pak speciálně doporučení Výboru ministrů členským zemím o úloze veřejnoprávních sdělovacích prostředků v informační společnosti, přijaté dne 31. ledna 2007[13], v němž se nejen vyzývají členské státy Rady Evropy, aby „*zajistily podporu médiím veřejné služby (...) transparentním a odpovědným způsobem*" ale také, aby „*médiím veřejné služby umožnily reagovat plně a účinně na výzvy informační společnosti při respektování duální veřejné/soukromé struktury evropského elektronického mediálního prostředí při zohlednění otázek trhu a hospodářské soutěže*" (odst.16).

Čtvrtá část Sdělení z roku 2009 se podrobně věnuje výkladu aplikace článku 107 o nedovolené státní pomoci při financování vysílání veřejné služby. Odvolává se zde na judikaturu Soudního dvora EU z oblasti veřejných služeb, konkrétně na rozhodnutí v tzv. případu Altmark,[14] jehož principy lze použít i na oblast vysílání. V odstavci 23 je formuluje takto:

Vyrovnávací platba za závazek veřejné služby nepředstavuje státní podporu, jsou-li splněny čtyři kumulativní podmínky:

1. **Služba veřejného zájmu a úkoly a povinnosti s ní spojené jsou jasně vymezené a definované.**

2. Parametry vyrovnání za poskytování služeb jsou objektivní a transparentní a jsou stanoveny předem.

3. Vyrovnávací platba nepřesahuje náklady na plnění závazku služby veřejného zájmu.

4. Výše této vyrovnávací platby by měla být stanovena s přihlédnutím k průměrným či adekvátním nákladům v daném oboru při poskytování obdobných služeb.

Z uvedené aplikace evropské judikatury na oblast médií veřejné služby vyplývá bezpodmínečný požadavek jasného definování poslání veřejné služby, které by mělo být vymezeno co nejpřesněji. Stanovení definice spadá do pravomoci členských států, které o ní mohou rozhodovat s přihlédnutím k místním podmínkám, ovšem za předpokladu, „*že jsou splněny věcné požadavky Amsterodamského protokolu*," tj. služba „*uspokojuje demokratické, společenské a kulturní potřeby společnosti při náležitém zohlednění jejich možných účinků na podmínky obchodu a na hospodářskou soutěž.*"

Sdělení EK na jedné straně prosazuje, aby „*veřejnoprávní vysílací organizace měly mít možnost využívat příležitosti, které nabízí digitalizace a diverzifikace distribučních*

---

[12] Sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání. *Úřední věstník C 257 , 27/10/2009* Dostupné na www http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:257:0001:01:CS:HTML

[13] Recommendation CM/Rec(2007) of the Committee of Ministers to member states on the remit of public service media in the information society. Dostupné na www https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1089759

[14] V roce 1994 vznikl spor v německém Magdeburgu spor o to, kdo bude provozovat městskou dopravu. Spor vedlo zastupitelstvo města a firma s licencí Altmark Trans GmbH, která byla dotována z veřejných prostředků, s firmou Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH. Evropský soudní dvůr rozhodoval o předběžné otázce, kterou mu položil správní soud SRN. Případ *C-280/00 Altmark Trans GmbH and Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* je dostupný na www http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?isOldUri=true&uri=CELEX:62000CJ0280

platforem,“[15] ale na druhé žádá, aby členské státy při zavádění nových audiovizuálních služeb veřejnoprávními médii „*prostřednictvím postupu předběžného hodnocení založeného na otevřené veřejné konzultaci*“ zvažovaly, zda tyto služby jsou v souladu s principy, které Amsterodamský protokol a smlouvy EU prosazují.

Na tento požadavek pozitivně reagovaly zvláště ty členské státy, jejichž média veřejné služby jsou často pod palbou obviňování a stížností na to, že jejich financování z veřejných prostředků narušuje hospodářskou soutěž. Vymezení toho, co by média veřejné služby měla poskytovat, se stávají předmětem konkrétních a transparentních dohod mezi státem a vysílacími organizacemi veřejné služby, jejichž plnění lze kontrolovat. Řada členských států zakomponovala do své mediální legislativy procedury přezkoumávání a testování každého nového průniku veřejnoprávních vysílatelů do oblasti nových služeb v oblasti nových médií, čímž se snižuje pravděpodobnost toho, že financování těchto služeb se stane předmětem sporů a žalob ze strany soukromých provozovatelů.

Následující situační přehled, který podává informace o tom, jaké postavení mají média veřejné služby v některých členských státech Evropské unie, jaké služby nabízejí, jak jsou financovány a jak se u nich provádí společenská kontrola jejich činnosti, by měl sloužit jako ilustrace rozmanitosti přístupů, která je ovlivňována nejrůznějšími faktory. Kulturními a politickými tradicemi počínaje, velikostí trhu, ekonomickou situací a charakterem telekomunikační struktury konče.

[15] Sdělení EK v kapitole Diverzifikace služeb veřejnoprávního vysílání se staví k těmto novým příležitostem poměrně velkoryse, neboť připouští, že média veřejné služby mohou některé služby zpoplatňovat, jak se uvádí v odstavcích 82 a 83:
„Při plnění svého poslání veřejné služby využívají vysílací organizace stále častěji nových zdrojů financování, například reklamy online, nebo poskytují služby za úplatu (tzv. placené služby, například přístup k archívům za poplatek, tematické televizní kanály na základě platby za zhlédnuté programy, přístup k mobilním službám za paušální platbu a k záznamu televizních programů za poplatek, placené stahování obsahu z internetu atd.). (…) Ačkoli služby veřejnoprávního vysílání mají tradičně charakter volného vysílání, Komise se domnívá, že prvek přímé odměny v takových službách – přestože má dopad na jejich přístupnost divákovi – nutně neznamená, že tyto služby zjevně nejsou součástí veřejné služby…“

Televizní vysílání v zemích EU

Německo

Stručná historie duálního systému vysílání v zemi

Spolková republika Německo je federací šestnácti spolkových zemí, kterým podle německé Ústavy přísluší kompetence v kulturních otázkách, mezi něž patří též rozhlasové a televizní vysílání. Každá spolková země má právo na vlastní regulaci rozhlasového a televizního vysílání, jakož na zřízení vlastního vysílatele veřejné služby. To vedlo ke stavu, v němž dnes existuje ve spolkových zemích devět veřejnoprávních organizací pro domácí vysílání rozhlasu a televize (některé zastupují více spolkových zemí), a dvě celostátní instituce médií veřejné služby, jejichž činnost se částečně překrývá. Tou první je pracovní společenství ARD (*Arbeitsgemeinschaft der Deutschen Rundfunkanstalten*), sdružující jednotlivé veřejnoprávní vysílatele ze spolkových zemí, kteří se jeho prostřednictvím podílejí na celostátním vysílání. Tou druhou je výhradně televizní a centrálně spravovaná organizace ZDF (*Zweites Deutsches Fernsehen*) se sídlem v Mainzu, zřízená v roce 1962 pro vysílání druhého celostátního programu.

spolková země	hlavní město	Plocha	Obyvatelstvo	člen ARD
Sev.Porýní-Vestfálsko (Nordrhein-Westfalen)	Düsseldorf	34,043 km²	17,554,000	WDR
Bavorsko (Bayern)	Munich	70,549 km²	12,519,000	BR
Bádensko-Württembersko (Baden-Württemberg)	Stuttgart	35,752 km²	10,569,000	SWR
Dolní Sasko (Niedersachsen)	Hanover	47,618 km²	7,759,000	MDR
Hesensko (Hessen)	Wiesbaden	21,115 km²	6,016,000	HR
Sasko (Sachsen)	Dresden	18,416 km²	4,050,000	MDR
Porýní-Falc (Rheinland-Pfalz)	Mainz	19,847 km²	3,990,000	SWR
Berlín	Berlin	892 km²	3,375,000	RBB
Šlesvicko-Holštýnsko (Schleswig-Holstein)	Kiel	15,763 km²	2,806,000	NDR
Braniborsko (Brandenburg)	Potsdam	29,477 km²	2,449,000	RBB
Sasko-Anhaltsko (Sachsen-Anhalt)	Magdeburg	20,445 km²	2,259,000	MDR
Durynsko (Thüringen)	Erfurt	16,172 km²	2,170,000	MDR
Hamburk (Hamburg)	Hamburg	755 km²	1,734,000	NDR
Meklenbursko-záp.Pomořansko(Meckl-Vorp..)	Schwerin	23,174 km²	1,600,000	NDR
Sársko (Saarland)	Saarbrücken	2,569 km²	994,000	SR
Brémy (Bremen)	Bremen	404 km²	654,000	RB

Celostátní koordinace v oblasti vysílání byla řešena – podobně jako u jiných federalizovaných oblastí politického života SRN – státními smlouvami, uzavíranými všemi spolkovými zeměmi. Tak vznikla v červnu roku 1950 státní smlouva o ARD[16], tak byla založena v roce 1962 ZDF[17]. Aby byla informace kompletní, v SRN existují ještě další média veřejné služby zřízená státní smlouvou. Je to *Deutschlandradio*, jejímiž zakladateli jsou ARD a ZDF, a které bylo ustanoveno jako samostatná veřejnoprávní organizace v roce 1993 s posláním celostátního rozhlasového vysílání, neboť veřejnoprávní rozhlasové stanice ARD vysílají téměř výhradně jen regionálně. Rozhlasové a televizní vysílání do zahraničí od roku 1987 provozuje veřejnoprávní korporace *Deutsche Welle*, kterou financuje ze svého rozpočtu spolková vláda.[18]

Až do roku 1984 měly ARD a ZDF monopol na televizní vysílání v Německu. První německá komerční stanice RTL-plus začala vysílat přes hranice z Lucemburska v roce 1984, další komerční televize pronikaly do Německa prostřednictvím satelitu a kabelu. SRN

[16] Podrobnosti dostupné na www http://web.ard.de/ard-chronik/index/5438?year=1950&month=6
[17] Podrobnosti dostupné na www http://www.zdf.de/geschichte-des-zdf-26199326.html
[18] *Gesetz über die Rundfunkanstalt des Bundesrechts "Deutsche Welle" (Deutsche-Welle-Gesetz - DWG).* Dostupné na WWW< http://bundesrecht.juris.de/dwg/BJNR309410997.html#BJNR309410997BJNG006501310>

akceptovala v roce 1987 terestrické komerční vysílání a tím i duální systém uzavřením státní smlouvy o vysílání (Rundfunkstaatsvertrag), což byl první celostátní zákon o vysílání svého druhu, který doplnil legislativu veřejnoprávních institucí roztříštěnou do čtrnácti zákonů o vysílání a devíti zakládacích zákonů zemských veřejnoprávních rozhlasů a televizí.

Díky rozšíření kabelového a satelitního příjmu sledovanost tří nejsilnějších komerčních televizních programů – RTL, SAT1 a ProSieben – silně vzrostla a po roce 1993 překonala podíly na publiku veřejnoprávních programů. Ty si však do dnešního dne udržely solidní postavení čtyřicetiprocentního podílu na televizním trhu, v některých letech podíl na publiku u klíčových programů ARD a ZDF dokonce překonával soukromé konkurenty.

Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby

Pro všechny vysílatele v Německu platí ustanovení Státní smlouvy o vysílání (*Rundfunkstaatsvertrag*)[19], která byla po sjednocení Německa v roce 1991přepracována a od svého vzniku patnáctkrát novelizována. Až do roku 2003 se smlouva otázkám vysílání veřejné služby věnovala jen okrajově, z hlediska financování a speciálních pravidel pro reklamu a sponzoring. Sedmá verze z roku 2003 poprvé definovala poslání veřejné služby, tato formulace zůstává v platnosti prakticky do dnešních dnů s jedinou výjimkou. Když devátá novelizace státní smlouvy v roce 2007 rozšířila své působení a změnila název ze státní smlouvy o vysílání (*Rundfunkstaatsvertrag*) na státní smlouvu o vysílání a telemédiích[20] (*Staatsvertrag für Rundfunk und Telemedien*), upravil se i paragraf 11 o úkolech veřejné služby, kde se pojem „rozhlasové a televizní pořady“ nahradil slovem „nabídky.“ [21]

Situaci, v níž existuje ve spolkových zemích čtrnáct regulátorů oprávněných vydávat licence pro soukromé vysílání s různým obsahem a dosahem řešila desátá novelizace státní smlouvy, která vedle dosavadního pracovního společenství těchto regulátorů ALM (*Arbeitsgemeinschaft der Landesmedienanstalten in der BRD*) vytvořila v roce 2008 Komisi pro licence a dohled ZAK (*Kommission für Zulassung und Aufsicht*) se sídlem v Berlíně jako jedno z grémií všech čtrnácti regulátorů.[22] Těmto regulátorům však veřejnoprávní vysílatelé podléhají jen z hlediska plnění pravidel vysílacích zákonů.

Protože existuje dvanáct veřejnoprávních institucí (9 ARD, 1 ZDF, Deutschlandradio a Deutsche Welle), z nichž každá je zřízena jiným zákonem a má rozdílné organizační uspořádání, je obtížné ve stručnosti představit všechny detaily zdejší legislativy týkající se médií veřejné služby. Nicméně co do struktury a složení řídících a kontrolních orgánů, mají všechny tyto instituce stejné výchozí organizační uspořádání, založené na třech vrcholových řídících orgánech. Jsou to: **vysílací rada** (*Rundfunkrat*, u ZDF *Fernsehrat*), **správní rada** (*Verwaltungsrat*) a **ředitel** (*Intendant*).

---

[19] *Staatsvertrag für Rundfunk und Telemedien (Rundfunkstaatsvertrag - RStV -) vom 31. August 1991, in der Fassung des Fünfzehnten Staatsvertrages zur Änderung rundfunkrechtlicher Staatsverträge (Fünfzehnter Rundfunkänderungsstaatsvertrag) vom 15. bis 21. Dezember 2010 in Kraft seit 1. Januar 2013*
Platné znění v němčině dostupné na www http://www.media-perspektiven.de/publikationen/dokumentation/

[20] Dle definice zákona jsou telemédia všechny elektronické informační a komunikační služby, s výjimkou telekomunikací definovaných telekomunikačním zákonem.

[21] *§ 11 Úkol (Auftrag)*
(1) Úkolem veřejnoprávních vysílacích organizací je působit prostřednictvím tvorby a šíření svých nabídek jako médium a faktor procesu tvorby svobodného individuálního i veřejného mínění a tím naplňovat demokratické, sociální a kulturní potřeby společnosti. Veřejnoprávní vysílací organizace mají ve svých nabídkách podávat ucelený přehled o mezinárodním, evropském, národním a regionální dění ve všech podstatných oblastech života. Měly by tím podporovat mezinárodní porozumění, evropskou integraci a společenskou soudržnost státu a spolkových zemí. Jejich nabídky mají sloužit vzdělávání, informovanosti, poskytování rad a zábavě. Mají nabízet především kulturní příspěvky. Také zábava by měla odpovídat profilu veřejnoprávní nabídky.

[22] Podrobnosti o spolupráci německých regulátorů (obdoba české RRTV) a jejich grémiích jsou dostupné na www http://www.die-medienanstalten.de/ueber-uns/organisation.html

Na téma tzv. mediálních rad existuje speciální studie zpracovaná pro Ministerstvo kultury a dostupná na webu mkcr.cz, z níž budou pro tento text využity některé údaje.[23] Vysílací rady jsou grémiem sestaveným ze zástupců veřejnosti s možností ovlivňovat některá zásadní rozhodnutí vedení organizace média veřejné služby, například volbu a odvolání intendanta, schvalování rozpočtu a výročních zpráv, rozhodování o statutech a stanovách. Jejich složení je výslovně uvedeno v zákonech ustavujících jednotlivé organizace médií veřejné služby, které se případ od případu liší. Právo nominovat své zástupce do vysílacích rad mají parlamentní politické strany, v některých případech i vláda, dále profesní svazy a odbory, přičemž největší počet členů do vysílacích rad nominují zájmové a občanské organizace, církve a regionální sdružení. Počet členů vysílacích rad se případ od případu liší a jejich strukturu uvádí následující tabulka:

Složení vysílacích rad v jednotlivých organizacích ARD a ZDF

	Počet členů	parlament, polit.strany	Vláda	Prof.svazy, odbory	Zájm. a obč. org. církve	Regiony	ostatní
BR	47	12	1	13	18	3	
HR	30	5		9	16		
MDR	43	11	2	13	9	8 (4+2+2)	
NDR	58	11	-	17	30		
RB	26	5	2	5	13		1
RBB	30	7	1	7	13	1	1
SR	35	5		9	19	2	
SWR BW[24]	51	8	2	10	28	3	
SWR RF	23	4	1	8	8	2	
WDR	47	13	-	18	13		3
ZDF	77	12	19 (16 zem.+ 3 spolk. vl.)	15	31		

Vysílací rady mají povinnost zastupovat zájmy veřejnosti. I když se některé jejich pravomoci liší (v jakém rozsahu mohou rozhodovat samy, a do jaké míry musí spolupracovat se správní radou a do jaké míry jsou pouze schvalovateli podkladů, které jim dodává správní rada a intendant), v zásadě obsahují tyto úkoly a pravomoci:

- volba a případné odvolání intendanta (v některých případech rada odvolání intendanta nemůže iniciovat, pouze o něm rozhoduje na podnět správní rady),
- volba a odvolávání některých členů správní rady,
- schvalování náměstků/direktorů navržených intendantem,
- vydávání a schvalování stanov a jeho změn,
- schválení směrnic programové tvorby,
- schválení hospodářského plánu, roční uzávěrky na základě podkladů dodaných správní radou,
- schválení převzetí některých závazků a výdajů nad určitý peněžní limit,
- poskytování konzultací intendantovi ve všech otázkách vysílání, zvláště při vytváření programu, čímž se míní dohled nad dodržováním programových zásad a směrnic.

[23] Pavlik, Petr, Šmíd Milan: *Veřejná kontrola nad veřejnoprávním vysíláním ve Spolkové republice Německo jako možná inspirace pro konstituování Rady České televize* Pod názvem "studie FHS UK" ke stažení na webu Ministerstva kultury http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/rozhlasove-a-televizni-vysilani/verejnopravni-vysilani-81273/

[24] Rundfunkrat SWR má dvě části, z níž jedna reprezentuje spolkovou zemi Bádensko-Würtenbersko, druhá Porýní-Falc. V základních otázkách a pravomocích obě části rozhodují společně.

Rovněž **správní rady** jednotlivých stanic ARD a ZDF mají rozmanité složení, jak ukazuje přiložená tabulka:

Složení správních rad (Verwaltungsrat) v jednotlivých organizacích ARD a ZDF

	Počet členů	parlament, polit.strany	Vláda	Prof.svazy, odbory	Zájm. a obč. org. církve	Regiony	ostatní
BR	47	12	1	13	18	3	
HR	30	5		9	16		
MDR	43	11	2	13	9	8 (4+2+2)	
NDR	58	11	-	17	30		
RB	26	5	2	5	13		1
RBB	30	7	1	7	13	1	1
SR	35	5		9	19	2	
SWR BW	51	8	2	10	28	3	
SWR RF	23	4	1	8	8	2	
WDR	47	13	-	18	13		3
ZDF	77	12	19 (16 zem.+ 3 spolk. vl.)	15	31		

Pokud jsou ve správních radách některých organizací zástupci vládních orgánů a politického života, tvoří v těchto radách vždy menšinu[25]. Účast zaměstnanců ve správních radách mediálních organizací se vyskytuje hlavně v těch spolkových zemích, v nichž tradičně byla nesilnější politickou stranou sociální demokracie.

Na rozdíl od vysílacích rad mají správní rady přímo zakázáno zabývat se otázkami vysílaného programu, neboť jejich hlavních úkolem je dohlížet na hospodaření managementu veřejnoprávní instituce, především intendanta a jeho náměstků. To se promítá i do jejich pravomocí. Na prvním místě obvykle bývá uzavření pracovní smlouvy s intendantem a podíl na jeho volbě a odvolání (konečné slovo zde však mají vysílací rady). Dalším důležitým prvkem kontroly je schvalování rozhodnutí intendanta ve věci přijímání a propouštění vrcholového vedení instituce. Správní rada schvaluje smlouvy náměstků či direktorů intendanta[26]. Některé zákony rozšiřují pravomoc správních rad při schvalování personálních změn na další funkce (šéfredaktoři) tím, že tuto pravomoc udělují pro případy zaměstnanců pracujících „v nejvyšších tarifních třídách“.

Z dalších úkolů a pravomocí, které procházejí všemi zákony, to jsou:

[25] Letos na jaře rozhodl německý Spolkový ústavní soud rozsudkem z 25 března 2014, že "*Organizace veřejnoprávního vysílání musí jako výraz zajištění rozmanitosti vyhovět požadavku vzdálení se od státu (*Gebot der Staatsferne*). Z toho důvodu je třeba vliv státních nebo státu blízkých členů dozorujících grémií důsledně omezit. Podíl státních nebo státu blízkých členů* ***nesmí překročit třetinu zákonem stanovených členů uvedených grémií.***" Reagoval tak na stížnost dvou spolkových zemí Porýní Falc a Hamburk o posouzení právních norem týkajících se ZDF, která následovala poté, co na základě politického tlaku nebyla prodloužena smlouva šéfovi zpravodajství a publicistiky ZDF **Nikolausi Brenderovi.** Rozhodla správní rada ZDF, v níž proti šesti zástupcům z politické sféry stojí osm „nezávislých“ osobností. Nicméně fakt, že tyto osobnosti do správní rady volí vysílací rada, v níž je přes čtyřicet procent státních nebo „státu blízkých“ nominací (35 ze 77) zvyšuje nebezpečí, že odstínění politického vlivu při rozhodování nebude dostatečné. Proto ústavní soud zvolil třetinový limit politických nominací do grémií veřejnoprávních médií, který ostatní stanice ARD většinou splňují.

[26] Většina zákonů zmiňuje direktory, některé (BR, NDR) hovoří o náměstcích. Jejich funkce je přibližně stejná. Průměrný počet direktorů je 4-5 s rozdělením pravomocí: rozhlas, televize, produkce a technika, správa podniku (též ekonomika) a právní záležitosti. Nejmenší počet direktorů má Radio Bremen – jen dva (pro program a pro provoz), největší počet direktorů má NDR – osm a SWR – sedm, což je dáno tím, že jejich vysílání pokrývá více spolkových zemí. Tradičních pět direktorů (pro rozhlas, televizi, správu, techniku a produkci, právní záležitosti) doplňují u NDR další tři a u SWR další dva direktoři zodpovědní za vysílání v účastnických spolkových zemích.

- zastupování veřejnoprávního vysílatele v právních záležitostech a sporech s intendantem,
- stanovení hospodářských plánů, rozpočtů a ročních uzávěrek – tyto pak s komentářem se předávají rozhlasovým a televizním radám,
- podíl na tvorbě rozvojových plánů,
- vydání finančních předpisů instituce,
- rozhodování o auditorovi,
- schválení tarifních dohod se zaměstnanci,
- schválení rozhodnutí intendanta, která se týkají: nákupu, prodeje nemovitostí, nákupu podniků, případně jejich majetkových podílů, čerpání úvěru, pokud nebyl zařazen v hospodářském plánu, investice přesahující jistý objem finančních prostředků (v tomto bodě se jednotlivé zákony velice liší – od částky 100 000 euro až po 10 milionů euro – MDR), změny organizační struktur, a pravidel komerční činnosti.

Míra, v jaké se o tyto pravomoci správní rady dělí s rozhlasovými a televizními radami, se různí případ od případu. Základní záležitosti rozhodované správními radami ve spolupráci s intendantem však v konečné verzi schvalují vysílací rady (volba intendanta, smlouvy s managementem, schválení rozpočtu, uzávěrek, výročních zpráv). Správní rada je jakýmsi mezičlánkem a nárazníkem mezi zástupci veřejnosti (vysílacími radami) složenými z laiků, kteří mají svá práva ve věci základních programových otázek, a mezi odborným řízením instituce intendantem a jeho spolupracovníky.

Členství ve vysílacích a správních radách není honorováno mzdou, tyto funkce se vykonávají „*ehrenamtlich*“, tj. za jejich výkon se nepobírá honorář, ale náhrada nutných výdajů („*Aufwandsentschädigung*“). Ovšem „*ehrenamtlich*“ neznamená vždy zcela zdarma a bezplatně. O náhradách nutných výdajů rozhodují stanovy grémií, někdy i grémia samotná. A tak "náhrada nutných výdajů" sahá od 10 % platu poslance zemského sněmu (WDR) až po třetinu průměrné měsíční mzdy (MDR).

Frekvence zasedání vysílacích rad sahá od "nejméně čtyřikrát ročně" (ZDF, BR, RB a další) až po "nejméně osmkrát ročně" (WDR). Pro výkon svého dohledu nad fungováním veřejnoprávní instituce si vysílací rady vytvářejí specializované programové nebo stížnostní výbory řešící průběžnou agendu. Frekvence zasedání správních rad je vyšší než u rad vysílacích. Tato frekvence sahá od zákonné povinnosti sejít se jednou měsíčně (MDR, NDR, BR), nebo jednou za dva měsíce (RBB, RB) nebo dle potřeby (SWR, ZDF, SR) až po povinnost jednání osmkrát ročně (WDR). Zasedání správní rady jsou uzavřená.

Zárukou nezávislosti konání a rozhodování členů vysílacích a správních rad je nemožnost jejich odvolání jako celku, a z jiných důvodů, než uvádí zákon.

Financování média veřejné služby

Dlouhá léta platili němečtí občané vysílací poplatek (*Rundfunkgebühr)*, který byl hlavním zdrojem financování médií veřejné služby ARD a ZDF. Tento poplatek se platil za rozhlasové a televizní přijímače a od roku 2007 také za „*neuartige Rundfunkgeräte*,“ tedy za počítače i chytré mobilní telefony. Protože tato konstrukce poplatku nebyla dlouhodobě udržitelná, na základě státní smlouvy z prosince 2010 bylo rozhodnuto, že vysílací poplatek se změní na příspěvek na vysílání (*Rundfunkbeitrag*), který bude platit každá domácnost bez ohledu na vlastnictví přijímačů. Tato změna začala platit od ledna 2013. Poplatek zůstal ve stejné výši, jako byl v letech 2009-2012, tj. 17,98 euro měsíčně.

Staffel	Beschäftigte pro Betriebsstätte	Anzahl der Beiträge	Beitragshöhe pro Monat
1	0 bis 8	1/3	5,99 EUR
2	9 bis 19	1	17,98 EUR
3	20 bis 49	2	35,96 EUR
4	50 bis 249	5	89,90 EUR
5	250 bis 499	10	179,80 EUR
6	500 bis 999	20	359,60 EUR
7	1.000 bis 4.999	40	719,20 EUR
8	5.000 bis 9.999	80	1.438,40 EUR
9	10.000 bis 19.999	120	2.157,60 EUR
10	ab 20.000	180	3.236,40 EUR

Pro podnikatele a jejich firmy je výše příspěvku odstupňovaná podle velikosti jejich firem, tj. od třetinové sazby u podniku do osmi zaměstnanců, přes jeden poplatek za televizory ve firmě od 9 do 19, a dva poplatky za televizory od 20 do 49 zaměstnanců (což vyhovuje hoteliérům), až po sto osmdesát poplatků u firem nad 20 tisíc zaměstnanců (viz tabulku)[27].

Každý, jehož domácnost je evidována, se musí sám přihlásit u příspěvkové služby ARD a ZDF (*Beitragservice*), pokud tak neučiní, dostane upomínku od této služby, která zastupuje zájmy všech zúčastněných stanic ARD. Ty mají právo získávat informace o domácnostech ve svých spolkových zemích. Jestliže dlužník ani po upomínce příspěvek nezaplatí, příslušná organizace ARD má právo jej vymáhat ve správním řízení. Vybraný poplatek jde do společné centrály, odkud se přerozdělí směrem k ZDF, k Deutschlandradio a také k regulátorům. Na výši poplatku se musí opět shodnout všechny spolkové země, jejichž ministerští předsedové jmenují své zástupce do speciální Komise pro zkoumání finanční potřeby veřejnoprávního vysílání KEF (*Kommission zur Überprüfung und Ermittlung des Finanzbedarfs der Rundfunkanstalten*)[28], která jim doporučí, zda má být poplatek – dnešní příspěvek – zvýšen. Podle posledních zpráv se celková suma vybraná novým systémem příspěvku v roce 2013 zvýšila o 80 milionů euro, tj. asi o jedno procento. Od roku 2015 má být příspěvek snížen o 48 centů z 17,98 euro na 17,50 euro.

Média veřejné služby v Německu disponují prostředky, které výrazně převyšují všechna ostatní evropská média veřejné služby včetně BBC. Jenom výnos z poplatku činil vloni 7,448 miliardy euro, k čemuž je nutno připočítat výnos z reklamy 587,1 milionů euro brutto nebo 262 milionů euro netto, což činí dohromady 7,710 miliardy euro čistého příjmu.[29] (BBC na poplatcích vybrala ekvivalent 4,640 miliard euro a její příjem včetně komerčních výnosů byl vloni 6,309 miliardy euro)

ARD i ZDF mají právo vysílat reklamu v omezeném množství. Zákaz vysílání reklamy platí každý den po 20 hodině a ve dnech pracovního klidu a státních svátků. V pracovní dny mohou tyto stanice vysílat reklamu maximálně v délce 20 minut, nevyčerpané minuty za jeden den lze do pěti minut přenést do jiného dne. Teleshopping mají média veřejné služby zakázán. Místní veřejnoprávní rozhlasové stanice mohou vysílat reklamní sdělení až do stopáže 90 minut denně. Také proto větší část z uvedeného obratu reklamy 587 milionů euro pochází z vysílání rozhlasu.

Výstupy média veřejné služby

Až do roku 2008 nebyly programové výstupy médií veřejné služby nijak celostátně kvantifikovány. Teprve v desáté verzi státní smlouvy se vyjmenovávají jednotlivé programy, které by média veřejné služby měla zajišťovat. Tento krok byl reakcí na živelné rozšiřování tematických programů jednotlivými stanicemi ARD a ZDF (například BR-alpha, digitální kanály ZDF) v souvislosti s přechodem na zemské digitální vysílání. Soukromé televizní stanice měly vůči tomuto vývoji námitky s odkazem na to, že veřejnoprávní stanice by mohly díky veřejným prostředkům do nekonečna rozšiřovat „recyklační“ programy, které pak omezují soukromou konkurenci.

[27] Detaily o výběru příspěvku na vysílání jsou dostupné na www http://www.rundfunkbeitrag.de
[28] Webová stránka Komise je dostupná na www http://www.kek-online.de/
[29] Data uvedená v Basisdaten 2013 na www http://www.media-perspektiven.de/publikationen/

Paragraf 11b státní smlouvy uvádí tyto televizní programy médií veřejné služby:

- plnoformátový „Erstes Deutsches Fernsehen“ (**Das Erste**), uváděný také jako ARD1
- EinsExtra , dnes vysílá pod názvem **Tagesschau24** – zpravodajství, dokumenty, publicistika
- **EinsPlus** – plnoformátový, reprízový, life style, zábava
- **EinsFestival** – kulturně vzdělávací se zaměřením na mládež a inovace.

Dalším výstupem veřejného sektoru jsou regionální programy devíti členů ARD:
- BR - **Bayerisches Fernsehen**,
  - **BR-alpha**
- HR - **hr-fernsehen**
- MDR - **MDR Fernsehen**
- NDR - **NDR Fernsehen**
- RB - **Radio Bremen TV**
- RBB - **rbb Fernsehen**
- SR - **SR Fernsehen**
- SWR - **SWR Fernsehen** (pro Bádensko Württembersko)
  - **SWR Fernsehen** (pro Porýní-Falc)

WDR - **WDR Fernsehen**

Pro ZDF zákon vyjmenovává tyto programy:
- plnoformátový celostátní **ZDF**
- ZDFinfokanal , který vysílá s názvem **ZDFinfo**
- ZDFkulturkanal, který vysílá s názvem **ZDFkultur**
- ZDF-Familienkanal, který vysílá s názvem **ZDFneo**

ARD se společně s ZDF podílejí na tvorbě dalších čtyř tematických programů:
- **3sat** – satelitní program propagující německojazyčnou kulturu, připravovaný společně s rakouskou ORF a švýcarskou SRG.
- **ARTE** – evropský kulturní kanál připravovaný ve francouzsko-německé spolupráci,
- **Phoenix** – zpravodajství a publicistika “*Der Ereignis- und Dokumentationskanal*”
- **KI.KA** – dětský program “*Der Kinderkanal*”

Paragraf 11c státní smlouvy týkající se rozhlasových veřejnoprávních programů, tyto programy jmenovitě neuvádí, pouze žádá, aby jejich počet nepřevýšil počet rozhlasových veřejnoprávních stanic z roku 2004. Stanovuje pouze tři programy rozhlasového celostátního vysílání, které zajišťuje Deutschlandradio. Jsou to
- **Deutschlandfunk** – plnoformátový (mluvené slovo, hudba),
- **Deutschlandradio Kultur** - kulturní
- **DRadio Wissen** – vzdělávací.

Podle letošní výroční zprávy, kterou vydalo pracovní společenství německých regulátorů ALM[30], v roce 2013 existovalo v Německu 394 soukromých televizních programů, z toho 232 regionálních a místních, 18 plnoformátových, 48 tematických volných, 75 placených, 18 teleshoppingových a 3 tzv. *Fensterprogramme*, okénkové programy vkládané do vysílání jiných kanálů.

[30] Materiál je ke stažení na www http://www.die-medienanstalten.de/service/publikationen/jahrbuch.html

Podíly na publiku německých televizních programů - 2013

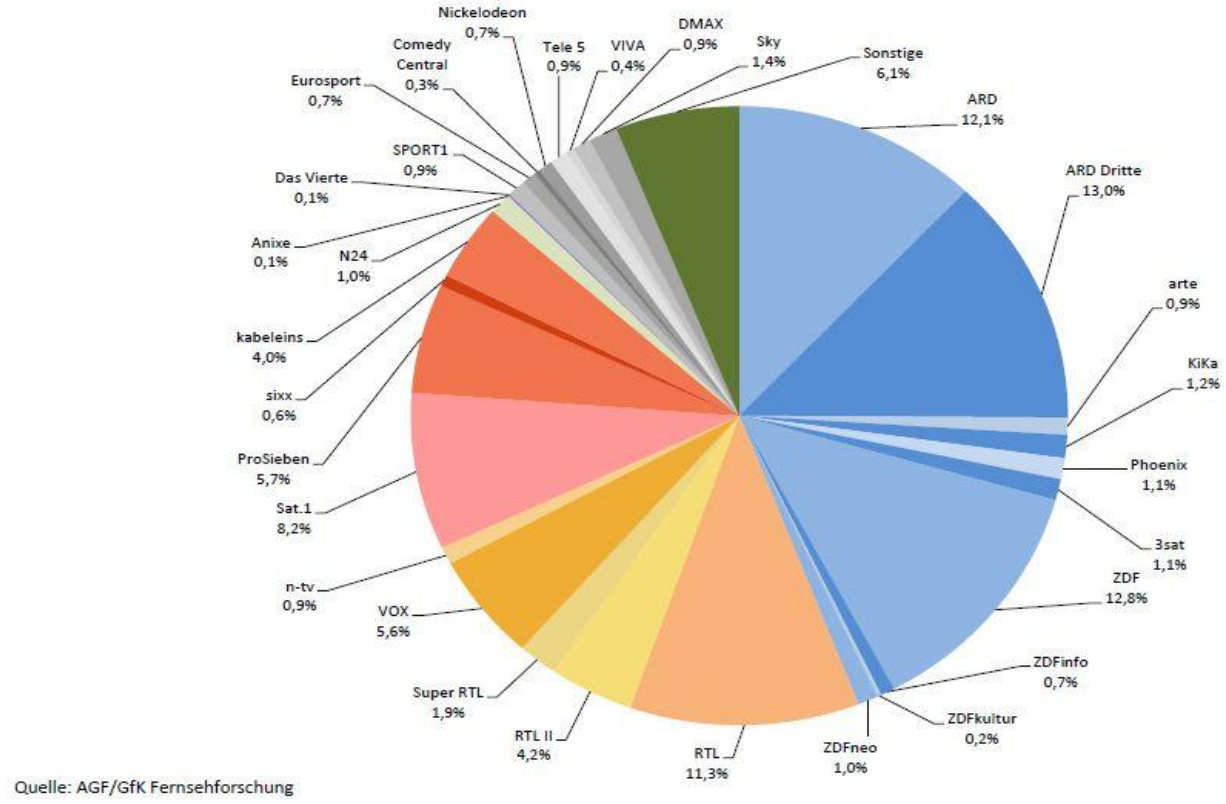

V této konkurenci – nepočítaje v to stovky zahraničních satelitních programů – si média veřejné služby udržují podíl na trhu a na publiku kolem čtyřiceti procent. Nejsledovanějším televizním programem se v poslední době stal veřejnoprávní ZDF s podílem na publiku 12,8 %. Tato data však zkresluje nadprůměrná sledovanost starších generací preferujících sledování médií veřejné služby nad padesát procent, zatímco v kategorii 14-49 let mají média veřejné služby podíl jen dvacetiprocentní (viz data v přílohové části). Což nevylučuje, že tato věková kategorie se k programům ARD a ZDF dostává jinými cestami, které klasický výzkum nedokáže zachytit.

Distribuce šíření televizních programů je u 36,24 milionů německých domácností rozdělena tak, že 45,5 procent těchto domácností sleduje televize ze satelitů, 45,5 procent připojením na kabelový rozvod, 3.7 procenta domácností přijímají digitální terestrické vysílání a 4,4 procenta prostřednictvím IPTV, tj. napojením na širokopásmové spojení využívající internetový protokol.

Jak ARD, tak ZDF, plně využívají i nových distribučních platforem. Kromě tradičního vysílání programů se německá média veřejné služby od samého počátku aktivně zapojila do šíření obsahu na nových platformách. Live stream svých programů nabízejí jednak na internetových portálech, ale i v mobilní komunikaci. Na své webové stránce ARD nabízí mobilní aplikace pro chytré telefony a tablety k programům DasErste, Tagesschau a Mediathek. Samozřejmostí jsou profily na Facebooku a Twitteru. Pod hlavičkou ARD je na YouTube devět kanálů (EinsPlus, WDR, BR, SWR, 1Live, YouFM, PULS, Verstehen Sie Spass? esc – Eurosong).

ZDF kromě tří digitálních programů, které lze sledovat i na webu (ZDFneo, ZDFkultur, ZDFinfo), uvádí na webu další nabídky čtyř audiovizuálních služeb na vyžádání s názvy ZDFheute (zpravodajství), ZDF Sport (více textu než videí z vlastní produkce), ZDFtivi (pro děti) a ZDFmediathek (archivy odvysílaných pořadů). Tyto služby spadají do kategorie tzv. telemédií, což jsou podle dikce německého práva veškeré elektronické informační a komunikační služby, s výjimkou telekomunikací definovaných telekomunikačním zákonem.

Stanice ARD i ZDF rozvinuly své webové stránky do plnohodnotných internetových portálů se službami, které konkurovaly portálům soukromých poskytovatelům internetových služeb, tzv. telemédií. Vznikl z toho spor, který se řešil na úrovni EU, když v roce 2003 Sdružení soukromých provozovatelů mediálních služeb VPRT (*Verband Privater Rundfunk und Telemedien*) si průběžně stěžovalo u Komise na porušování pravidel hospodářské soutěže ze strany médií veřejné služby, a to nejen při vysílání sportovních přenosů, ale také při expanzi ARD a ZDF do nových médií a do online služeb na internetových portálech. Po dlouhém vyjednávání bylo řízení Evropské komise proti SRN zastaveno, když se německá vláda zavázala, že přehodnotí pravidla pro práci stanic ARD a ZDF.

Výsledkem byla dvanáctá novelizace státní smlouvy, která vstoupila v platnost v červnu 2009. Její nové paragrafy požadovaly, aby veškeré služby telemédií, které nabízely veřejnoprávní instituce, byly přehodnoceny a podrobeny zkoumání, zda se jedná o veřejnou službu, jež si zaslouží financování z veřejných prostředků. Zákon stanovil metodiku třístupňového testu (*Drei-Stufen-Test*), při němž se na prvním stupni zkoumá, zda nová služba bude sloužit demokratickým, sociálním a kulturním potřebám německé společnosti. U druhého stupně se hodnotí její dopad na mediální trh, zda přispěje k „publicistické soutěži," a v závěrečné třetí fázi se analyzují finanční náklady služby, zda náklady nebudou příliš velké nebo zda budou přiměřené požadovanému výsledku.

Hodnocení provádějí nezávislá grémia (v ZDF vysílací rada/*Fernsehrat,* v ARD předsedové vysílacích rad/*Rundfunkrat* sdružení v Gremiální konferenci předsedů/ *Gremienvorsitzendenkonferenz*). Komplexní třístupňový test na existující služby ZDF a ARD proběhl v letech 2009-2010. Poté, co jak ARD, tak ZDF podrobily své nabídky telemédií třístupňovému testu, musely z jejich webů být odstraněny některé webové služby, které nesouvisely s rozhlasovým a televizním vysíláním, jako například srovnávací výpočty tarifů elektřiny, mobilních telefonů, kalkulátory pojišťoven, burzy zaměstnání apod.

Schéma časového postupu při třístupňovém testu veřejné služby

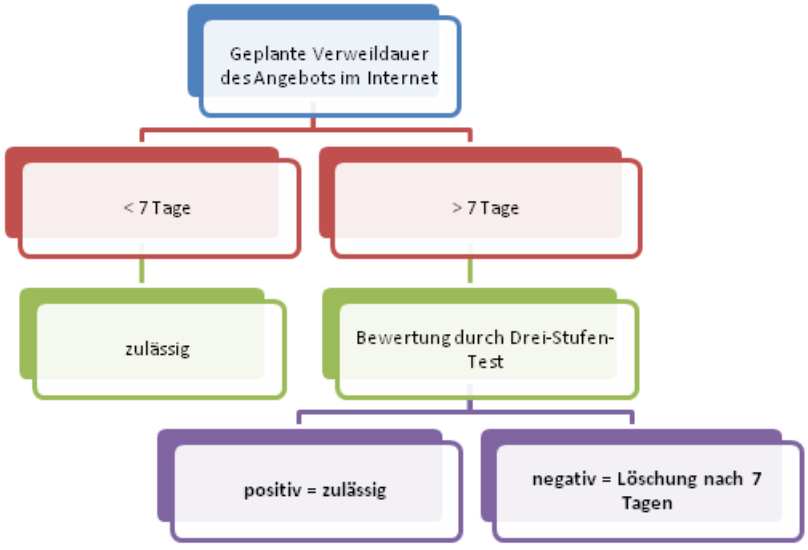

Řada webů ARD obhájila svoji pozici (například *ARD.de* jako střechová online nabídka všech stanic včetně Mediatéky, *tagesschau.de* provozovaný NDR, *sportschau.de* provozovaný WDR, *boerse.ARD.de* provozovaný HR, *einsfestival.de* provozovaný WDR, dětský *kika.de* ošetřovaný MDR a další), některé z nich však musely omezit svoje videoslužby a archivní videa (*sportschau.de)*. Kromě toho jak ZDF, tak ARD musely na základě výsledků testu stanovit a omezit lhůty, během kterých byly některé pořady k dispozici k dodatečnému zhlédnutí a dostaly se tak do kategorie telemédií konkurujících soukromým službám.

Z hlediska lhůt zákon stanovoval pouze minimální lhůtu pro dodatečná zhlédnutí – u pořadů jeden týden, u sportovních přenosů 24 hodin – jinak vše záleželo na jednotlivých vysílatelích a jejich webech. Všechny kategorie pořadů, které měly zůstat na webu déle než jeden týden, musely projít testem tak, že u jednotlivých kategorií byly stanoveny standardizované lhůty jednoho týdne, tří měsíců, půl a jednoho roku pro různé programové typy pořadů, přičemž pořady trvalého kulturního a společensky významného charakteru mohou zůstat k dispozici neomezeně v rámci výběrové služby archivů.[31]

Od let 2010 a 2011, kdy stížnosti soukromých provozovatelů dosáhly svého cíle v tom, že ARD a ZDF musely omezit své aktivity na webu a zredukovat své služby telemédií byly zásady třístupňového testu aplikovány v řadě dalších případů (například dětský web *kikaninichen.de*, rozhlasová internetová stanice BR-Klassik, webové rádio MDR pro děti Figarino apod.). Německý třístupňový test je svého druhu obdobou „public value test“, aplikovaný ve Velké Británii.

Různé

Německý televizní trh je specifický nejen tím, že terestrický příjem je zde marginální – necelé čtyři procenta. Digitalizace zemského televizního vysílání, která byla ukončena v dubnu 2012, původně počítala s šesti celostátními multiplexy, z nichž tři budou vyhrazeny pro veřejnoprávní televize a tři pro komerční subjekty. Dva největší komerční provozovatelé RTL a ProSiebenSat.1 však obsadili své tři multiplexy jen tam, kde byla dostatečná hustota obyvatel, takže důsledně celoplošně po celém Německu vysílají jen multiplexy veřejnoprávní ARD a ZDF.

Hojnost německy mluvících volných televizních programů v kabelu i v satelitní distribuci, dnes i v terestrických multiplexech, je příčinou toho, že placené televizní služby se zde příliš nerozvinuly. Satelitní projekt Premiere, který se od roku 2009 přejmenoval na **Sky Deutschland**, získal v Německu a Rakousku dosud jen 3,5 milionů subskribentů (BSkyB ve Velké Británii si předplácí 9,4 milionů domácností). Satelitní projekt Astra Deutschland se rozvíjí díky tomu, že nabízí pořady v HD kvalitě. Rozšiřují se rovněž služby na vyžádání

Komerční televizní trh a tím i trh reklamy ovládá duopol dvou nejsilnějších provozovatelů **ProSiebenSat.1** Media AG (hlavní programy Sat1, ProSieben) a **RTL Television** (RTL+). Zatímco vlastnictví skupiny RTL směřuje k Bertelsmannovu koncernu. ProSiebenSat.1 vlastní zahraniční globální investoři KKR Kohlberg Kravis Roberts a Permira.

[31] O výsledcích třístupňového testu služeb ARD viz informace dostupná na www http://www.ard.de/home/intern/programm/onlineangebote/Dreistufentest/343172/index.html. O výsledku třístupňovém testu služeb ZDF informace dostupná na www http://www.zdf.de/ZDF/zdfportal/blob/26565794/1/data.pdf

Velká Británie

Stručná historie duálního systému vysílání v zemi

British Broadcasting Corporation BBC jako jedna z nejstarších televizních stanic na světě obnovila po 2. světové válce své vysílání v roce 1946 (před válkou vysílala 1936-1939). Vláda konzervativců na začátku padesátých let prosadila, aby druhý televizní program provozovaly soukromé společnosti po americkém vzoru. Druhý program ITV (*Independent Television*), který začal vysílat v roce 1955 jako síť patnácti soukromých regionálních stanic spojených do celostátní sítě, však ještě neměl charakter duálního systému vysílání, jak jej známe v dnešní době, neboť tuto síť spravoval a řídil polostátní regulátor, jenž stanicím ITV výměnou za poskytnutí monopolu na televizní reklamu (BBC reklamu nevysílá) ukládal v licenčních podmínkách povinnosti veřejné služby.

Neregulovaná komerční konkurence médiím veřejné služby vstoupila na rozhlasový trh v sedmdesátých letech a na televizní trh v letech osmdesátých příchodem kabelové a především volné i placené satelitní televize, reprezentované dnes společností BSkyB. Až do začátku digitalizace vysílání se terestrické vysílání omezovalo na programy BBC1, BBC2, soukromý ITV (C3), alternativní soukromý Channel 4 (C4) a neregulovaný Channel 5 (C5). Dnes jsou programy C3 a C4 považovány za součást vysílání veřejné služby PBS (*public service broadcasting*). V průběhu doby se vlastnictví patnácti stanic ITV (C3) zcentralizovalo k jednomu majiteli, původně komerční čtvrtý kanál Channel 4 dnes provozuje nezisková organizace financovaná reklamou s využíváním vládních grantů.

Ve stále rostoucí konkurenci multikanálové nabídky stovek televizních programů (v Británii dnes podle Comunications Market Report [32] vysílá 527 TV programů), si pět hlavních programů z analogového terestrického vysílání stále udržuje téměř polovinu podílu na publiku, přičemž na prvním místě je BBC1, následovaná ITV a programem BBC2.

Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby

British Broadcasting Corporation BBC jako hlavní představitel britských médií veřejné služby je koncipován jako nezávislá veřejná korporace zřízená vládou, ale vzdálená od její exekutivy. Jejím zakládajícím dokumentem je Královská charta (*Royal Charter BBC*), která ustanovuje BBC jako organizaci, jež následně uzavírá s vládou Rámcovou Dohodu (*Framework Agreement*) o konkrétních úkolech, které má plnit[33]. Charta určuje základní organizační pravidla a strukturu rozhlasové a televizní organizace BBC.

Až do přijetí Komunikačního zákona v roce 2003 byla BBC naprosto suverénní a nezávislou institucí. Vytvoření střechového úřadu pro telekomunikace i pro vysílání Ofcom (*Office of Communication*)[34] pozměnilo postavení BBC ve vztahu ke státní správě. Zatímco až do vzniku Ofcomu BBC své vztahy se státem řešila v rámci Charty a Dohody, po vzniku Ofcomu v prosinci 2003 je BBC nahlížena jako jedna ze součástí širšího telekomunikačního a mediálního trhu a proto musí některé své aktivity v oblasti nových služeb s Ofcomem konzultovat a respektovat jeho rozhodnutí

[32] The Communications Market Report, Published 7th August 2014. Dostupné na www http://stakeholders.ofcom.org.uk/market-data-research/market-data/communications-market-reports/cmr14/

[33] Viz http://www.bbc.co.uk/bbctrust/governance/regulatory_framework/charter_agreement.html

[34] Office of Communication (Ofcom) vznikl v prosinci sloučením více regulačních orgánů v oblasti telekomunikací a soukromého rozhlasového a tevizního vysílání: Independent Television Commission (ITC), Radio Authority, Broadcasting Standards Commission, Office of Telecommunications (Oftel) a Radiocommunications Agency.

Současná Charta, která platí od ledna 2007 do konce roku 2016, nahradila dřívější tradiční dvanáctičlennou Radu guvernérů (*Board of Governors*) orgánem, který nese jméno *BBC Trust* ("Nadace BBC" dále v textu jen "**Trust**"), a který má rovněž dvanáct členů (*Trustees*). Ten je součástí vrcholového řízení, k němuž patří podle současné Charty vedle Trust také **Výkonná rada** (*Executive Board*).

Členové Trustu jsou jmenováni rozhodnutím, specifickým pro britský právní systém, který se nazývá "Order in Council," což je forma vládního výnosu, formálně vyhlášeného "ve jménu a s doporučením tajné rady Jejího Veličenstva " (*by and with the advice of Her Majesty's Privy Council)*. V praxi to znamená, že nominace jsou předjednány ve vládě a v parlamentu s opozicí dle tradic britské demokracie, přičemž tato vládní rozhodnutí, oficiálně vydávané královnou, připravuje Ministerstvo pro kulturu, média a sport, které je pro BBC hlavním partnerem při uzavírání Rámcové dohody.

Charta vyžaduje, aby čtyři členové Trustu reprezentovali regionální zájmy Spojeného království (Anglie, Wales, Skotsko, severní Irsko). **Trust** má podobné složení, jako měla kdysi Rada guvernérů – deset řádných členů, předseda a místopředseda. Její členové jsou jmenováni podle okolností na různá období, maximálně na pět let, přičemž je možné opětovné jmenování. Předsedu volí členové Trustu.

Hlavním úkolem Trustu je hájení zájmů plátců poplatku, ochrana veřejného zájmu a účinná podpora veřejných účelů BBC tak, jak jsou uvedeny v Chartě a v Rámcové dohodě. Trust má řadu schvalovacích pravomocí ve vztahu k Výkonné radě i k činnosti BBC, mezi něž patří dohled nad rozpočtem, schvalování strategických cílů, licencování nových programů a služeb, schvalování směrnic a redakčních standardů a řízení vlastního úřednického aparátu **Trust Unit**, který v roce 2013 měl 62 zaměstnanců. Činnost členů Trustu vyžaduje jejich nasazení na plný úvazek, za svoji činnost jsou členové honorováni.[35]

Pro aplikaci cílů Charty a závazků plynoucích z Rámcové dohody, může Trust vydávat vlastní nařízení v podobě tzv. protokolů. Aparát Trust Unit pomáhá při organizování činnosti četných výborů, které si Trust pro svoji práci zřizuje. Patří mezi ně Rada pro stížnosti a odvolání, Výbor pro divácké rady, Výbor pro sledování diváckého ohlasu a výkonů BBC, Výbor pro redakční standardy, Výbor pro mezinárodní služby, Výbor pro strategii a schvalování, Finanční výbor, Výbor pro jmenování a odměňování.[36]

Právě tento poslední výbor se vztahuje k pravomocem Trustu ve vztahu k Výkonné radě. Výkonná rada je exekutivní orgán, který bezprostředně BBC řídí. Předseda, kterého jmenuje Trust, bývá zároveň generálním ředitelem BBC. Počet členů Výkonné rady není Chartou přesně stanoven, má se řídit praktickými potřebami, přičemž kromě řídících pracovníků BBC musí být v radě zastoupeni lidé z řad mimo BBC (mediální byznys, univerzity, finančnictví apod.), a to nejméně jedna třetina, ne však nadpoloviční většina.

V současné době má **Výkonná rada** 12 členů, z toho pět „externistů“. Výkonnou radu sestavuje management BBC, ovšem kandidáty z řad mimo BBC schvaluje Trust. Některé pravomoci předává Výkonná rada tematicky zaměřeným podvýborům a spolupracuje s řídícími orgány jednotlivých částí BBC. Rada se schází nejméně jednou měsíčně, její projekty schvaluje a vyhodnocuje Trust. Kromě dvanácti nominálních členů Výkonné rady se uvedených schůzí účastní dalších osm členů vrcholového managementu, mezi nimi čtyři šéfové regionálních studií.

---

[35] Předseda Trust Lord Patten před odchodem pobíral roční plat 110 000 liber šterlingů, výše ročního platu členů rady činila 38 000 (u "regionálních" reprezentantů) a 33 000 liber u řadového člena Trustu. (1 GBP=34 CZK)

[36] Detaily lze získat v části výroční zprávy "*Inside the Trust*", dostupné na www http://downloads.bbc.co.uk/annualreport/pdf/2013-14/bbc_annualreport_201314_bbctrust_insidethetrust.pdf

Z uvedených skutečností vyplývá, že správa a řízení BBC jsou poměrně úzce navázány na exekutivu a vládní místa a parlamentní vyjednávání, přičemž se předpokládá, že najmenovaní členové Trust budou hájit veřejný zájem a chovat se podle sedmi zásad výkonu veřejné funkce, které jsou standardem britského politického života.[37]

Jistou zpětnou vazbu obecné veřejnosti mají zajistit **divácké rady** (*Audience Council*), které jsou dle Charty poradními orgány Trustu v programových otázkách. Tyto rady jsou čtyři – pro Anglii, Skotsko, Wales a severní Irsko a mají 11-13 členů, které vybírá a jmenuje Trust. V okamžiku, kdy se v příslušné radě uvolní místo, vyhlásí se ve vysílání BBC, případně v místním tisku výběrové řízení, do něhož se může přihlásit v podstatě kdokoli, kdo má zájem o tuto dobrovolnou a neplacenou činnost.

Z přihlášených osob se vytvoří zkrácený seznam kandidátů, kteří jsou pak pozváni k pohovoru. Mezi výběrová kritéria patří obeznámenost s úlohou BBC a rolí médií, schopnost kriticky se zamýšlet nad kvalitou programových služeb, zkušenosti z veřejné činnosti a neziskových organizací, schopnost formulovat potřeby místních komunit. Vyloučeni jsou ti, co pracují ve státní správě, funkcionáři politických stran a zaměstnanci mediálních organizací. Předpokládá se, že člen divácké rady věnuje své funkci 15 dní v roce, schůze rad se konají 7-8 krát ročně. Hlavním úkolem diváckých rad je hodnotit programové výsledky práce BBC ve svých výročních zprávách, které předkládají Trustu, dodávat podklady pro strategická a programová rozhodnutí a upozorňovat na divácké potřeby v regionu, který zastupují.

Jak uvedla poslední výroční zpráva, vztahy mezi Trustem a Výkonnou radou, které jsou v Chartě definovány jen v obecné podobě, se staly předmětem zkoumání nezávislého auditu „za účelem efektivnějšího plnění úkolů BBC," což naznačuje, že oba orgány se mohou dostávat do občasných kompetenčních sporů.

Základní vymezení účelu veřejné služby podává Charta, naplnění tohoto účelu konkretizuje Rámová dohoda. **Charta BBC** v článku 3 a 4 jasně říká:

BBC je tu pro to, aby sloužila veřejnému zájmu. Jejím hlavním cílem je podpora veřejných účelů BBC, které jsou definovány takto:

- *podporovat občanský život a občanskou společnost,*
- *podporovat vzdělání a výuku,*
- *podněcovat kreativitu a kulturní znamenitost,*
- *reprezentovat Velkou Británii, její národy, regiony a komunity,*
- *přibližovat Velkou Británii světu a svět Velké Británii,*
- *při prosazování jejích dalších účelů zpřístupňovat veřejnosti výhody nových komunikačních technologií a služeb s tím, že se ujme vůdčí role při přechodu na digitální vysílání televize.*[38]

Zbytek obsahu Charty se věnuje institucionálním a organizačním záležitostem BBC. Naproti tomu **Rámcová Dohoda**, která má 64 stran, se věnuje podrobněji vytváření obsahu v programových výstupech BBC. Ovšem i zde se jedná o stanovení úkolů v obecnější poloze. Úvod Dohody v článcích 5-10[39] se přihlašuje k naplňování podpory veřejných účelů, které by měl prosazovat především Trust BBC.

Jistá programová kritéria obsahuje článek 14 s názvem „Charakteristiky veřejné služby ve Velké Británii," který praví, že "*Obsah britských veřejných služeb jako celek musí být*

[37] Informace o tzv. sedmi Nolanových zásadách jsou dostupné na www http://en.wikipedia.org/wiki/Committee_on_Standards_in_Public_Life

[38] Charta BBC na www http://downloads.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/about/how_we_govern/charter.pdf

[39] Dohoda je dostupná na www http://downloads.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/about/how_we_govern/agreement.pdf

vysoce kvalitní, podněcující, původní inovativní a angažovaný. Každý pořad zařazený v britských veřejných službách se musí prokázat alespoň jednou takovou charakteristikou.“[40]

Další zákonné vymezení obsahu je možné v Dohodě nalézt v článcích 43-46, které se věnují obsahovým standardům. Zvlášť je pojednána přesnost a nestrannost ustanovením: "*BBC musí udělat vše, co je v jejích silách, aby kontroverzní témata pojednávala s náležitou přesností a nestranností ve všech relevantních programových výstupech… Při aplikaci tohoto ustanovení může být posuzována série pořadů jako celek.*"

Relevantním programovým výstupem je podle následující interpretace vysílání zpravodajství a pořadů o společenských problémech. Výslovně se zde apeluje na nestrannost pracovníků BBC ustanovením: „*Veřejné služby VB nesmějí v žádném programovém výstupu obsahovat ze strany BBC nebo jejího vedení nebo Trustu jiné vyjádření názorů na otázky veřejné politiky než takové, které se týká vlastního vysílání a poskytování online služeb.*“

Tím však zákonné povinnosti co kvalitativních parametrů vysílaného obsahu končí, neboť Dohoda dále jen ukládá, aby BBC dodržovala své vnitřní kodexy a směrnice přijaté v minulých letech. Pasáže týkající se zpravodajství a publicistiky se věnují především četnosti a zařazování zpravodajských a publicistických relací do programu.

Vedle Charty a Dohody vstoupil v prosinci 2006 v platnost také dokument „**BBC Service Licences: Operating Framework**,“[41] kterým by se Trust měl řídit při řízení BBC, a který vkládá do rukou Trustu důležitý nástroj: udělování licence na služby naplňující veřejné účely BBC. Ty se však musí podrobit **testu veřejné hodnoty (*Public Value Test*** v kapitole Dohody „Změny veřejných služeb BBC – články 23-33). [42] Dohoda to zdůvodňuje konstatováním, že „*v průběhu životnosti Charty musí být BBC schopná přizpůsobit britské veřejné služby například tak, aby reagovala na změny v technologiích, kultuře, tržních podmínkách, veřejných očekávání a názorech apod. Nicméně jakýkoli návrh na změnu se musí stát předmětem důkladného veřejného přezkoumání. Prostředkem, který toto přezkoumání umožní, bude Test veřejné hodnoty.*“

Na rozdíl od Německa, kde konečné rozhodování je v rukou grémií Vysílacích rad, do testu veřejné hodnoty ve Velké Británii je zapojen komunikační regulátor Ofcom, který se ke službě vždy musí vyjádřit. Celá procedura nesmí trvat déle než šest měsíců, podle dohody má v závěru ministr kultury, médií a sportu právo rozhodnutí vetovat, ovšem pouze v případě, pokud by došlo k pochybení v předepsané proceduře. Trust by měl kromě plnění veřejného účelu BBC při testu posuzovat tato čtyři kritéria: dopad na existující a potenciální služby mediálního trhu, finanční náročnost služby, její novost a originalitu a její pravděpodobné trvání.

---

[40] „*The content of the UK Public Services taken as a whole must be high quality,challenging, original, innovative and engaging. Every programme included in the UK Public Broadcasting Services must exhibit at least one of those characteristics.*“
Bílá kniha Ministerstva pro kulturu, média a sport z roku 2006 tyto vlastnosti dále specifikuje:
- vysoká kvalita – plátce poplatků by měl tyto pořady vnímat tak, že se liší od těch, které nachází jinde,
- podnětnost, náročnost – měly by nutit publikum k přemýšlení,
- původnost – měly by se snažit nabízet vhodný stupeň nového nebo původního obsahu,
- inovativnost – měly by nabízet nové myšlenky a vynalézat vzrušující přístupy, a nekopírovat ty staré,
- angažovanost - ve smyslu schopnosti přitáhnout publikum k fascinujícím a zábavným tématům a zapojit je do nich. Citováno z „Public Service for All: the BBC in the Digital Age“ – dostupné na www https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/272256/6763.pdf

[41] BBC Service Licences: Operating Framework. Dostupné na www http://www.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/regulatory_framework/service_licences/servicelicenceoperatingframework.pdf

[42] Směrnice k provádění testu veřejné hodnoty jsou dostupné na www http://www.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/regulatory_framework/pvt/pvt_guidance.pdf

Kromě již existujících kodexů a směrnic Trust BBC následně rozvíjí a konkretizuje úkoly základních dokumentů Charty a Dohody také v Protokolech, které publikuje, a v nichž se podrobně popisuje, jak se dochází k naplňování zde deklarovaných principů (například veřejné účely BBC).

Financování média veřejné služby

Provoz média veřejné služby BBC je hrazen částečně z televizního poplatku *licence fee* a částečně z obchodní činnosti, která pokrývá přibližně čtvrtinu výdajů. Rozhlasovému a televiznímu poplatku se ve Velké Británii stále říká licenční poplatek (*licence fee*) z dob, kdy vlastnictví přijímače a příjem vysílání byly podmíněny zakoupením licence. Tato konstrukce poplatku zůstala i v posledním komunikačním zákonu z roku 2003[43], který stanovuje povinnost platit licenci za televizní přijímač, přičemž definice televizního přijímače se ponechává podzákonné normě. Vládní nařízení[44] pak definuje televizní přijímač jako zařízení schopné přijímat vysílaný televizní program, za což se pokládá i počítač i notebook, mobilní telefon, DVD přehrávač a rekordér zaznamenávající televizní programy.

Současný televizní poplatek činí 145,50 £ ročně pro majitele barevných přijímačů a 49.00 £ pro majitele černobílého přijímače. Platí se jeden poplatek za všechny přijímače v jedné domácnosti. Osoby starší 75 let poplatek neplatí, nevidomí, slabozrací platí polovic. V hotelech a ubytovnách se do počtu patnácti přijímačů platí jen jeden poplatek, pokud je počet přijímačů vyšší než patnáct, za každých dalších pět televizorů se platí jeden další poplatek. Školy a vzdělávací zařízení platí jeden poplatek za všechny přijímače v budově spadající pod jednoho vedoucího (*senior officer*). Pokud někdo pouze stahuje archivy z nabídek videa na vyžádání do počítače (YouTube, ale i iPlayer), poplatek neplatí. [45] V roce 2013 bylo registrováno 25,338 milionů plátců, od nichž se vybralo 3,705 mld. liber.

Odpovědnost za výběr poplatku má BBC, pro níž poplatky vybírá „TV Licensing“, což jest subjekt uzavírající smlouvy s firmami, které se na výběru podílejí. TV Licensing si strhává tři procenta na úhradu nákladů spjatých s výběrem poplatku (v předchozích letech náklady činily 3,5 %). Na výběru se údajně podílí asi 1200 lidí, 500 úředníků a inspektorů je zaměstnáno v regionech. Pod obchodní značkou TV Licensing kontrahované firmy (především Capita Business Services Ltd) zpracovávají administrativu žádostí a plateb, udržují databázi plátců, zasílají upomínky a provádějí šetření.

Jak z dostupných materiálů vyplývá, kontroloři mající oficiální pověřením BBC a Ofcom navštěvují domácnosti, u nichž je důvodné podezření, že vlastní televizor a neplatí licenční poplatek. Tito inspektoři se musí prokazovat legitimacemi, existuje hot-line pro prověření jejich totožnosti. Jestliže inspektor získá důvodné podezření, že někdo svůj televizor nepřihlásil, má právo požádat dotyčného o rozhovor, který se rovná svědecké výpovědi podle *Police and Criminal Evidence Act 1984*. Nedojde-li k vyřešení případu, případ se předá soudu, který podle článku 365 komunikačního zákona může na základě místopřísežného oznámení vydat příkaz k domovní prohlídce.

Činnost BBC je specifická v tom, že se částečně přímo či nepřímo podílí na komerčních aktivitách, jejichž výnosy se využívají pro financování veřejné služby. Dohoda

---

[43] *Communication Act 2003*. článek 363-368 Dostupné z www http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/21/contents

[44] *The Communications (Television Licensing) Regulations 2004* No.692. Dostupné z www http://www.legislation.gov.uk/uksi/2004/692/made/data.pdf

[45] Existují návrhy na to, aby se například stahování z iPlayeru BBC podmínilo vlastnictvím *BBC license*, tedy placením poplatku.

v článku 69 stanovuje pravidla, kterými se tato komerční činnost musí řídit. Komerční aktivity BBC by měly dodržovat tyto čtyři zásady:

- měly by být v souladu s veřejným účelem BBC

- měly by být obchodně efektivní, hospodárné

- měly by chránit značku (brand) BBC

- měly by se vyvarovat narušení trhu.

Výroční zpráva BBC pokrývající účetní období březen 2013 – březen 2014 uvádí celkový čistý příjem BBC ve výši 5,066 miliard liber (6,512 miliard euro, 179 miliard Kč), z čehož 3,726 miliard liber tvořily příjmy z poplatku a 1,340 miliard liber příjmy z komerční činnosti, především z komerční odnože BBC – BBC Worldwide.

Komerční příjmy pak podle výroční zprávy pocházejí ze čtyř zdrojů: **UK PSB Group** (269 mil. £), **BBC Worldwide** (1 042 mil. £), **BBC Global News** (101 mil. £) a Studios and Postproduction **S&PP** (29 mil. £). Pod hlavičkou UK PSB Group jsou zahrnuty příjmy pocházející ze zhodnocování obsahu veřejné služby, tj. z prodeje pořadů BBC do zahraničí, prodeje časopisů, knih, jazykových kurzů, zvukových i obrazových záznamů apod. BBC Worldwide vydělává peníze především globální distribucí prémiového obsahu do kabelových sítí a placených satelitních služeb. Výroční zpráva uvádí, že dnes se jedná už o čtyřicet programů v 123 teritoriích[46]. BBC Global News zhodnocuje zpravodajské kanály BBC a globální webové stránky bbc.com, na nichž může být reklama.[47] Komerční činnost je BBC umožněna za předpokladu, že je přísně institucionálně i účetně oddělena od poskytování veřejné služby v domácím prostředí.[48]

Problematika definice a výběru poplatku *licence fee* je už několik let předmětem veřejných debat. Již v roce 2009 BBC Trust vyzval britské zákonodárce, aby legislativními úpravami reagovali na technologické změny distribuce televizního signálu, zatím však bez nějakého ohlasu.[49] Vláda konzervativců, která vystřídala labouristy v roce 2010, se tímto problémem nezabývala. Výběr poplatku přes Licensing TV byl pro vládu přijatelnějším řešením, než zavedení nové daně.

Protože za dva roky, v roce 2016, se bude připravovat nová Charta BBC a nová Dohoda, diskuse o poplatku nabývají na intenzitě a síle. Výzkumy veřejného mínění ukazují, že dosavadní praxe výběru poplatku z vlastnictví přijímače, ale také dalších zařízení schopných přijímat vysílané programy, ztrácí stále více podporu veřejnosti.[50] Ministr kultury,

---

[46] Jsou to například programy: BBC America, BBC Canada, BBC Entertainment (dříve BBC Prime), BBC Knowledge, BBC Lifestyle, CBeebies, CBBC, British UKTV (10 programů). V letošním roce 2014 BBC vytvořila web BBC Shop a nabídku rozšířila o tři globální programy, BBC First (dramatické pořady), BBC Earth (dokumenty) a BBC Brit (dokumenty, zábava) http://www.bbcworldwide.com/

[47] Zatímco na domácích webových stránkách bbc.co.uk reklama být nesmí, BBC se rozhodla provozovat webové stránky www.bbc.com s podobným obsahem, které jsou určeny pro zahraničí, a na nichž reklama může být. Trust tuto službu v roce 2007 schválil jako součást BBC Worldwide.

[48] Ekonomická dat jsou vybrána z Výroční finanční zprávy 2013-14 *BBC Full Financial Statements 2013/14*. Dostupné z www http://downloads.bbc.co.uk/annualreport/pdf/2013-14/BBC_Financial_statements_201314.pdf

[49] *Review of TV Licence Fee Collection*. BBC Trust. March 2009. Dostupné na http://www.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/review_report_research/tvl/tvl_report.pdf

[50] Podle nedávného průzkumu veřejného mínění by pro zrušení „licence fee" bylo 51 procent dotázaných, ale na druhé straně většina dotázaných je pro to, aby BBC i nadále mohla získávat peníze buď z předplatného nebo ze zvláštní daně. Detaily průzkumu z července 2014 dostupné na http://www.whitehouseconsulting.co.uk/comment-opinion/public-split-on-bbc-licence-fee-but-would-support-bbc-funding-itself/

médií a sportu se již vyslovil pro dekriminalizaci neplatičů. BBC.[51] Probíhají diskuse, zda licenční poplatek nezrušit a nahradit jej předplatným nebo zvláštní daní, aniž by se zatím objevil oficiální návrh řešení. Tyto diskuse se nyní vedou i na půdě parlamentu, jehož někteří poslanci navrhují, aby se aplikoval německý, dánský a nizozemský model, v němž je poplatek vybírán jako daň každé domácnosti.[52]

V roce 2010 po nástupu vlády Davida Camerona BBC čelila tlaku na úsporu svých nákladů. Vláda žádala BBC, aby se také zapojila do programu úspor a rozpočtových škrtů. Chtěla zastavit vyplácení náhradních plateb za lidi starších 75 let osvobozených od poplatku, které BBC získává od Ministerstva práce a důchodů (*Department for Work and Pensions*). To by znamenalo ztrátu 556 milionů liber ročně s perspektivou přibývání stárnoucí populace, což BBC odmítala. Jednání skončilo kompromisem: BBC se požadavku vlády ubránila, ovšem za cenu toho, že převzala financování BBC World Service a zavázala se přispívat na velšský program S4C. Součástí dohody je rozhodnutí ponechat po dalších šest let *licence fee* na úrovni 145,50 liber ročně.

Výstupy média veřejné služby

V Rámcové dohodě je zopakováno výše uvedených šest účelů (*purposes*) BBC z Charty BBC. Dohoda dále konkretizuje jednotlivé programové úkoly pro rozhlasové a televizní vysílání. V **televizním vysílání** se BBC ukládá provozování těchto programů:

a) **BBC1** - plnoformátový program s verzemi pro Skotsko, Wales a Severní Irsko pro široké publikum,
b) **BBC2** - plnoformátový program s verzemi pro Skotsko, Wales a Severní Irsko pro široké publikum, ale se zvláštním zaměřením na dokumentární pořady,
c) **BBC3** - plnoformátový program se zaměřením na mladé diváky,
d) **BBC4** - program nabízející intelektuálně a kulturně obohacující alternativu k pořadům na ostatních programech BBC,
e) **CBeebies** - program nabízející rozmanité pořady k výchově a pobavení malých dětí,
f) **CBBC** - plnoformátový program pro větší děti (pre-teen children),
g) **BBC 24** - 24hodinový zpravodajský a publicistický program,
h) **BBC Parliament** - parlamentní kanál, též pro pokrytí dalších politických událostí,
i) **BBCi** - interaktivní digitální služba napojená na další programy i samostatně existující.[53]

Dohoda pak vyjmenovává službu devíti celostátních **rozhlasových programů**:

a) **Radio 1** - populární hudební program zaměřený na mladé posluchače obsahující však také podstatnou část mluveného slova
b) **1xtra** - program současné černošské hudby se zaměřením na novou a živě nahrávanou hudbu s podstatnou částí mluveného slova pro mladé posluchače,
c) **Radio 2** - program s širokým rozsahem populární hudby a mluveným slovem obsahujícím zpravodajství, publicistiku a dokumentární pořady,
d) **Radio 3** - program zaměřený na klasickou hudbu v četně mluveného slova

[51] Minister outlines plan to decriminalise non-payment of TV licence fee, The Guardian 9. září 2014. Dostupné na www http://www.theguardian.com/media/2014/sep/09/decriminalise-non-payment-bbc-tv-licence-fee-mps-sajid-javid
[52] Select committee chair warns BBC licence fee is 'getting harder to sustain.' The Guardian 30. září 2014. Dostupné na www http://www.theguardian.com/big-ideas/2014/sep/30/select-commitee-chair-bbc-licence-fee-hard-sustain
[53] *An Agreement Between Her Majesty's Secretary of State for Culture, Media and Sport and the British Broadcasting Corporation.* Článek 11/2. Dostupné na www http://downloads.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/about/how_we_govern/agreement.pdf

e) **Radio 4** - program mluveného slova obsahující zpravodajství, publicistiku, dokumentární pořady, dramata, čtení na pokračování a veselohry,

f) **BBC Radio Five Live** a **Sports Extra** - 24hodinový program zpravodajství a sportu,

g) **BBC 6 Music** - program populární hudby vedle současného hlavního proudu doplněný mluveným slovem, který tuto hudbu dává do kontextu,

h) **BBC 7** - program mluveného slova nabízející veselohry, dramata, čtení, převážně z archivu BBC,

i) **BBC Asian Network** - plnoformátový program pro posluchače složené z britských Asiatů, částečně v jejich mateřském jazyce.[54]

Kromě povinnosti vysílání dalších regionálních rozhlasových stanic[55] Dohoda zmiňuje i webové stránky **bbc.co.uk** jako informační server o obsahu služeb a BBC jam.bbc.co.uk, server s obsahem pro školáky ve věku 5 až 16 let (zastaven po roce provozu).

Povinnosti uvedené v Dohodě jsou v praxi mírně modifikovány. Například BBC 24 vysílá pod názvem BBC News, navíc se připravuje program v gaelštině **BBC Alba**, separátně je nabízen program ve vysokém rozlišení **BBC HD**. Na jaře letošního roku vedení BBC oznámilo, že z důvodů úsporných opatření pravděpodobně skončí s vysílání programu BBC 3, který by měl být nahrazen webovou stránkou orientovanou na mladé diváky. V rozhlasovém vysílání je nad rámec dohody vysílán program **Radio 4 extra** zaměřený na klasickou hudbu.

Všechny uvedené služby by měly být všeobecně dostupné „*vysíláním, streamováním obsahu nebo jeho dostupností na vyžádání, ať už terestricky, přes satelit, kabel nebo širokopásmové sítě nebo internet.*“ (článek 12 Dohody)

Zpřístupnění přes internet ať už přímého vysílání nebo pořadů na vyžádání se děje přes **iPlayer**, audiovizuální mediální službu, která ve zkušením provozu začala být k dispozici v roce 2006 a v roce 2007 ji Trust schválil. Přes webovou stránku iPlayeru je možné dodatečně zhlédnut pořady, které se zde uchovávají po dobu sedmi dnů od vysílání. Rozhlasové vysílání je dostupné i pro zahraničí, videa na iPlayeru jsou omezena jen na teritorium Velké Británie. Od roku 2011 iPlayer nabízí spojení i na balíček programů ITV. Podle wikipedické informace BBC zvažuje možnost prodloužení doby disponibility pořadů se sedmi na třicet dnů.

BBC Online je jméno značky, která souhrnně označuje všechny webové stránky, které BBC provozuje. Služba uvedená v Dohodě jako BBCi byla postupně rozvinuta interaktivními odkazy na všech webových stránkách BBC, přešla do služby iPlayeru a jejím nástupcem je tzv. **Red button**. Zpočátku red button z dálkového ovladače poskytoval v digitálním vysílání dodatečné rozšířené textové informace a odkazy k vysílaným pořadům. Nahradil tím a rozšířil dřívější teletextovou službu Ceefax. Dnes ve spojení s tzv. chytrými televizory (connected TV sets) umožňuje „**connected red button**“ propojení s webem a se všemi online službami BBC, ať už zpravodajstvím, textovými službami nebo iPlayerem. Vloni BBC uzavřela smlouvu s provozovatelem YouView, což jest britská verze hybridní televize kombinované s internetem, v Evropě provozovaná se standardem HbbTV, ve VB vyžadující však speciální YouView box.

---

[54] *An Agreement Between Her Majesty's Secretary of State for Culture, Media and Sport and the British Broadcasting Corporation.* Článek 11/3. Dostupné na www http://downloads.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/about/how_we_govern/agreement.pdf

[55] BBC Radio Scotland, BBC Radio nan Gaidheal, BBC Radio Wales, BBC Radio Cymru, BBC Radio Ulster a BBC Radio Foyle.

Tradiční zahraniční služby **BBC World Service** a **BBC Monitoring** přestaly od letošního dubna získávat dotace od vlády a jsou financovány z vlastního rozpočtu BBC, tedy z poplatku. S výjimkou Afriky a Asie BBC World Service opustila vysílání na krátkých vlnách a svůj obsah šíří buď online, nebo prostřednictvím satelitů. Tyto služby zajišťuje necelé dva tisíce zaměstnanců (z celkového počtu 20 736 zaměstnanců v roce 2013).

Podíly na publiku britských televizních programů 1982-2013

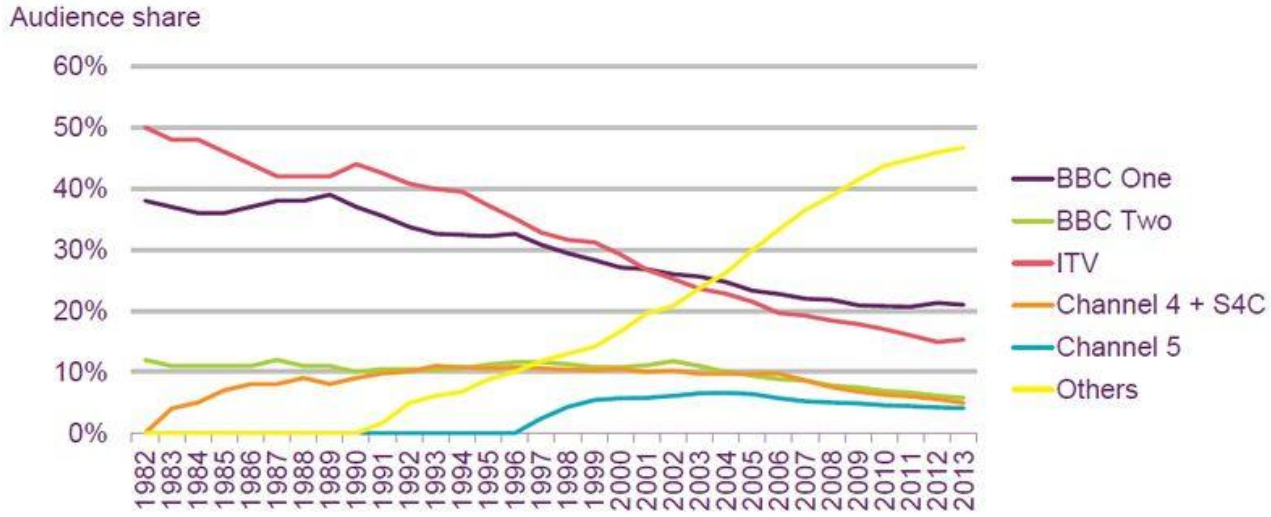

Různé

Analogové zemské televizní vysílání bylo v Británii vypnuto v říjnu 2012. Existuje zde šest celostátních digitálních multiplexů, jejímiž provozovateli je více společností (Arqiva Services Limited, Digital 3&4 D3&4, S4C Digitial Networks SDN, BBC Free to View Ltd).. Tři multiplexy PSB1-3 jsou vyhrazeny pro vysílání veřejné služby, do něhož jsou zahrnuty i stanice ITV, tři multiplexy COM4-6 využívají soukromí vysílatelé pro stanice, z nichž některé jsou placené. Sedmý celostátní multiplex COM7 vysílá HD programy ve standardu DVB-T2. Statistika Ofcom uvádí, že přes 40 procent z 28 milionů domácností přijímá signál prostřednictvím terestrického digitálního vysílání (DTT). Přibližně stejný podíl má i satelitní příjem. Viz následný graf.

Figure 2.54 Platform take-up: 2001-2013

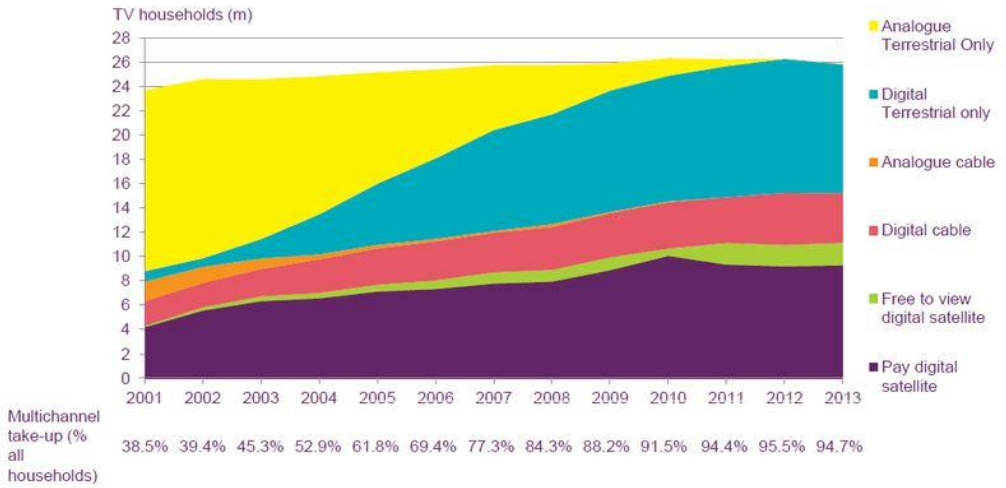

Source: BARB Establishment Survey. Note: Data points are based on Q4 data for each year.

Z komunikačního zákona vyplývá povinnost regulátora Ofcom jednou za pět let provést přezkoumání a přehled vysílání veřejné služby[56]. V současné době probíhají práce na čtvrté revizi televizního vysílání veřejné služby, která by měla být publikována v příštím roce jako východisko dalšího přístupu ke službám BBC a k její budoucnosti. Výchozí dokument předložený k veřejným konzultacím bude zveřejněn letos na podzim.

[56] Reviews of Public Service Broadcasting (PSB) Television. Dostupné na www http://stakeholders.ofcom.org.uk/broadcasting/reviews-investigations/public-service-broadcasting/

Francie

Stručná historie duálního systému vysílání v zemi

Přestože soukromé rozhlasové a televizní vysílání umožňoval ve Francii zákon už od roku 1982, zpočátku byl aplikován jen na rozhlasové vysílání. Televizní licence začala levicová Mitterandova vláda vydávat až v roce 1986. Výjimkou byl placený televizní program Canal+ šířený terestricky od roku 1984 a zřízený polostátní agenturou Havas (privatizována v roce 1987), dnes ve většinovém vlastnictví koncernu Vivendi.

Po parlamentních volbách v roce 1986, když už začaly vysílat první dvě soukromé stanice La Cinq a TV-6, vítězná pravicová koalice změnila koncept soukromého vysílání a prosadila nový audiovizuální zákon „o svobodě komunikací" („*Loi Léotard*" 86-1067). Ten je dodnes základem mediální legislativy, vytvářející právní rámec jak pro soukromé vysílání, tak pro vysílání veřejné služby.

K hlavním bodům nového zákona patřila privatizace prvního z tehdejších tří televizních programů veřejné služby ORTF (TF1, A2, FR3) a vytvoření nového regulátora, který zásady zákona realizoval. Od roku 1987, kdy byl program TF1 zprivatizován, patří k lídrům televizního trhu a sledovanosti.

Hlavním regulátorem vysílání se stala třináctičlenná CNCL (*Commission nationale de la communication et des libertés*), která se od roku 1989 přeměnila na devítičlennou Nejvyšší audiovizuální radu CSA (*Le Conseil supérieur de l'audiovisuel*), jejíž tři členy jmenovala dolní komora parlamentu Národní shromáždění, tři horní komora parlamentu Senát a tři členy jmenoval prezident na období šesti let s rotací třetiny členů po dvou letech.

Dnes, po dokončení digitalizace zemského televizního vysílání, je v osmi základních multiplexech k dispozici 25 volných a 9 placených televizních celostátních programů, doplňovaných více než čtyřiceti lokálními programy.

Podle Screen Digest z 27,5 milionu domácností má největší podíl příjem digitálních programů prostřednictvím IPTV (34%), následuje satelitní distribuce (32%), anténa (21%) a kabel (13%). Podle aktuálnější statistiky CSA, která zahrnuje i druhé přijímače v domácnosti, jsou podíly příjmu televizního signálu následující: 59,7% přijímačů je napojeno na DTT anténou, 39,9% prostřednictvím ADSL, tj. jako IPTV, 24,8% přijímačů využívá satelitní a 8,9% přijímačů kabelovou distribuci signálu.

Vedle placené satelitní nabídky CanalSat s přibližně pěti miliony předplatitelů existují zde další satelitní platformy, například placený AB Sat. Nabídku zemských digitálních programů replikuje na satelitu služba TNT Sat (Canal+) a FRANSAT, která byla speciálně zřízená pro zhruba pět procent území, které zemská digitální televize nepokrývá. Zemské analogové vysílání se ve Francii vypnulo v listopadu 2011.

Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby

Vysílací zákon Loi Léotard zmiňuje pět institucí veřejné služby spojených s vysíláním. Jsou to **France Télévisions**, **Radio France**, vysílání pro zahraničí **France Médias Monde**, **Arte-France**, (s německým partnerem vysílá kulturní kanál ARTE) a **Institut national de l'audiovisuel INA** (což jest archivní a badatelské pracoviště podobné českému Národnímu filmovému archivu, kdyby tento byl odpovědný i za archivaci televizní tvorby). Tyto vystupují jako samostatné organizační jednotky, částečně provázané vlastnictvím na společných projektech. Mají formu veřejných společností, jejichž vlastníkem je stát.

Jejich ustavení, poslání a způsob správy a kontroly Francii jsou definovány v zákoně "o svobodě komunikací" ("*Loi Léotard*" 86-1067)[57]. Tento zákon byl vícekrát novelizován a upravován, naposledy v listopadu 2013. Tato novela jednak posílila rozhodovací pravomoci hlavního regulačního orgánu **Nejvyšší audiovizuální rady CSA** (*Le Conseil supérieur de l'audiovisuel*)[58], a dále pozměnila pasáže týkající se vysílání veřejné služby v tom smyslu, že zrušila některá ustanovení prosazená prezidentem Sarkozym v roce 2009, například pravomoc prezidenta republiky jmenovat a odvolávat (na návrh CSA) ředitele veřejnoprávních institucí, rušení reklamy na kanálech France Télévisions apod.[59]

Francouzská média veřejné služby byla vždy tradičně řízena centrálně s těsnější vazbou na exekutivu, což se projevuje v tom, že jejich odpovědnost směřuje k centrálnímu regulátorovi CSA, který nad nimi – společně s vládou – vykonává kontrolu. Kromě toho, že CSA jmenuje ředitele (*presidents*) těchto institucí, a to většinou hlasů všech členů, podílí se také na sestavování jejich **správních rad** jako vrcholných řídících orgánů.

Čtrnáct členů správní rady (*le conseil d'administration*) France Télévisions FT má toto složení:

a) dva členové parlamentu jmenovaní příslušnými kulturními výbory dolní a horní komory, tj. Národního shromáždění a Senátu,

b) pět zástupců státu (zákon nespecifikuje, která část exekutivy tyto zástupce jmenuje, v praxi jsou to úředníci ministerstva kultury, financí, hospodářství nebo Státní rady),

c) pět nezávislých osobností jmenovaných CSA s mediální kvalifikací, z toho musí být jeden zástupce spotřebitelských asociací dle spotřebitelského zákoníku

d) dva zástupci zvolení v souladu s částí II zákona 83-675 o demokratizaci veřejného sektoru (jedná se zástupce zaměstnanců v dozorčích radách podniků vlastněných státem).

V kategorii b) a c) musí být alespoň dvě ženy. Zasedání správní rady se může zúčastňovat šéf vnitřní kontroly FT a tajemník Ústřední rady zaměstnanců. Současnou správní radu vede **ředitel** France Télévisions jako člen jmenovaný CSA a do funkce potvrzený prezidentem.

Správní rada FT má tři pomocné výbory: výbor pro audit a účetnictví, výbor pro strategii (hodnotí naplňování strategie FT v kontextu plnění úkolů a účasti na trhu) a výbor pro odměňování (rozhoduje o platech vrcholových manažerů FT).[60]

France Télévisions má vedle správní rady jako orgán pro každodenní řízení provozu organizace devatenáctičlenný **výkonný výbor**[61]. Kromě ředitele FT výkonný výbor tvoří ředitelovi náměstci, pracovníci sekretariátu, šéfové hlavních útvarů a ředitelé jednotlivých TV programů. Členství ve výkonném výboru tudíž vyplývá z funkčního zařazení v rámci organizace, které správní rada může ovlivnit jen nepřímo, například tím, že schvaluje ředitele jednotlivých programů a dceřiných společností holdingové struktury France Télévisions.

---

[57] Originální znění dostupné na www http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000512205&dateTexte=20140812

[58] Webová stránka CSA je dostupná na www http://www.csa.fr/

[59] Kromě toho, že se do CSA navrátila pravomoc jmenovat a odvolávat ředitele veřejnoprávních organizací, novela rovněž změnila počet členů CSA, jež by v budoucnu měla pracovat jen v sedmičlenném složení, když prezident republiky bude mít právo – namísto dosavadních tří členů - jmenovat pouze jednoho člena CSA, který však bude CSA předsedat. Tato změna se dosud do složení CSA – alespoň podle jejích webových stránek – nepromítla.

[60] Detaily dostupné na www http://www.francetelevisions.fr/groupe/conseil-d-administration.php

[61] Detaily dostupné na www http://www.francetelevisions.fr/groupe/comite-executif.php

Co se týče dalších médií veřejné služby, správní rada Radio France má dvanáct členů, když v kategorii b) a c) jsou jen čtyři zástupci. Správní rada společnosti vysílání do zahraničí a pro „zámořské provincie“ Francie, která dnes vystupuje pod hlavičkou France Médias Monde, má stejné čtrnáctičlenné složení jako France Télévisions. Správní rady jsou voleny na funkční období pěti let.

Rovněž funkční období **ředitelů** je pětileté. Jako kvalifikační požadavek se uvádí kompetence a zkušenost. Kandidaturu posuzuje CSA, která podle posledního znění zákona ředitele jmenuje tři až čtyři měsíce před jejich nástupem do funkce. Dva měsíce po nástupu do funkce mají ředitelé podle zákona zpracovat orientační zprávu o budoucím řízení organizace, kterou předloží stálým kulturním výborům v parlamentu. Po čtyřech letech funkčního období CSA zpracovává hodnotící zprávu o plnění strategie příslušného média veřejné služby, kterou rovněž předává parlamentu k projednání.

Novela zákona v roce 2009 uložila France Télévisions, aby konečně vytvořila **poradní programovou radu** (navrhoval ji už zákon z roku 2000)**,** složenou z televizních diváků, kteří budou vyhodnocovat vysílaný program, případně upozorňovat na jeho disproporce a poskytovat náměty na jeho zlepšení a inovace. Výsledky rokování tohoto orgánu musí FT každoročně předkládat kulturním výborům obou komor parlamentu. Poradní rada má 24 členů, kteří se každý rok obměňují, jejich funkční období se kryje s programovou sezónou od podzimu do podzimu. Podle výroční zprávy FT se v období 2012-2013 rada sešla celkem šestkrát.

Členem tohoto výboru se může stát jen ten, kdo je registrovaným členem Klubu diváků France Télévisions na webové stránce http://leclub.francetv.fr/**.** Jednou za rok Klub osloví emailem náhodně vybraných 100 000 členů klubu. Ti, kteří odpovědí na čtyřicet otázek týkajících se vysílání programů France Télévisions, a kteří připojí k tomu motivační dopis, se dostanou do výběrového řízení vyhodnocovaného útvary FT (studijní oddělení, oddělení vnějších vztahů + externí odborníci), na jehož konci je 24 vybraných jedinců, kteří by měli reprezentovat sociální, profesní, etnické, věkové a genderové složení diváků[62]**.**

Loi Léotard stanovuje základní úkoly všech uvedených médií veřejné služby v obecné podobě: vysílat ve veřejném zájmu, nabízet rozmanitost, pluralitu, kvalitu, inovace, podporovat demokracii, lidská práva, sociální začleňování, soudržnost, francouzský jazyk, kulturní tradice, audiovizuální tvorbu, vycházet vstříc občanům s postižením, využívat nové technologie (článek 43).

Podrobná specifikace těchto úkolů (*cahier des charges*) je rozvedena ve vládních dekretech, vydaných pro veřejnoprávní televizi, rozhlas a vysílání do zahraničí.[63] Například *Dekret č. 2009-796 stanovující specifikaci úkolů národní programové společnosti France Télévisions*“[64] má sedmdesát paragrafů a s přílohami 45 stran. Tento dokument specifikoval programové služby, které by France kromě svých šesti základních televizních programů měla poskytovat, včetně služeb nových médií.[65]

---

[62] Současní členové poradního programového výboru jsou představeni na webové stránce http://ccp.francetelevisions.fr/membres-du-conseil/

[63] *Décrets portant cahiers des charges des services publics de communication audiovisuelle*. Dostupné na www http://www.csa.fr/Espace-juridique/Decrets-et-arretes/Decrets-portant-cahiers-des-charges-des-services-publics-de-communication-audiovisuelle

[64] Dostupný na www http://www.csa.fr/Espace-juridique/Decrets-et-arretes/Decrets-portant-cahiers-des-charges-des-services-publics-de-communication-audiovisuelle/Decrets-fixant-le-cahier-des-charges-de-la-societe-nationale-de-programme-France-Televisions

[65] Seznam kapitol dokumentu je uveden v přílohové části.

Od roku 2000 platí ustanovení vysílacího zákona, podle něhož by stát měl s organizacemi médií veřejné služby pravidelně uzavírat dohody na tři až pět let o cílech a prostředcích COM (*contrats d'objectifs et de moyens*), ve kterých budou tyto společnosti úkolovány, a bude jim sděleno, jak se jejich činnost bude financovat. První taková dohoda s **France Télévisions** byla uzavřena na léta 2001-2005, druhá dohoda vznikla pro léta 2007-2010, třetí dohoda měla platit v letech 2009-2012, na základě změn z roku 2009, které prosadil prezident Nikolas Sarkozy, se uzavřela dohoda nová na léta 2011-2015.[66]

S organizací **Radio France** byly uzavřeny dosud dvě dohody a to na léta 2006-2009 a 2010-2014. Organizace **Arte-France** a také **INA** uzavřely se státem již tři takové smlouvy, přičemž ty poslední platí na léta 2012-2016 (Arte) a 2010-2014 (INA).

Obsah dohod, jejichž garantem je ministerstvo kultury a komunikací, se projednává ve výborech parlamentu, na půdě regulátora CSA a ve správních orgánech příslušných institucí, konkrétní specifikace úkolů je pak vyhlašována ve vládních dekretech.

Článek 53 zákona obsah těchto smluv formuluje obecně tak, že dohody by měly zohlednit veřejný zájem a poslání veřejné služby definované v článku 43 a obsahovat zhruba tyto body:

- rozvojové priority a
- závazky v zájmu rozvíjení rozmanitosti a tvůrčích inovací,
- rozsah vysílání pro postižené občany
- odhadované náklady na tuto činnost pro každý rok a kvantitativní a kvalitativní ukazatele dosahovaných výsledků,
- objem veřejných zdrojů v rozpočtu, kterých bude zapotřebí pro dosažení stanovených cílů,
- objem očekávaných čistých příjmů, především z reklamy a sponzoringu,
- ekonomickou rozvahu poskytovaných služeb ve vztahu k jejich nákladovosti.

Jak vládní dekrety, tak dohoda o cílech a prostředcích France Télévisions, se v loňském roce upravovaly v souvislosti s novelizací vysílacího zákona z října 2013. Tento zákon zrušil některá ustanovení prosazená prezidentem Nicolasem Sarkozym vroce 2009 (jmenování ředitelů, pravomoci CSA, zrušení reklamního vysílání ve veřejnoprávní televizi). Úpravy navazujících dokumentů rovněž korigovaly některá rozhodnutí přijatá v roce 2009, také vzhledem k zavádění nových služeb a s přihlédnutím k měnící se situaci na mediálním trhu.

V souvislosti s revizí programových úkolů vydal regulátor CSA čtrnáct doporučení změn, kterými by se upravila platná dohoda COM s France Télévisions[67]. Vzhledem k finančním problémům by se například měly snížit požadované kvóty investic France Télévisions do původní tvorby.

Financování média veřejné služby

Základním zdrojem financování médií veřejné služby ve Francii je „příspěvek na veřejnou audiovizi“ (*contribution à l'audiovisuel public*), do roku 2009 označovaný jako „audiovizuální poplatek“ (*redevance audiovisuelle*). Platí ho každá domácnost, v níž je

[66] Stránka ministerstva kultury a komunikací o dohodách s médii veřejné služby dostupná na www http://www.culturecommunication.gouv.fr/Disciplines-secteurs/Audiovisuel/Dossiers-thematiques/Les-contrats-d-objectifs-et-de-moyens-des-organismes-de-l-audiovisuel-public

[67] Dostuné na www http://www.csa.fr/Espace-juridique/Avis-du-CSA-au-Gouvernement/Avis-n-2013-14-du-11-septembre-2013-relatif-au-projet-d-avenant-au-Contrat-d-objectifs-et-de-moyens-de-la-societe-nationale-de-programme-France-Televisions-pour-la-periode-2013-2015

umístěn televizní přijímač, rekordér či dataprojektor napojený na tuner nebo DVD přehrávač. Majitelé počítačů, tabletů a chytrých telefonů platit nemusí.

Výběr poplatku zajišťuje daňový úřad, který příspěvek na audiovizi, jenž má charakter daně, přidává k výběru daně z domácnosti, z bydliště (*taxe d'habitation*).[68] Ten kdo uvedené přístroje nemá, musí to v daňovém přiznání oznámit. Osvobozeni od příspěvku jsou ti, kteří jsou osvobozeni také od daně z bydliště. Patří mezi ně například osoby starší 60 let žijící na podpoře (osoby mladší 60 let na podpoře platit příspěvek musí), osoby žijící v pečovatelských domovech nebo lidí se zdravotním postižením, apod. Pro kontrolu plátců daňový úřad shromažďuje nejen informace o daňových poplatnících a jejich bydlištích, ale také informace o nákupu televizních přijímačů z prodejních sítí a záznamy o smlouvách s distributory placených audiovizuálních služeb.

O výši příspěvku rozhoduje vláda a parlament při schvalování daňového zákona. V roce 2014 činil roční příspěvek na audiovizi 135 euro (což odpovídá asi 300 Kč měsíčně), v zámořských územích Francie 85 euro ročně. Výnos z příspěvku plyne do státního rozpočtu, který získanou sumu přerozděluje jednotlivým médiím veřejné služby.

Návrh státního rozpočtu na rok 2014 zálohově rozdělil částku 3 551 099 588 euro mezi média veřejné služby takto: France Télévisions 2 430 324 798 euro, Radio France 615 174 966 euro, ARTE France 266 290 903 euro, France Médias Monde 168 357 945 euro, INA 70 950 976 euro. Kromě těchto prostředků jsou rozpočty veřejnoprávního rozhlasu a televize doplňovány příjmy z vysílání reklamy.

France Télévisions ve své výroční zpráva za rok 2012 uvádí hrubý příjem 2899,9 milionů euro, z čehož částku 372,2 milionů euro tvořily příjmy z reklamy a sponzoringu. Sečteme-li rozpočtové příjmy všech médií veřejné služby z téhož roku, tedy kromě FT také Radio France (650,14 milionů euro), France Médias Monde (109 milionů euro), ARTE France (270,1 milionů euro), pak výsledná částka 3,928 miliardy euro zaostává za příjmy německých (7,710 miliardy euro) nebo britských (6,5 miliardy euro) médií veřejné služby.

V programech France Télévisions je zakázaný teleshopping. Vysílání reklam je omezeno na dobu od 6:00 do 20:00 hodin. Celkový objem povoleného reklamního času tvoří šest minut na jednu vysílanou hodinu v celkovém objemu vysílání, tj. deset procent z vysílané doby. Minuty lze přesouvat tak, že celostátní programy mohou vysílat až osm minut reklamy v jedné hodině, přičemž jednotlivý reklamní spot nesmí překročit délku čtyři minuty. U regionálního a zámořského vysílání se limit reklamy zvyšuje na dvanáct minut v hodině, přičemž základní výpočet celkového povoleného objemu – deset procent z vysílání – trvá.

Zákaz vysílání reklam ve sledovaných večerních časech po 20. hodině platný od roku 2009 měl být prvním krokem k postupnému odstranění reklam z vysílání veřejné služby FT. Reklamy měly z programů FT zmizet se skončením analogového vysílání po roce 2011, přičemž výpadek příjmů měl být nahrazen výnosem jednak ze zdanění reklamy v komerčním vysílání, a dále z daně od poskytovatelů služeb elektronických komunikací. Tento cíl se ukázal být nedosažitelný, proto již v roce 2011 byl termín ukončení reklamního vysílání ve FT posunut na rok 2015.

Francie v této souvislosti musela čelit stížnosti TF1 u Evropské komise na nedovolenou státní pomoc plynoucí z nového schématu financování vysílání veřejné služby prostřednictvím dotací. Kromě toho předpokládané příjmy z takzvané „telecom daně" nedosáhly výše výpadku reklamních příjmů, takže stát musel dotovat provoz médií veřejné

[68] Detaily o placení příspěvku na veřejnou audiovizi jsou dostupné na webu daňového úřadu www http://www.impots.gouv.fr/portal/dgi/public/particuliers.impot?espId=1&pageId=part_redevance&impot=RTV&sfid=50

služby ze státního rozpočtu až 180 miliony euro ročně. V loňském roce 2013 sice Soudní dvůr EU uznal kompatibilitu francouzského financování FT s evropským právem,[69] krátce nato v novele vysílacího zákona Loi Léotard však poslanci schválili možnost vysílání reklam ve veřejnoprávní televizi i po roce 2015.

Výstupy média veřejné služby

Hlavním programovým výstupem **France Télévisions** je šest plnoformátových programů, tři z nich (France 2, 3 a 5) s dlouhou tradicí analogového vysílání osmdesátých a devadesátých let. Jsou to tyto programy:

France 2 hlavní plnoformátový program (podíl na publiku v roce 2013 - 14,0%),
France 3 regionální plnoformátový program s důrazem na publicistiku (9,5%),
France 4 vytvořený pro digitální vysílání, zaměřený na skupinu 15-34 let (1,8%),
France 5 pro náročnějšího diváka, vzdělávací, dokumenty (3,3%)
France Ô program věnovaný tematice zámořských území Francie (*départements d'outre-mer*)
Réseau Outre-Mer 1ère – síť složená z devíti televizních a rozhlasových programů zámořských provincií (Guadeloupe, Guyane, Martinique, Mayotte, Nouvelle-Calédonie, Polynésie, Réunion, Saint-Pierre-et-Miquelon, Wallis-et-Futuna)

France Télévision se jako menšinový vlastník podílí rovněž na vysílání některých tematických satelitních a kabelových programů soukromých provozovatelů Jsou to:

Planète Thalassa cestopisný kanál (34% FT/66% Canal+),
Planète Justice detektivní a soudní příběhy, právní publicistika (34% FT/66% Can.+),
Mezzo vážná hudba, jazz, (40% FT/60% Lagardére)
Gulli pro děti a mládež (40% FT/60% Lagardére).
Euronews panevropský zpravodajský kanál (9,9%).

Kromě toho se France Télévisions podílí na vysílání satelitního nadnárodního program propagující frankofonní kulturu **TV5 Monde**, do jehož programu přispívají France Télévision, Arte, INA, belgická RTBF, švýcarská TSR, Radio Canada a Télé-Québec.

France Télévisions si pro svůj provoz zřídila tyto pobočky:

France 2 Cinéma, **France 3 Cinéma,**
Multimedia France Production (MFP) – produkční společnost, která zároveň zajišťuje podtitulky a dabing dovezených pořadů,
France Télévisions Distribution (FTD) – prodej pořadů FT do zahraničí,
France Télévision Publicité (FTP) – zajišťuje reklamu, je rozdělena do specializovaných poboček na jednotlivé aktivity.

Základním výstupem média veřejné služby **France Radio** je sedm celostátních programů: France Inter (všeobecný – mluvené slovo, hudba), France Info (informace proložené hudbou), France Culture (kulturní), France Musique (vážná hudba), France Bleu (síť regionálních stanic), FIP (populární hudba a hudební publicistika) a Le Mouv‘ (rocková hudba). Mezi veřejnou službu patří i provozování dvou orchestrů a jednoho pěveckého sboru.

Veřejnoprávní instituce **France Médias Monde**, která po reorganizacích zahraničního vysílání vystupuje s tímto názvem od června 2013, se soustřeďuje na tři výstupy: televizní zpravodajský kanál **France 24**, jenž vysílá ve třech jazycích (francouzština, angličtina,

[69] Rozsudek dostupný na www http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=143083&pageIndex=0&doclang=fr&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=96593

arabština), Radio France International **RFI**, francouzské vysílání do zahraničí, a **Monte Carlo Doualiya,** francouzské rádio vysílající v arabštině.

K médiím veřejné služby patří také kulturní program ARTE připravovaný plně dotovanou institucí **Arte-France** ve spolupráci s německými médii veřejné služby. Do vysílání veřejné služby patří též dva parlamentní kanály, které si na základě novely zákona z roku 1999 zřídily a také ze svých prostředků financují dolní i horní komora francouzského parlamentu – Národní shromáždění (**LCP**) a Senát (**Public Sénat).** Nicméně šíření těchto programů je hrazeno regulátorem CSA z příspěvků na veřejnou audiovizi.

Podíly francouzských televizních programů na publiku 1995-2013

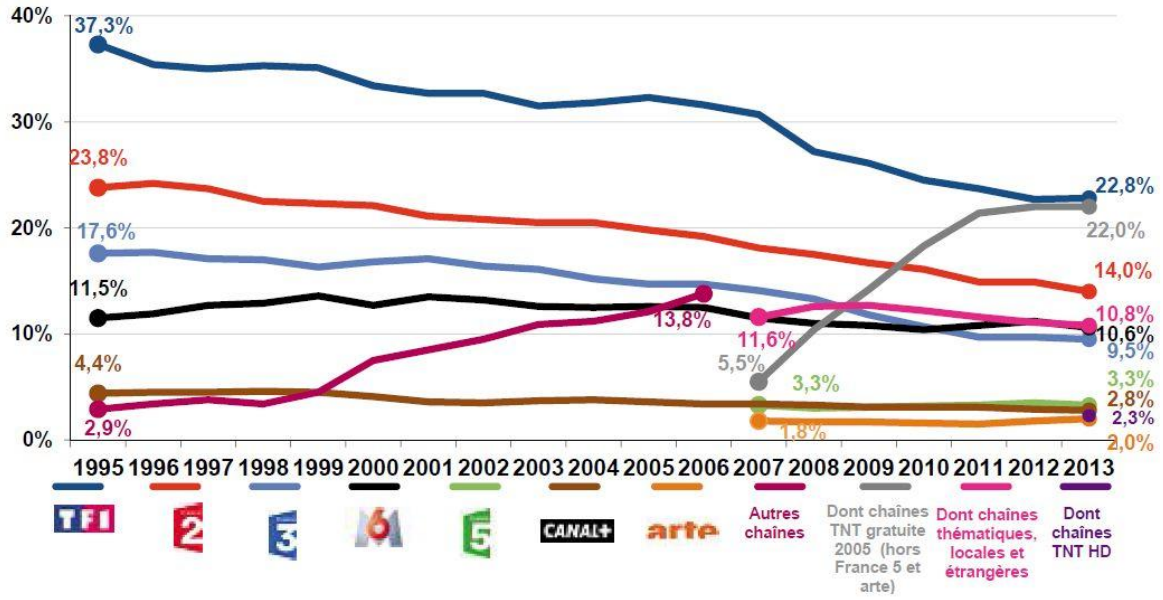

Source : Médiamétrie - Médiamat

Z uvedeného grafu vyplývá, že i ve stále fragmentovanější televizní nabídce si vedoucí místo ve sledovanosti udržují bývalé analogové soukromé (TF1, M6) i veřejné programy (FR2, FR3). Podíl na publiku veřejnoprávních programů France 2,3,4,5 v roce 2013 v součtu činila 28,6 %. Pokud se k nim připočítá i program Arte (2%), pak podíl médií veřejné služby na televizním trhu a publikum činí zhruba 30 procent. Detailní data jsou v příloze.

France Télevision využívá všech možností distribuce svých programů prostřednictvím nových médií[70]. Každý televizní kanál má svoji webovou stránku, která nabízí široký výběr informací ke svému programu, včetně videí, v pravém rohu úvodní stránky je vždy odkaz na stream živého vysílání. Každé studio z 24 francouzských regionů má vlastní webovou stránku přístupnou z webu FR4. Výroční zprávy zdůrazňují, že byly připraveny aplikace pro příjem vysílání i programů v tabletech i chytrých telefonech.

V posledních letech FT rozšířila své služby na internetu tematickými webovými servery francetv.info, francetv.sport, francetv.education, francetv.emploi. Odvysílané pořady je možné zhlédnout i dodatečně na webu **PLUZZ** na webové stránce http://pluzz.francetv.fr/, která uchovává vysílané pořady po dobu sedmi dnů. Poté přecházejí některé pořady na službu

[70] Vstupním webem France Télévisions, který je rozcestníkem na veškeré další služby je www.francetv.fr. Podobné weby mají i Radio France a další média veřejné služby.

video na vyžádání **PLUZZ VAD** dostupnou přes http://pluzzvad.francetv.fr/. Tato služba je ovšem placená. Některá videa na službě PLUZZ jsou dostupná i mimo hranice Francie, čímž se liší od britského iPlayeru, který svá videa šíří zásadně na teritoriu Velké Británie.

Různé

Digitalizace zemského televizního vysílání, která byla ukončena v listopadu 2011 vypnutím analogového vysílání, nabídla francouzským divákům šest základních celostátních multiplexů, jejichž obsazení znázorňuje přiložená tabulka. Pátý multiplex byl vyhrazen pro vysílání HDTV, televize s vysokou rozlišovací schopností. V roce 2011vyhlásila CSA tendr na šest volně přístupných HD programů v sedmém a osmém multiplexu, které začaly vysílat v prosinci 2012. HD programy se však tady vysílají ještě ve standardu DVB-T a nikoli DVBT2, jak se zpočátku předpokládalo. Všechny neplacené programy v digitálních multiplexech spadají do kategorie „must-carry“, tj. musí být umístěny ve všech kabelových a satelitních službách. Většinu placených programů provozuje společnost Canal+.

Répartition des chaînes par multiplex -novembre 2012

(Les chaînes payantes figurent en gras)

R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
France 2	I-Télé	**Canal+ HD**	M6	TF1 HD	TF1	HD1	6ter
France 3	BFM TV	**Canal+ Cinéma**	W9	France 2 HD	Arte	Chérie 25	RMC Découverte
France 5	D 8	**Canal+ Sport**	NT1	M6 HD	**LCI**	L'Equipe 21	Numéro 23
France Ô	Gulli	**Planète**	**Paris Première**		**Eurosport**		
LCP Public Sénat	D 17		Arte HD		NRJ 12		
Chaîne locale ou France 3 "bis"	France 4	**Select TV**			TMC **TF6**		

Mnohé domácnosti uvedené programy přijímají nikoli přes anténu, ale prostřednictvím poskytovatelů telekomunikačních služeb s vysokorychlostním internetem přes optické sítě. Patří mezi ně například Bbox (Bouygues), DartyBox (Darty), Freebox (Free), Livebox (Orange) and NeufBox (SFR), přičemž nejvíce subskribentů má služba Free. Francie se svými čtyřiceti procenty napojení distribuce televizního signálu na ADSL je na prvním místě v Evropě, následovaná Švýcarskem a Slovinskem.

Rozdělení způsobů recepce televizního vysílání ve Francii

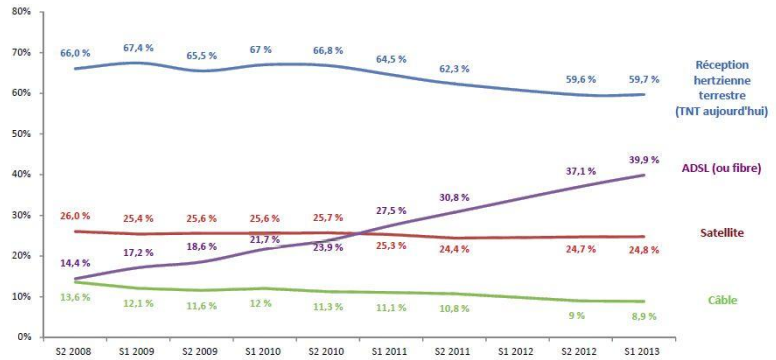

Sources : Observatoire de l'équipement des foyers pour la réception numérique de 2008 à 2011 et Observatoire de l'équipement audiovisuel des foyers à partir de 2012.

Polsko

Stručná historie duálního systému vysílání v zemi

Postavení soukromého sektoru vysílání v Polsku bylo ovlivněno zdejší porevoluční legislativou, která až do vstupu Polska do Evropské unie limitovala vlastnictví vysílacích médií zahraničními subjekty hranicí 33 procenty. Na rozdíl od ostatních postkomunistických zemí sem proto nevstoupil silný zahraniční kapitál a veřejnoprávní polská televize TVP si dlouhou dobu zachovala dominantní vůdčí postavení na televizním trhu. Až do roku 2006 součet podílů na publiku všech programů TVP dosahoval padesáti procent.

Přestože zákon umožňující soukromé vysílání byl přijat už v prosinci 1992 a v roce 1993 vznikl nový regulátor Národní rada pro rozhlas a televizi KRRiT (*Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*), první komerční televize Polsat TV ve vlastnictví polského emigranta Zygmunta Solorze začala vysílat až v roce 1995. V roce 1997 vznikl další komerční celostátní program TVN spojením domácích investorů a lokálních stanic.

Obchodní skupiny Polsat a TVN jsou dnes největšími hráči na televizním trhu, kteří jsou propojeni i s poskytováním satelitních služeb. Skupina Polsat provozuje Cyfrowy Polsat, skupina TVN fúzovala s Canal+ Polska, která provozuje satelitní platformu nc+ (vznikla v roce 2012 spojením satelitních digitálních služeb „n“ a Cyfra+).

Satelitní příjem má v Polsku tradici z doby začátku 90. let, kdy v Polsku stále vládl monopol TVP, a komerční televize se dostávala do Polska prostřednictvím zahraničních satelitních polsky mluvících programů. Statistika Screen Digest uvádí, že v Polsku je televizní příjem rozdělen takto: 63 procent satelit, 33 procent kabel, 3 procenta zemská digitální televize DTT a 1 procento IPTV. Podíl DTT zde může být podhodnocený, nicméně dominanci satelitu potvrzují i jiné statistiky.

Podle zprávy regulátora vysílání KRRiT je v Polsku dnes téměř 12 milionů subskribentů placených služeb, z nichž 57% si předplácí digitální satelity, 20% digitální kabel, 22% analogový kabel a 1% přijímá IPTV.

Přechod na zemské digitální vysílání byl ukončen v červenci 2013. Jako v jiných evropských zemích, ve fragmentované multikanálové nabídce si udržují vedoucí postavení televizní programy s úspěšnou historií z analogového vysílání. Jsou to první dva programy veřejnoprávní TVP1, TVP2 a soukromé stanice TVN a Polsat.

Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby

Polská mediální legislativa byla v počátcích ovlivněna francouzským vzorem, a to nejen při formování regulátora Národní rady pro rozhlas a televizi KRRiT, který měl po vzoru CSA devět členů volených ze tří zdrojů (Sejm, Senát, prezident), ale také v silném postavení centrálního regulátora ve vztahu k řízení a kontrole veřejné služby. V roce 2006 sice došlo ke sloučení vysílacího a telekomunikačního regulátora tak, že vznikl Úřad elektronických komunikací (*Urząd Komunikacji Elektronicznej* - UKE), který převzal některé kompetence od KRRiT. Ovšem v záležitostech médií veřejné služby zůstaly kompetence KRRiT v zásadě stejné, přestože dnes je to už jen pětičlenné grémium, do něhož dva členy jmenuje prezident, dva členy Sejm a jednoho člena volí Senát. Předsedu KRRiT volí členové KRRiT.[71]

[71] Uvedená reorganizace měla politický podtext a uskutečnila se v době, kdy strana Právo a spravedlnost PIS vyhrála volby a bratři Kaczynští - Lech jako prezident a Jaroslaw jako šéf PIS a pozdější premiér - ovládli politickou scénu. Bratři Kaczynští využili světového trendu slučování vysílacího a telekomunikačního regulátora tak, aby získali snazší cestu ke kontrole vysílání. Koalice vedená PIS změnila legislativu tak, že vytvořila nového regulátora telekomunikací UKE a zrušila a přeorganizovala KRRiT takovým způsobem, aby vláda mohla obsadit

Základní právní normou je – podobně jako ve Francii – zákon o rozhlasovém a televizním vysílání z roku 1992, který byl od té doby vícekrát novelizován.[72] Největší změny v zákonu se odehrály novelou z roku 2010[73] a přijetím zákona o zavedení zemského digitálního vysílání z roku 2011.[74]

Zákon v oddíle 4 věnovaném veřejnému rozhlasu a televizi stanovuje, které orgány jsou jednotkami veřejného rozhlasu a televize: Jsou to akciové společnosti "*Telewizja Polska - Spółka Akcyjna*" (**TVP**), "*Polskie Radio - Spółka Akcyjna*" (**PR**) a sdružení regionálních rozhlasových stanic veřejné služby uváděné jako „sdružení regionálních rozhlasů“ (*spółki radiofonii regionalnej*). TVP má šestnáct krajských poboček s autonomními řídícími a kontrolními orgány.

Vedení těchto akciových společností tvoří **správní rada** (*zarząd spółki*) a **dozorčí rada** (*rada nadzorcza*). **Správní radu** tvoří jeden až tři členové, jmenovaní na dobu čtyř let. Člena správní rady vybírá na žádost dozorčí rady Národní rada KRRiT, která rovněž na návrh dozorčí rady člena správní rady odvolává. Členem správní rady se může stát pouze člověk, který má zkušenosti v oblasti řízení rozhlasových a televizních organizací. Podmínky výběrového řízení kandidátů do správní rady určuje předpis KRRiT. Člen správní rady se musí řídit zákonem, speciálně jeho článkem 21 o úkolech vysílání veřejné služby.

Dozorčí rady TVP a PR tvoří sedm členů. Pět z nich vybírá KRRiT z kandidátů, kteří mají odborné znalosti v oblasti práva, financí, kultury a médií s vysokoškolským vzděláním. Jednoho člena dozorčí rady jmenuje ministr kultury a jeden člen dozorčí rady zastupuje ministerstvo financí. Dozorčí rady regionálních společností jsou pětičlenné, čtyři členové jsou vybíráni z řad kvalifikované veřejnosti podle výše uvedených kritérií, jednoho člena jmenuje ministerstvo kultury po konzultaci s ministerstvem financí. Také zde pravidla výběrového řízení určuje nařízení KRRiT.

Výzva kandidátům musí být ohlášena v celostátním nebo regionálním (u regionálních rozhlasů) denním tisku či jinak. Žadatelé musejí mít polské občanství, být způsobilí k právním úkonům, nebyli trestaní, mají vysokoškolské vzdělání a jsou schopni prokázat nejméně tříletou praxi ve spojení s obchodem, financemi, řízením organizace, správou vlastnictví, vědeckou činností nebo mají za sebou tvůrčí praxi v oblasti médií.

Výběrové řízení má tři fáze. V první se posuzuje formální vybavení žádostí, v druhé etapě se použijí kritéria věcné a profesní způsobilosti žadatele, ve třetí etapě jsou vybraní žadatelé pozváni k osobním pohovorům. Členové dozorčí rad jsou voleni na dobu tří let, volí si ze svého středu předsedu. Dozorčí rady schvalují a podávají návrh na odvolání vedení veřejnoprávních institucí v rozsahu určeném jejich statuty. Dále schvalují kolektivní smlouvy a vlastnické a majetkové přesuny.

---

zdejší mediální rady vlastními lidmi. KRRiT se změnila na pětičlenné grémium, předsedu KRRiT jmenoval prezident. Aby přežila s menšinovou vládou, PIS si koupila tichou podporu populistických stran Sebeobrana a Liga polských rodin (LPR) tím, že jim přenechala čtyři z pěti míst v KRRiT (přes Sejm a prezidenta), tedy kontrolu nad vysílacími médii. Tichá koalice PIS s nacionalistickou Sebeobranou a LPR se rozpadla po necelých dvou letech, nicméně obsazení regulátora vysílání konzervativními populisty zůstalo stejné, i po volebním vítězství Občanské platformy v říjnu 2007. Výsledkem této operace bylo vystřídání silně nacionalisticky orientovaných tří ředitelů TVP v průběhu tří let (2006-2009 - Bronislav Wildstein, Andrzej Urbanski a Peter Farfal). Situace ve vedení TVP se uklidnila až v roce 2011 poté, co se ve vedení vystřídali další čtyři lidé, a co vláda přijala v roce 2010 novelu ve věci správních a dozorčích rad a volbu předsedy KRRiT vrátila z prezidentské pravomoci do pléna rady.

[72] *Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.* Platné znění zákona, jakož i další právní předpisy jsou dostupné na www http://www.krrit.gov.pl/regulacje-prawne/polska/

[73] Text novely dostupný na www http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20101521023

[74] *Ustawa z dnia 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowe*. Text zákona dostupný na www http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20111530903

Orgánem veřejné kontroly práce médií veřejné služby jsou **Programové rady** (*Rady programowe publicznej radiofonii i telewizji*) působící u jednotlivých organizací. Mají patnáct členů jmenovaných Národní radou KRRiT na období čtyř let, z nichž deset členů reprezentuje parlamentní uskupení, a zbylých pět členů je jmenováno z osobností, které se mohou prokázat úspěchy a zkušenostmi z oblasti kultury a médií. Programová rada přijímá usnesení obsahující posouzení úrovně a kvality vysílaných programu programů. Jestliže usnesení bylo přijato nadpoloviční většinou hlasů, stane se předmětem jednání Dozorčí rady. Členům Programové rady vyplácí příslušná vysílací organizace odměnu (diety, náhrada výdajů), jejíž výši určuje KRRiT.

Vzhledem k tomu, že organizace médií veřejné služby mají v Polsku statut akciové společnosti vlastněné státem, existuje u nich také institut **valné hromady**. Protože vlastníkem je stát, valnou hromadu reprezentuje ministr financí nebo jeho zástupce. Paragraf 29 výslovně stanovuje, že správní rada není vázána příkazy či zákazy valné hromady, pokud se vztahují k obsahu vysílaného programu. Rovněž pokud by valná hromada, tj. ministerstvo jako reprezentant státu, chtěla měnit statut organizace, musela by mít souhlas KRRiT. V celém zákonu se zmiňuje jediná pravomoc valné hromady: navrhnout KRRiT odvolání člena správní rady.

Tím, že neexistuje speciální zákon o polském veřejnoprávním rozhlase a televizi, úkoly a poslání jejich činnosti formuluje obecný vysílací zákon v jednom paragrafu, jehož úvod praví:

„*Veřejnoprávní rozhlasové a televizní vysílání vykonává veřejnou službu tím, že nabízí v souladu s podmínkami zákona celé společnosti a jejím jednotlivým částem rozmanité programy a další služby z oblasti informací, žurnalistiky, kultury, zábavy, vzdělávání a sportu, vyznačující se pluralismem, nestranností, vyvážeností, které jsou nezávislé a inovativní s vysokou kvalitou a integritou média*“.

Následuje výčet konkrétních úkolů a požadavků na veřejnou službu, který se příliš neliší od evropských standardů vyskytujících se v západní Evropě. Jedinou výjimkou je odstavec vyžadující „*respektovat křesťanský hodnotový systém.*“

Zákon neobsahuje kvantifikaci programových výstupů, tj. kolik rozhlasových a televizních programů má PR a TVP pro vysílání připravit. Přikazuje se zde pouze telekomunikačnímu regulátorovi, aby pro plnění veřejné služby rozhlasovým a televizním vysíláním vyčlenil příslušné frekvence. Přestože článek 33 zákona praví, že „*vysílání rozhlasových a televizních programů, s výjimkou veřejnoprávního vysílání vyžaduje licenci*,“ z čehož by se dalo usoudit, že televizní programy TVP nepotřebují licenci, všechny nové tematické programy posledních let vysílané nad rámec někdejších tří plnoformátových programů (TVP1, TVP2, regionální třetí programy) k vysílání musely získat licenci (*koncesje*) regulátora Národní rady KRRiT. Definování úkolu veřejné služby v Polsku a vymezení obsahu této služby tudíž závisí na interpretaci zákona ze strany regulátora vysílání Národní rady pro rozhlas a televizi KRRiT.

TVP a PR musejí kvartálně informovat KRRiT o svém hospodaření – příjmy a výdaje a předkládat KRRIT své výroční zprávy. Parlament projednává pouze výroční zprávy KRRiT, nikoli zprávy jednotlivých médií veřejné služby.

Financování média veřejné služby

Teoreticky je hlavním zdrojem financování médií veřejné služby poplatek za užívání rozhlasových a televizních přijímačů (*oplata abonamentowa za używanie odbiorników*

radiofonicznych i telewizyjnych – zkráceně *abonament rtv*).[75] V praxi to však platí pouze pro rozhlasové vysílání, televize TVP z výnosu poplatku pokrývá jen 20 procent svých výdajů.

Konstrukce poplatku je tradiční, platí se za vlastnictví rozhlasového a/nebo televizního přijímače. Poplatky vybírá pošta, která si za jejich výběr a vymáhání ponechává 6 procent. Poplatek je převáděn na konto Národní rady KRRiT, která jeho výnosy pak přiděluje jednotlivým vysílatelům. O výši poplatku rozhoduje KRRiT. V současné době je výše rozhlasového poplatku 5,90 zl. měsíčně a společný televizní a rozhlasový poplatek činí 19,30 zl., tj. českých 127 Kč. Vloni byl poplatek nižší (5,65/18, 65 zl.), příští rok opět vzroste (6,50/21,50 zl.). Pokud je poplatek placen nikoli měsíčně, ale za delší období (dva, tři, šest měsíců, jeden rok), lze dosáhnout slevy, například u jednorázové roční platby až 10 procent.

Kritickou situaci při výběru poplatku popisuje výroční zpráva KRRiT za rok 2013. Z celkového počtu 13 572 000 domácností se zaregistrovalo jako vlastník přijímače jen 6 982 726 domácností, tj. 49 procent. Z těchto registrovaných domácností je jich 2 929 006 osvobozeno od placení z nejrůznějších důvodů dvaceti dvou výjimek, které prý lze v zákonech nalézt. Protože od platby jsou osvobozeny osoby starší 75 let, často rodiny přihlašují přijímače na své prarodiče. Něco podobného se děje u lidí osvobozených z důvodů rodinné příslušnosti k odbojářům, veteránům války nebo k lidem se statutem osob pronásledovaných minulým režimem. Prakticky tedy platí poplatek jen 28% domácností, u právnických osob je situace ještě horší. Z předpokládaného počtu dvou milionů malých i větších podniků přijímače registruje a platí něco přes 203 tisíc, tedy jen 10%.

Tato situace se řeší již několik let. V roce 2009 parlament schválil novelu zákona, která měla poplatek zrušit a média veřejné služby měla být financována ze státního rozpočtu. Prezident Lech Kaczynski však tenkrát zákon vetoval a proto nevstoupil v platnost. Problém je v tom, že až dosud za neplacení nebylo možné uložit žádné sankce. Pošta je nemohla uložit a daňové úřady je odmítaly. Kromě toho se ústavní soud vyslovil ve prospěch ochrany soukromí před zákonem neautorizovanými kontrolami.

KRRiT oznámil, že v roce 2014 připraví balíček opatření k řešení tohoto problému. Zatím však došlo pouze k dohodě státní pošty s daňovými úřady o tom, že pokud pošta zjistí neplatiče – k čemuž prý mají sloužit osoby pověřené podzákonnou normou – daňové úřady tyto osoby podrobí exekučnímu řízení. Jisté výsledky byly znatelné již za rok 2013, kdy se pokles zastavil a vybraná částka 746,9 milionu zlotých (necelých 5 miliard Kč) se rovnala úrovni roku 2009.

Vezmeme-li v úvahu, že výdaje na provoz všech stanic TVP v roce 2013 činily 1,362 miliardy zlotých, pak ani veškeré výnosy z poplatku nestačí k pokrytí těchto nákladů. V roce 2013 TVP získala z poplatků jen 282 milionu zlotých, zbytek si musela vydělat vysíláním reklamy, což se jí nepodařilo, takže 234 milionovou ztrátu pokryly – podobně jako v minulých letech – státní dotace. Bez dotací se neobejde ani provoz Polskie Radio, kterému poplatky hradí 80 procent nákladů, ani sdružení regionálních rozhlasů, jejichž výdaje hradí poplatky z 88 procent.

TVP nepodléhá žádným omezením, co se týče vysílání reklam a teleshoppingu, platí pro ni stejná pravidla jako pro komerční stanice (limit 12 minut v hodině).

[75] Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych http://www.krrit.gov.pl/Data/Files/_public/Portals/0/regulacje-prawne/polska/abonament-rtv/ustawa_abonament_20052013.pdf

Výstupy média veřejné služby

Zákon o vysílání se v části věnované médiím veřejné služby zmiňuje o povinnostech telekomunikací zajistit frekvence pro vysílání dvou celostátních televizních programů TVP, pro čtyři celostátní rozhlasové programy PR, a pro regionální rozhlasové a televizní vysílání. Zmíněn je zde též satelitní exportní program TV Polonia. Veškeré další služby a programy nejsou určeny zákonem, ale rozhoduje o nich vedení médií veřejné služby po dohodě a schválení KRRiT – viz licencování tematických programů.

Až do roku 1993 vysílání TVP bylo omezeno na tři programy, **TVP1** jako hlavní program, **TVP2** jako alternativa a **TVP3** sestavovaný z programů šestnácti regionálních stanic. Další televizní programy vysílané TVP v chronologickém pořadí

TVP Polonia – satelitní, pro Poláky v zahraničí od 31.3.1993
TVP Kultura - od 24.4.2005
TVP Sport – od 18.11.2006
TVP Historia – od 3.5.2007
TVP HD – první program ve vysokém HD rozlišení – od 6.8.2008
TVP Seriale – od 6.12.2010
TVP Rozrywka - zábava – od 15.4.2013
TVP Info – bývalý regionální **TVP3** - od září 2013
TVP Regionalna – reformátovaný **TVP3** – od září 2013
TVP ABC – dětský – od 15.2.2014

Bývalý regionální třetí kanál TVP3 se od roku 2007 stal zpravodajským programem TVP Info, na němž participovala i šestnáct regionálních studií (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gorzów Wielkopolski, Katowice, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław). V souvislosti s přechodem na digitální vysílání bylo regionální vysílání soustředěno do zvláštního programu TVP Regionalna. TVP Info však i nadále vstupy regionálních studií v rozsahu asi 5 hodin denně zařazuje.

Od prosince 2007 se pod patronací TVP připravuje a vysílá televizní program **Bielsat TV** určený pro Bělorusko, připravovaný novináři v Polsku, Litvě a Bělorusku. Vznikl na základě dohody polského ministerstva zahraničí a TVP, je dotován vládou.

TVP zároveň provozuje od roku 2011 internetový kanál **TVP Parlament**, který přenáší jednání obou komor polského parlamentu v době, kdy jednají. Tuto službu v audio podání dříve vykonávalo Polskie Radio pod hlavičkou Radio Parlament.

Úvodní webová stránka TVP odkazuje na web **vod.tvp.pl** s archivními pořady na vyžádání. Jsou rozděleny do čtyř kategorií: VOD, informační služby, programy, publicistika. Pod VOD jsou uvedeny seriály, filmy, sport, dokumenty, archivy, za které je třeba většinou platit (Čtyři z tanku a pes za úplatu, dokument o Nové Varšavě zadarmo). Kategorie Informační služby uchovává zpravodajské relace za posledních sedm dnů. V kategorii Programy jsou jednotlivé pořady tříděny do žánrů, u cyklických pořadů sahají jejich archivy několik let dozadu. Totéž se týká kategorie Publicistika. Všechna volná videa na vyžádání na tomto webu – včetně zpravodajských relací – jsou uváděna dvouminutovým blokem reklam, který nelze přeskočit.

V listopadu 2013 Národní rada KRRiT podepsala se všem provozovateli veřejnoprávního vysílání o vytvoření Digitální knihovny veřejnoprávních médií (*Biblioteka Cyfrowa Mediów Publicznych* – BCMP). Tato knihovna by pod organizačním vedením TVP měla soustředit a zdigitalizovat archivy polských médií veřejné služby (televize, rozhlas, regionální stanice), které budou následně výběrově přístupné veřejnosti. V současné době probíhá zpracovávání tohoto projektu, zatím bez nějakých konkrétních výstupů.

Rozhlasové vysílání veřejné služby má čtyři celostátní programy:

Jedynka – hlavní proud, hudba, mluvené slovo, dramatika
Dwójka – zaměření na kulturu
Trójka – zaměření na zpravodajství a publicistiku
Czwórka – zaměření na mládež a alternativu.

Zahraniční vysílání opustilo v říjnu 2013 vysílání na krátkých vlnách a své programy soustředilo na web **thenews.pl**. Polskie Radio provozuje pro digitální a internetovou distribuci zpravodajskou stanici **PR24**, která navazuje na práci a využívá zdrojů vlastní zpravodajské agentury IAR (*Informacyjna Agencija Radiowa*), jež dodává svým klientům textové i zvukové zprávy získané s rozhlasového celostátního a místního vysílání. Dalšími digitálními stanice jsou hudební **Radio Rytm** a vícejazyčná **External Dab+**.

Podíly na publiku a trhu polských televizních stanic v roce 2013

Wykres nr 35. Struktura rynku telewizyjnego w 2013 r.

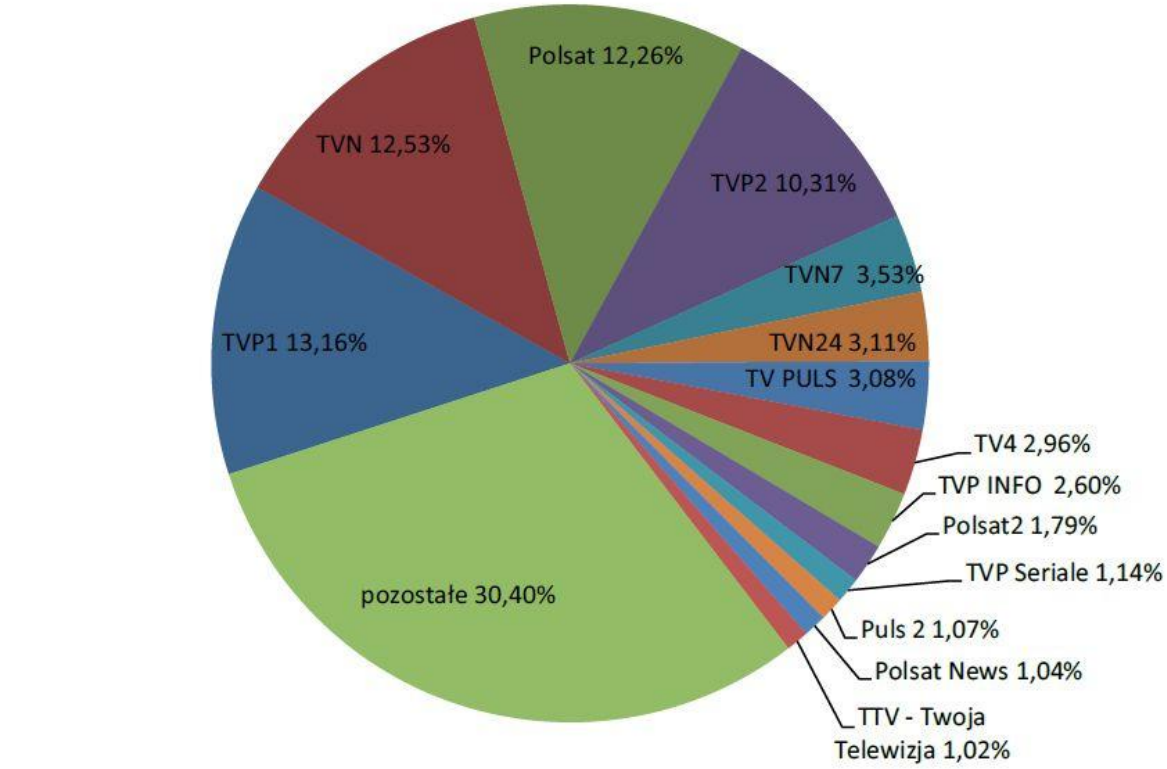

Źródło: Opracowanie Biura KRRiT na podstawie Nielsen Audience Measurement

Jak vyplývá z grafu podílů na trhu v roce 2013, nejsledovanějším televizním programem byl veřejnoprávní TVP1 (13,16%), sledovaný komerčními programy TVN (12,53%) a Polsat (12,26%) a druhým programem TVP2 (10,31%). Přičteme-li k dvěma programům TVP další tematické kanály, pak podíl TVP na trhu činil v roce 2013 30,37%.[76]

[76] TVP1 - 13,16%, TVP2 - 10,31%, TVP Info - 2,60%, TVP Seriale - 1,14%, TVP Polonia - 0,68%, TVP Rozrywka - 0,48%, TVP Kultura - 0,41%, TVP Historia - 0,45%, TVP Sport - 0,41, TVP HD - 0,37%, TVP Regionalna - 0,36%, CELKEM 30,37%. Zdroj: Výroční zpráva KRRiT, data Nielsen Audience Measurement.

Různé

Základem zemského digitálního vysílání v Polsku jsou tři celoplošné multiplexy, postupně doplňované vysíláním multiplexů s místním dosahem. Všechny tři hlavní multiplexy pokrývají téměř sto procent polské populace (MUX-1 98,8 %, MUX-2 98,8 %, MUX-3 99,5 %). Jejich distribuci zajišťuje firma Emitel (vyčleněná z někdejších zprivatizovaných státních telekomunikací). Protože Polsko zvolilo pro své digitální televizní vysílání kódovací standard MPEG-4/AVC (*Advanced Video Coding*), každý multiplex je schopen vysílat dvakrát větší počet programů – některé i v HD kvalitě – než jednodušší a ekonomicky výhodnější MPEG-2 používaný ve větší části Evropy, též v ČR.

Současné obsazení jednotlivých multiplexů je následující:

MUX-1: TVP ABC, Eska TV, TTV, Polo TV, ATM Rozrywka, TV Trwam, StopklatkaTV, FokusTV

MUX-2: Polsat, TVN, TVN7, TV4, TV Puls, PULS 2, TV6 i Polsat Sport News

MUX-3: TVP1 HD, TVP2 HD, TVP Regionalna, TVP Info, TVP Kultura, TVP Polonia, TVP Historia, TVP Rozrywka.[77]

Třetí veřejnoprávní multiplex má v některých vojvodstvích regionální varianty. Všechny programy uvedené na zmíněných multiplexech jsou zatím volné, neplacené.

[77] Obsazení multiplexů dostupné na www http://www.emitel.pl/telewizja/naziemna-telewizja-cyfrowa-dvb-t/aktualne-parametry-emisji-dvbt

Nizozemsko

Stručná historie duálního systému vysílání v zemi

Pro pochopení systému vysílání veřejné služby v Nizozemsku je třeba připomenout historické a politické souvislosti. Zdejší veřejný život je založen na „pilířích“ (zuilen) pluralitní a multikonfesionální společnosti. Každý z názorových proudů měl a někde dosud má své vlastní sociální instituce – politické strany, odbory, banky, školy, sportovní organizace, noviny a také rozhlasové a televizní vysílání. Tak vznikly před 2. světovou válkou samostatné rozhlasové stanice katolíků (KRO), protestantů (NCRV), radikální protestantů (VPRO), konzervativců (AVRO) a socialistů (VARA). Tento systém přežil do druhé poloviny 20. století.

Zatímco v rozhlasovém vysílání bylo možné, aby každý z těchto proudů měl své vlastní stanice, v televizi se jednotlivé názorové proudu musely dělit o své místo. Proto vznikla v roce 1951 střechová organizace NTS (*Nederlandse Televisie Stichting*), která spravovala studia, techniku i vysílače, jež poskytovala jednotlivým televizním institucím pro vysílání na prvním, od roku 1964 též na druhém televizním programu. V šedesátých letech do tohoto otevřeného systému vstoupily další televizní organizace reprezentující relevantní společenské skupiny, například VOO (bývalá pirátská stanice Veronica), evangelická EO, neutrálně komerční TROS, tentokráte již s vlastní výrobou a technikou, centrálně NTS spravovala jen zpravodajství a vysílače. Od šedesátých let došlo k „dekonfesionalizaci“ původních náboženských stanic.

Vysílací čas zúčastněným vysílatelům na třech programech Nederland 1-3 se zpravidla rozděluje podle velikosti skupiny obyvatel, kterou vysílatelé reprezentují, konkrétně podle počtu členů vysílacího sdružení, přičemž za členství se chápalo zakoupení či předplatné programového časopisu, který si každá stanice vydávala. I dnes platí, že každá vysílací organizace/sdružení musí prokazovat svoji sílu počtem svých členů.

Bývalá NTS se v roce 1967 spojením s rozhlasovou NRU (*Nederlandse Radio Unie*) přeměnila na **NOS** (*Nederlandse Omroep Stichting*) jako reprezentant vysílání veřejné služby, zodpovědný za vysílání celostátního zpravodajství a sportu. Od roku 2007 převzala tuto roli střechové organizace nadace **NPO** (*Stichting Nederlandse Publieke Omroep*), když NOS zůstala funkce dodavatele celostátních pořadů z oblasti zpravodajství, sportu a tzv. událostí.

V současné době v tomto otevřeném systému se střechovým koordinátorem NPO účinkuje 21 vysílacích organizací, z čehož vyplývají složitá pravidla pro vysílání veřejné služby, které novela vysílacího zákona z listopadu 2013 nyní postupně mění. Jejich detaily viz další kapitolu.

Nizozemsko je zemí s rozvinutou kabelovou distribucí televizního signálu. Podle některých údajů je devadesát procent zdejších domácností napojeno na kabel. Komerční televize sem začala pronikat zapojováním zahraničních soukromých kanálů do kabelových sítí přes satelit. První nizozemský komerční program RTL-4 vznikl v roce 1989. Postupně přibývaly další lokalizované komerční kabelové programy, vláda legalizovala komerční televizi v roce 1992 udělením prvních domácích licencí. Dnes vedle vysílání veřejné služby pod hlavičkou NPO, se zhruba třetinovým podílem na publiku, televizní scénu ovládají dvě mediální skupiny: RTL Group (RTL4, RTL5, RTL7 RTL8) a dále finská Sanoma, která odkoupila tři sledované stanice od SBS (NET5, SBS6, Veronica TV).

Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby

Základní právní normou pro vysílání je zákon o rozhlasovém a televizním vysílání, dnes i o audiovizuálních mediálních službách, „Mediavet“ z roku 2008.[78] Ten pokrývá veškerou problematiku vysílání včetně médií veřejné služby.

Regulátorem vysílání v Nizozemsku je Komise pro média (*Commissariaat voor de Media*), která se podle zákona skládá z předsedy a dvou až čtyř komisařů. Jsou jmenováni královským dekretem na doporučení ministra na pět let s možností opětovného jmenování. Komise uděluje licence k vysílání soukromých subjektů, dbá na provádění a dodržování zákona. Její rozhodnutí může ministr vetovat ve lhůtě osmi týdnů. I v některých dalších rozhodováních – zvláště v oblasti financí – je komise závislá na konečném schválení ministerstva. Odpovědným ministerstvem je ministerstvo školství, kultury a vědy.

Hlavním a rozhodujícím činitelem vysílání veřejné služby je nadace zřízená zákonem **NPO** (*Stichting Nederlandse Publieke Omroep* – www.cvdm.nl), která řídí a koordinuje jednotlivé vysílatele ve třech vysílacích sítích NPO1, NPO2 a NPO3[79], pomáhá při nákupu a titulkování zahraničních pořadů, organizuje nezávislý výzkum a poskytuje další servisní služby spojené s provozováním celostátních sítí a vysíláním jednotlivých programů.

NPO je reprezentantem vysílání veřejné služby, kterou v oblasti televize tvoří tři zákonem ustanovené organizace mající formu veřejných nadací: **NOS** (*Nederlandse Omroep Stichting*), **NTR** (zkratka jmen tří provozovatelů vzdělávacího vysílání, kteří byli spojeni v roce 2010 do jediné organizace: ***N**ederlandse Programma Stichting, **T**eleAcademie* a ***R**VU Radio Volksuniversiteit*) a **STER** (*Stichting Etherreclame*). Všechny uvedené instituce mají zákonem stanovená pravidla organizace, řízení a kontroly.

NPO (*Nederlandse Publieke Omroep*) má tři řídící a kontrolní orgány: dozorčí radu (*raad van toezicht*), správní radu (*raad van bestuur*) a kolegium (*college van omroepen*).

Dozorčí radu tvoří předseda a čtyři členové, všichni jmenovaní královským dekretem na pět let s možností opětovného jmenování, přičemž návrhy na jmenování podávají NPO, NOS, NTR a kolegium vysílatelů. Dozorčí rada jako kontrolní orgán dohlíží na plnění zákona a veřejné služby, schvaluje stanovy NPO, rozpočty a některá další rozhodnutí správní rady, jejíž členy jmenuje.

Správní radu tvoří předseda a dva členové, kteří jsou jmenováni na funkční období pěti let dozorčí radou. Správní rada se věnuje dennímu řízení činnosti NPO, tzv. koncesní politice, rozhodování o profilu vysílaných kanálů, tvorbě a schvalování rozpočtu, navrhuje a schvaluje tzv. dohodu o výkonech veřejné služby. NPO získává zákonem koncesi pro vysílání veřejné služby na deset let, ovšem musí uzavírat podle potřeby na kratší období s ministerstvem školství, kultury a vědy „dohodu o výkonech“ (*prestatieovereenkomst*)[80] specifikující a konkretizující náplň veřejnoprávního vysílání. V současné době platí dohoda na léta 2010-2015, předchozí dohoda pokrývala období 2008-2010.

Významnou pravomocí správní rady je koncesní politika, tj. představa a návrhy toho, jak by mělo být vysílání v rámci koncese utvářeno, včetně spolupráce a začlenění dalších

---

[78] *Wet van 29 december 2008 tot vaststelling van een nieuwe Mediawet (Mediawet 2008)*. Jeho konsolidované platné znění je dostupné na www http://wetten.overheid.nl/BWBR0025028/geldigheidsdatum_02-10-2014 Další odkazy dostupné na www http://www.cvdm.nl/regelgeving/mediawet/

[79] Až do srpna 2014 veřejnoprávní programy vysílaly s názvem Nederland1-3, se zkratkami NED1, NED2, NED3, nyní se jejich názvy změnily na NPO1, NPO2, NPO3.

[80] V současné době platí dohoda na léta 2010-2015. *Prestatieovereenkomst 2010-2015* je dostupná na www http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/convenanten/2010/05/17/prestatieovereenkomst-2010-2015.html

vysílatelů, kteří do veřejnoprávních programů vstupují, jakož i tvorba rozpočtu s návrhem, kdo kolik dostane vysílacího času a prostředků[81]. Jak už bylo uvedeno, vysílání veřejné služby v Nizozemsku je otevřeným systémem, do něhož mohou vstupovat subjekty reprezentující skupiny obyvatel s různými politickým, náboženským a názorovým zaměřením.

NPO vytvoří detailní rozpočet vycházející z potřeb a nároků vysílání a z nabídky a požadavků externích vysílacích sdružení, včetně návrhu vysílacího schématu, jejich konečnou podobu schvaluje ministerstvo, které k tomuto účelu využívá sedmičlenný poradní orgán Rady pro kulturu s hlasem doporučujícím. Pro některá rozhodnutí potřebuje správní rada schválení dozorčí radou. Patří mezi ně rozpočet, dohoda o výkonech, výroční zpráva, investice přesahující určitý limit a zásadní změny v pracovních smlouvách zaměstnanců NPO.

Třetím řídícím orgánem NPO je **Kolegium** vysílatelů, které se skládá ze zástupců vysílacích sdružení (*omroepvereniging*), a ze zástupců NOS a NTR, vždy po jednom členu. Kolegium se vyjadřuje a připomínkuje rozpočet NPO a návrhy týkající se skladby programů, jež připravuje správní rada. Pokud nedojde mezi kolegiem a správní radou k dohodě, rozhoduje dozorčí rada.

Nejstarší, největší a nejdůležitější nadací vysílání veřejné služby je **NOS** (*Nederlandse Omroep Stichting* - www.nos.nl), která připravuje do vysílání tří celostátních programů zpravodajské relace, sportovní zpravodajství, publicistické pořady, teletext a přenosy a záznamy událostí, jejichž televizní pokrytí je celostátně efektivní. V roce 2013 činil podíl vysílaných hodin NOS na prvním programu Nederland 50,2% , na druhém programu 15,2% a na třetím programu 9,1%. Celkově se NOS na veřejnoprávním vysílání v roce 2013 podílela 24,4 procenty z celkové vysílací plochy[82].

NOS má dozorčí radu a vedení (*directie*). **Dozorčí rada** se skládá z pěti až sedmi členů jmenovaných na čtyři roky, které jmenuje a odvolává ministr. Kvalifikačním předpokladem pro jmenování jsou manažerské zkušenosti a odborné znalosti mediální praxe. Členové dozorčí rady dostávají plat určený ministrem. V případě neplnění úkolů NOS může ministr dozorčí radu kolektivně odvolat. **Vedení** NOS dle zákona tvoří nejvýš tři lidé, které jmenuje a odvolává dozorčí rada. V současné době vedení NOS tvoří dva ředitelé, z nichž jeden je „všeobecný“, druhý odpovídá za finance. Dozorčí rada určuje podmínky jejich zaměstnaneckého poměru v NOS. Vedení řídí provoz NOS, do 1. května každého roku předkládá ministrovi výroční zprávu, o činnosti. NOS vytvořil ve svých stanovách institut **ombudsmana**[83], který se skládá z pěti nezávislých osob z řad akademiků a poradenských firem, a na něhož mohou být adresovány stížnosti týkající se vysílání NOS.

Další nadace ustanovená zákonem je **NTR**, která vznikla v roce 2010 spojením vzdělávacích vysílacích organizací. Zákon jí ukládá vyrábět a vysílat vzdělávací pořady, které se pak vysílají nejen na třech plnoformátových, ale také na dalších tematických programech NPO (dětský, kulturní, dokumentární).

NTR má dozorčí radu, generálního ředitele a poradní sbor. **Dozorčí radu** v rozsahu pěti až sedmi členů jmenuje a odvolává ministr, kvalifikačním předpokladem členství je zkušenost a odborné znalosti z oblasti médií a vzdělávání. Dozorčí rada jmenuje a odvolává **ředitele**. NTR měla v roce 2013 dva ředitele, jednoho správního, jednoho mediálního. Vytvoření **poradního sboru** určují stanovy NTR. V roce 2013 měl poradní sbor sedm členů,

---

[81] Koncesní plán *Verbinden, Verrijken, Verrassen Concessiebeleidsplan 2010 – 2016* je dostupný na www http://assets.www.npo.nl/uploads/media_item/media_item/64/28/concessiebeleidsplan_2010-2016-1410773320.pdf

[82] *De NOS in cijfers 2013*. Dostupné na www http://over.nos.nl/fileupload/NOS-in_cijfers_2013.pdf

[83] Stránka ombudsmana dostupná na www http://over.nos.nl/organisatie/nos-ombudsman

jejichž odbornost byla zaměřena na všeobecné vzdělávání (2), umění a kulturu (2), diverzitu (1), mládež (1) křížení médií (1).

Podobnou strukturu s návazností na ministerstvo má i nadace **STER (***Stichting Etherreclame*). Její správní rada má pět členů jmenovaných ministrem na pět let, tři z těchto členů jsou navrženi NPO, dva jmenuje ministr, který rovněž jmenuje předsedu. Kromě toho ministerstvo do správní rady nominuje dva experty s hlasem poradním.

Vedle dodavatelů pořadů určených zákonem, tj. NOS a NTR, se na vysílání NPO podílejí v rámci otevřeného systému **vysílací sdružení** (*omroepvereniging*). Pokud některé společenské nebo zájmové skupiny mají zájem v rámci NPO vysílat, založí vysílací sdružení, které musí splňovat následující předpoklady:

Být způsobilé k právním úkonům dle místního práva, mít jako předmět činnosti celostátní mediální nabídku ve veřejném zájmu, což by mělo zakotveno v jeho stanovách a programovém prohlášení ve smyslu toho, že uvedená asociace hodlá uspokojovat sociální, kulturní, náboženské a duchovní potřeby obyvatel země. Další podmínkou je získání dostatečného počtu členů, kteří jsou přijímáni demokratickým způsobem, a poskytují sdružením roční příspěvek nejméně ve výši 5,72 euro, za což získávají televizní programový časopis. Vysílací sdružení usilující o celostátní vysílání musí mít alespoň 150 tisíc členů. Prozatímní povolení získávají sdružení, které získají alespoň 50 tisíc členů. K zařazení do vysílání potřebují sdružení získat uznání (*erkenning*) nebo předběžné uznání (*voorlopige erkenning*), které v konečné fázi uděluje ministerstvo.

Vzhledem k právě probíhajícím změnám na základě novely zákona platné od ledna 2014, následující seznam uznaných vysílacích sdružení, která se vedle **NOS** (zpravodajství, sport, události – čtvrtina celkového vysílání) a **NTR** (vzdělávací pořady) na vysílání NPO podílejí, má jen dočasnou platnost:

AVRO, Algemene Vereniging Radio Omroep - všeobecný liberální program - www.avro.nl
BNN, Bart's Neverending Network – zaměřený na mládež – www.bnn.nl
EO, Evangelische Omroep – evangelické vysílání – www.eo.nl
KRO, Katholieke Radio Omroep – původně katolická stanice – www.kro.nl
MAX, Omroep MAX – pro osoby starší padesáti let –www.omroepmax.nl
NCRV, Nederlandse Christelijke Radio-Vereniging – křesťanské vysílání - www.ncrv.nl
TROS, Omroepvereniging TROS – všeobecná, vznikla jako protest proti potlačování pirátského vysílání v 60.letech - www.tros.nl
VARA, všeobecná sociálně demokratická, levicová, název ze zkratky Vereeniging van Arbeiders Radio Amateurs – www.vara.nl
VPRO, Omroepvereniging VPRO - původně radikálně protestantská (Vrijzinnig protestantisme Radio Omroep), dnes s heslem globální občanství, kreativita, kvalita – www.vpro.nl.

Kromě těchto sdružení se na vysílání svými pořady financovanými z veřejných prostředků podílejí tato další vysílací sdružení: **BOS** – budhistické, **HUMAN** – humanistické hnutí, **IKON** - malé křesťanské církve, **Joodse Omroep** – židovské, **Moslim Omproep** – muslimské, **OHM** – hinduistické, **Omrop Fryslan** - regionální Fríská problematika, **PowNed** - odvozené z úspěšného blogu, **RKK** - římsko katolické události, které se nevešly do KRO, **WNL** – podle hesla Wakker Nederland (Probuď se Nizozemsko), **ZvK** - vysílá protestantské bohoslužby.

Tento komplikovaný systém vysílání se má podle poslední novely zákona zjednodušit ve smyslu větší centralizace. Zákon limituje budoucí počet vysílacích sdružení jako spoluúčastníků veřejnoprávního vysílání. Pouze šest sdružení bude mít šanci participovat na

vysílání veřejné služby. Z toho důvodu – a také z důvodů budoucího omezení přidělených prostředků – se některá sdružení již začala spojovat (AVRO+TROS, KRO+NCRV), některá spojení se očekávají v blízké budoucnosti (BNN+VARA, EO+ IKON+ZvK, VPRO+ HUMAN). Další nábožensky, duchovně či názorově orientovaná vysílací sdružení se dostanou do role dodavatelů pořadů v předem určených časech stanovených ministerstvem ve spolupráci s NPO. Hlavní veřejnoprávní vysílatel NOS již nemá dostávat 35 procent, ale 50 procent z dotací, které pro vysílání poskytuje ministerstvo.

Financování média veřejné služby

Vzhledem k nákladnosti vybírání a vymáhání rozhlasového a televizního poplatku byl v roce 2000 poplatek v Nizozemsku zrušen a vysílání veřejné služby je dotováno z daní, o jejichž využití rozhoduje Komise pro média a v závěrečné fázi ministerstvo. Podle zákona jednotliví vysílatelé do konce srpna shromáždí v rámci NPO svoje návrhy záměrů na příští rok včetně požadovaných prostředků, z nichž správní rada NPO sestaví konkrétní návrh rozpočtu. Do začátku října se k návrhu rozpočtu vyjádří Komise pro média, která do 1. listopadu musí zaslat konečnou podobu rozpočtu ministerstvu. Rozpočet je platný až po schválení ministerstvem.

Podle výroční zprávy Komise pro média poskytl státní rozpočet médiím v roce 2013 dotaci ve výši 634,202 milionů euro. Výnosy z reklam a teleshoppingu činily 193,227 milionů euro. Tyto výnosy stejně jako dotace jdou do společného rezervního fondu spravovaného Komisí pro média a ministerstvem. V roce 2013 dosáhla výše příjmů společně s dalšími mimořádnými příjmy částky 881,523 milionů euro. Z této částky dostali provozovatelé celostátního rozhlasového i televizního vysílání 772,177 milionů euro, což je více než 21 miliard Kč. Zbytek byl rozdělen na provoz archivu, orchestrů, podporu lokálního vysílání a jiné provozní náklady.[84] Na vysílání lokálních stanic přispívá obvykle také místní samospráva.

Programy NPO nemají speciální omezení ve věci vysílání reklamy a teleshoppingu, platí pro ně stejná pravidla jako pro komerční stanice. Jistou výjimkou je absolutní zákaz vysílání reklam na alkohol v době od 6 do 21 hodin. Ze zákona mají všichni povoleno vysílat 12 minut reklamních spotů v hodině, celkový limit činí 15 procent vysílacího času.

Současná reforma počítá s postupným snižováním příspěvku na média veřejné služby. Již suma 634 milionů euro poskytnutá státním rozpočtem v roce 2013 byla o více než 30 milionů nižší než dotace roku 2012, která činila 667 milionů euro. Součástí plánu bývalé vlády bylo zkrácení dotací na média až o 150 milionů euro.[85] Nicméně rozpočtový návrh ministerstva školství, kultury a vědy v kategorii média zveřejněný letos počítá s tím, že snížení bude jen padesátimilionové[86]. Na současné snižování dotací reagují dosavadní vysílatelé výše uvedeným fúzemi. Malá náboženská, duchovní a spirituální hnutí budou muset více zapojit do financování své členy, neboť už nebudou moci počítat s tím, že jejich aktivity bude z větší části hradit stát.

---

[84] Zdroj *Jaarverslag 2013 Commissariaat voor de Media*. Dostupné na http://www.cvdm.nl/wp-content/uploads/2013/04/Jaarverslag-2013.pdf

[85] Informace dostupná na vládním webu http://www.government.nl/issues/media-and-broadcasting/the-government-and-media

[86] Viz rozpočtová stránka Media na vládním webu, dostupná na www http://www.rijksbegroting.nl/2015/voorbereiding/begroting,kst199424_16.html?zoekwoord=rijksmediabijdrage

V minulosti Nizozemsko čelilo dvěma stížnostem ve věci nedovolené státní pomoci médiím veřejné služby. V obou případech Evropská komise shledala nizozemský způsob financování za kompatibilní s evropským právem.[87]

Výstupy média veřejné služby

Z hlediska kvantitativního stanovení úkolu veřejné služby, zákon ukládá povinnost vysílání nejméně tří celostátních televizních a pěti celostátních rozhlasových programů. Úkoly veřejné služby jsou určeny v zákonu obecně a příliš se neliší od západoevropských standardů.

V oblasti televizního vysílání tvoří základ veřejné služby soubor tří terestrických kdysi analogových, dnes digitálních programů, které od srpna 2014 změnily svůj název z Nederland na NPO, podobně jako všechny ostatní rozhlasové a televizní programy vysílané v rámci veřejné služby.

NPO1 – plnoformátový program s rozmanitými programovými typy a žánry s důrazem na zpravodajství, publicistiku, dokumenty, informace o Nizozemsku a o světě

NPO2 – alternativní program, jehož obsah směřuje k umění a kultuře

NPO3 - program zaměřený na mladou produktivní generaci ve věku 20-34 let

Do třetího programu vstupují svými programy pořady dětských kanálů **NPO Zapp** (pro děti 6-12 let) a **NPO Zappelin** (do 6 let).

Kromě toho pod souhrnným názvem Nederland 24 se vysílá osm digitální tematických programů, jejichž postupné rozšiřování začalo již v roce 2003. V minulosti tento soubor měl až dvanáct kanálů, z nichž některé později zanikly (například Geschiedenis 24 (historie) nebo Consumenten 24)

NPO Nieuws – zpravodajský kanál - provozovatel NOS
NPO Cultura – umění a kultura – NPO
NPO 101 – pro mládež – BNN
NPO Politiek – zasedání parlamentu, do přenosů vstupuje i sport – NOS
NPO Best – archivní zábavné pořady – NPO
NPO Doc – dokumenty – VPRO
NPO ZappXtra – dětské programy – NPO
NPO Humor – zábava – VARA

Kromě vrcholové instituce NPO se do provozování těchto tematických programů zapojili i čtyři další vysílatelé – NOS, VARA, VPRO a BNN.

Všechny tyto programy jsou přes webovou stránku www.npo.nl/live k dispozici ve streamu. Sledování programů NPO Nieuws a NPO Politiek je možné i v zahraničí, pro zahraničí jsou dostupné i některé publicistické pořady a talkshow. Uchovávání pořadu k dodatečnému zhlédnutí se děje převážně ve lhůtě sedmi dnů. Odkaz na „zmeškané vysílání“ (*uitzending gemist*) nabízí výběr pouze z minulého týdne, Ovšem vyhledávací software u jednotlivých digitálních programů však nabízí ještě další filtry – dva týdny, třicet dnů, tři měsíce, půl roku a více než rok. Testován byl archiv zpravodajství, hlavní zpravodajský pořad NOS Journal je kompletně archivován od července 2009.

[87] *ROZHODNUTÍ KOMISE ze dne 22. června 2006 o financování ad hoc nizozemských provozovatelů veřejnoprávního vysílání* Státní podpora C 2/2004. Dostupné na www http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008D0136&from=EN

Předepsané lhůty uchovávání pořadů se nepodařilo zjistit, protože zákonem nejsou stanoveny. Na druhé straně zákon určuje, že jakékoli nové aktivity vysílatelů veřejné služby podléhají schválení Komise pro média, jež zhodnotí, zda jsou v souladu s posláním příslušného vysílatele a veřejné služby a nebudou deformovat trh. Pro experimenty s novými službami v limitovaném rozsahu schválení není třeba. Test veřejné hodnoty tudíž vykonává regulátor.

Televizním programem pro vysílání do zahraničí je **BVN -** (*Het Beste van Vlaanderen en Nederland*), který připravuje pro satelitní a kabelovou distribuci NOS společně s vlámskou televizí ze sousední Belgie VRT.

V oblasti rozhlasového vysílání NPO nabízí tyto rozhlasové stanice.

NPO Radio 1 - zprávy a sportovní kanál.
NPO Radio 2 - informace, aktuální dění a nejlepší padesát let populární hudby. Přístupná stanice s velkým důrazem na holandské písně, kabaret a kabaretu.
NPO 3FM - nizozemská pop-music,
NPO Radio 4 - klasická hudba včetně koncertů a oper
NPO Radio 5 - evergreeny z 60. a 70. let, počasí, ve večerních hodinách pořady o náboženství, ideologii, alternativní kultuře
NPO Radio 6 - jazz a soul
Funx - hudební stanice pro teenagery a mladé lidi s nejrůznějšími žánry, webová stránky nabízí osm variant tohoto programu (např. dance, hiphop, reggae, Arab).

Sečtou li se všechny televizní programy NPO, tvoří třetinový podíl na trhu a na publiku (share). První program Nederland 1 byl v roce 2013 nejsledovanějším nejen v rámci celého dne, ale i ve večerním prime time (detaily viz přílohová část).

Podíly na publiku TV programů

	2013	2012
	%	%
Ned 1	18,9	21,4
RTL4	14,9	14,8
SBS6	7,3	7,8
Ned 3	6,6	6,4
Ned 2	6,4	6,8
RTL7	4,7	4,7
Net5	3,6	3,2
RTL5	3,2	3,2
Veronica	3,1	3,0
ostatní	31,3	28,7

zdroj: https://kijkonderzoek.nl/jaaroverzichten

Různé

Nizozemsko bylo druhou zemí (tři měsíce po Lucembursku), která v Evropě vypnula zemské analogové televizní vysílání při přechodu na digitální vysílání. Stalo se tak 11.

prosince 2006. Krátká doba přechodu – necelé čtyři roky – byla umožněna více než devadesátiprocentním rozšířením kabelového a satelitního příjmu, a tedy poměrně malou částí populace, která touto změnou byla ovlivněna, a musel na ni reagovat.

V současné době terestricky vysílá pět základních multiplexů, z nichž ten první je veřejnoprávní a je obsazen třemi televizními a sedmi rozhlasovými programy. Další čtyři multiplexy jsou obsazeny soukromými komerčními stanicemi. Balíček digitálních tematických programů Nederland 24 tudíž není v terestrickém vysílání, je k dispozici na všech ostatních distribučních kanálech (satelit, kabel, IPTV, web).

Po roce 2009 téměř všechny hlavní televizní programy v Nizozemsku přešly na HD vysílání s vysokým rozlišením; jejich distribuci umožnila téměř kompletní digitalizace všech zdejších kabelových sítí a rozšíření IPTV. V hlavních digitálních multiplexech terestrického vysílání HD programy zatím nejsou.

Rakousko

Stručná historie duálního systému vysílání v zemi

Zvláštností historie rakouského mediálního trhu je blízkost a stejnojazyčnost souseda Spolkové republiky Německo. Soukromé rozhlasové a televizní vysílání se v Rakousku etablovalo zpočátku výhradně přesahem a sledováním německých komerčních stanic na kabelu a satelitu. Rakousko se stalo předposledním evropským státem (před Albánií), který uvolnil své vysílací frekvence pro soukromé vysílání. Po roce 1994 tak učinil až na nátlak Evropského soudu pro lidská práva[88], u kterého si stěžovali zájemci o soukromé lokální rozhlasové vysílání. Důvodem, proč rakouský stát odmítal vydat licence pro lokální soukromá rádia, byla ochrana rozvinutého trhu místního a regionálního tisku, kterému by rozhlasové stanice odčerpaly zdroje z prodeje místní reklamy.

Teprve v roce 1997 zákon o satelitním a kabelovém vysílání umožnil vytváření domácích soukromých televizních programů pro kabelové sítě. Patřila mezi ně také první soukromá rakouská televize ATV nebo kabelový a satelitní projekt TW1 propagující turistiku, na němž se podílela i ORF. Zásadní přihlášení k duálnímu systému vysílání se však odehrálo až přijetím nové legislativy v roce 2001, když byly přijaty zákony o soukromém rozhlase (*Privatradiogesetz*)[89] a o soukromé televizi (*Privatfernsehgesetz*)[90]. Souběžně s tím bylo reorganizováno vysílání veřejné služby novým zákonem o ORF (*ORF-Gesetz*)[91].

V roce 2001 zároveň došlo ke spojení telekomunikačního a vysílacího regulátora do vrcholového regulačního orgánu KommAustria (*Kommunikationsbehörde Austria*). Až do roku 2013 byl odvolacím orgánem pro rozhodnutí KommAustria pětičlenný *Bundeskommunikationssenat* jmenovaný spolkovým prezidentem při úřadu spolkového kancléře. Novela z roku 2013 stížnosti na rozhodování KommAustria odkazuje k Nejvyššímu správnímu soudu. Při KommAustria existuje RTR-GmbH (*Rundfunk und Telekom Regulierungs-GmbH*) jako nezisková společnost s ručením omezeným. Má dvě divize, z nichž jedna spravuje média a telekomunikace a druhá poštovní služby. RTR-GmbH slouží jako servisní úřad pro KommAustria.

První komerční celoplošnou televizí se stala ATV, která začala terestricky vysílat až v červnu 2003. Trh rakouské soukromé televize je i nadále omezený, protože nemůže konkurovat sousedním německým programům. Podle poslední výroční zprávy ORF 54 procent rakouských domácností sleduje televizní programy přes satelit, 40 procent je napojeno přes kabel (zřejmě včetně IPTV, jehož příjem statistika Screen Digest odhadla na 6 procent) a pouze 6 procent přijímá televizi terestricky. Analogové vysílání skončilo v Rakousku 7. června 2011.

Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby

Zákon z roku 2001[92] zreorganizoval instituci ORF „Őesterreichische Rundfunk“, která vznikla v roce 1954, a ustavil ji jako nadaci veřejného práva (*die Stiftung des öffentlichen*

---

[88] Rozsudek z 24. listopadu 1993, kterým Evropský soud pro lidská práva rozhodl, že Rakousko bráněním soukromého vysílání porušuje článek 10 Evropské konvence na ochranu lidských práv a svobod je dostupný na www http://www.menschenrechte.ac.at/orig/93_6/Informationsverein.pdf

[89] Text zákona dostupný na www http://www.rtr.at/web.nsf/deutsch/Rundfunk_Rundfunkrecht_Gesetze_RFGesetze_PrR-G

[90] Text zákona, který se v roce 2010 přejmenoval na zákon o audiovizuálních médiích je dostupný na www http://www.rtr.at/web.nsf/deutsch/Rundfunk_Rundfunkrecht_Gesetze_RFGesetze_PrTV-G

[91] Text zákona dostupný na www http://www.rtr.at/web.nsf/deutsch/Rundfunk_Rundfunkrecht_Gesetze_RFGesetze_ORF-G

Rechts) s novým způsobem společenské kontroly, která nahradila dřívější tzv. „kuratoria“. ORF bylo tímto zákonem povoleno zřizovat dceřiné společnosti a vysílat specializované tematické programy.

Zákon o ORF jmenovitě vymezuje předmět činnosti a náplň práce ORF, jakož i její správní a kontrolní orgány. Protože je ORF nadací veřejného práva, v jejím čele stojí **Nadační rada** (*Stiftungsrat*), **generální ředitel** (*Generaldirektor*) a **Divácká rada** (*Publikumsrat*). Součástí vrcholového řízení byla také Kontrolní komise (*Prüfungskommission*), ale novela zákona z roku 2010 tuto komisi a její auditorské poslání svěřila do kompetence *KommAustria*, což je vrcholový regulační orgán jak pro telekomunikace, tak pro vysílání, dnes i pro audiovizuální mediální služby.

Nadační rada, která má 35 členů, je orgánem dohlížejícím na činnost ORF. Má řadu schvalovacích pravomocí, mezi něž patří jmenování a odvolání generálního ředitele, jmenování a odvolání ředitelů zemských studií, schvalování dlouhodobých plánů organizace, schvalování služebního řádu, schvalování roční zprávy a uzávěrky, poradní hlas ve věci programové politiky, rozhodování o rozsahu vysílání komerční komunikace (reklama, sponzoring, teleshopping), i o rozsahu rozhlasového vysílání – většinou vše na základě předkládaných materiálů vedením ORF. Kromě toho schvaluje rozhodnutí o majetkových operacích přesahujících hodnotu 500 000 euro, zřizování dceřiných společností a jejich zakládacích smluv, smlouvy s dalšími mediálními organizacemi a také výši tzv. programové odměny (*Programmentgelt*), která tvoří základ rozhlasového a televizního poplatku (*Rundfunkgebühr*) v Rakousku.

Nadační rada má toto personální složení:

- šest členů jmenuje spolková vláda na základě poměrného zastoupení politických stran v Národní radě (dolní komora parlamentu) s přihlédnutím k tomu, aby každá politická strana zastoupená v hlavním výboru Národní rady měla alespoň jednoho člena;
- devět členů jmenují spolkové země, přičemž každá země má právo jmenovat jednoho člena;
- devět členů jmenuje spolková vláda;
- šest členů jmenuje Divácká rada;
- pět členů jmenuje ústřední podniková rada ORF podle platného zákoníku práce .

Funkční období členů Nadační rady trvá čtyři roky. Členství je čestnou funkcí, při níž se nahrazují jen výdaje spojené s vykonáváním funkce. Zákon nepředepisuje počet zasedání rady, která se svolává na základě rozhodnutí předsedy nebo písemného požadavku počtu třetiny členů, nebo požadavku generálního ředitele. Předseda je volen radou.

Generální ředitel je jmenován na období pěti let, odpovídá za chod podniku, předkládá personální návrhy do funkcí, které schvaluje Nadační rada. Jeho práva a povinnosti jsou podle zákona srovnatelné s právy a povinnostmi ředitele akciové společnosti. Jeho kvalifikace je vymezena stručně – má to být dobrý odborník v oblasti řízení podniku a musí mít „příslušné“ vzdělání nebo pětiletou praxi v médiích či příbuzném oboru.

Divácká rada[93] má v současnosti 31 členů. Jejím hlavním úkolem je podávání doporučení ve věcech programové politiky a technického rozvoje[94]. Kromě toho rada jmenuje svých šest členů do Nadační rady, má možnost dovolat se ke spolkovému komunikačnímu senátu (*Bundeskommunikationssenat* – pětičlenné grémium jmenované prezidentem),

---

[92] Bundesgesetz über den Österreichischen Rundfunk (ORF-Gesetz, ORF-G) Platné znění dostupné na www https://www.rtr.at/de/m/ORFG#p19

[93] Viz webové stránky ORF. Dostupné na WWW <http://publikumsrat.orf.at/organisation.html>

[94] Příklady takových doporučení je možné zjistit v archivu na www http://publikumsrat.orf.at/plenar/fp_2.html

schvaluje rozhodnutí Nadační rady ve věci "programové odměny“ (*Programmentgelt*), což jest součást R a TV poplatku, a podává další návrhy v záležitostech kvality programu, vysílacího schématu, vysílání pro neslyšící a zrakově postižené. Divácká rada má právo klást dotazy vedoucím pracovníkům ORF a jednou za rok si může na účet ORF objednat vlastní průzkum veřejného mínění.

Divácká rada má v současnosti toto personální složení[95]

- čtyři členy jmenuje Hospodářská komora Rakouska, Konference zemědělských komor, Spolková zaměstnanecká komora a Rakouský odborový svaz;
- komory svobodných povolání jmenují společně jednoho člena;
- jednoho člena jmenuje římsko-katolická církev;
- jednoho člena jmenuje evangelická církev;
- šest členů nominují politické strany, které si zřídily ze zákona nadace pro vzdělávání občanů (v současné době sedm členů);
- jednoho člena jmenuje Akademie věd;
- zbylých 17 členů je vybíráno z těchto oblastí nebo společenských skupin: vysoké školy, vzdělávání, umění, sport, mládež, studenti, senioři, lidé se zdravotním postižením, rodičovské organizace, společenství menšin, turistika, motoristé, spotřebitelské organizace a ochrana životního prostředí.

Výběr těchto 17 členů probíhá tak, že spolkový kancléř vyzve v úředním listu instituce zastupující výše uvedené společensky relevantní skupiny obyvatel, aby předložily vládě své kandidáty. Návrh musí být doložen informací o činnosti a relevantnosti dané organizace ve vztahu k uvedeným oblastem činnosti a společenským skupinám. Výběr poslední Divácké rady, který proběhl letos na jaře, byl poznamenán výrokem Ústavního soudu, jenž zrušil předchozí proceduru volby a zkrátil počet členů Divácké rady z 36 na 31 (šest členů ubylo, ale jeden přibyl v kategorii politických stran). Tím také zrušil jedno z kritérií, na jehož základě kancléř členy vybíral.

Do předchozí rady volili šest členů rozhlasoví a televizní diváci, plátci poplatku. Po zveřejnění kandidátů v úředním listě ORF zajišťovala veřejné hlasování o kandidátech, jež se konalo ”telefonem, telefaxem, internetem a jiným i technickým prostředky”. Hlasování probíhalo v šesti skupinách, do kterých jsou kandidáti rozvrženi: vzdělávání, mládež, starší občané, rodiče/rodiny, sport a spotřebitelé. Občan mohl z každé skupiny vybrat jednoho kandidáta. Kontrolu platnosti hlasů zajišťoval úřad vybírající poplatky GIS. Šest osobností s největším počtem hlasů se dostalo do rady automaticky, zbylé členy vybral spolkový kancléř s přihlédnutím k výsledku hlasování.[96]

Ústavní soud však rozhodl, že při hlasování nedocházelo k rovnosti, neboť hlas mohl podat jen registrovaný plátce poplatku, nikoli členové jeho domácnosti a další lidé, a proto tuto proceduru zrušil[97]. Šest členů volených do rady diváky tudíž nemohlo být zvoleno a výběr zbylých sedmnácti zástupců veřejnosti zůstal plně v rukou kancléřského úřadu, což opozice letos před evropskými volbami silně kritizovala.

Funkční období Divácké rady je čtyřleté, schází se nejméně třikrát ročně, nebo do dvou týdnů poté, co ji svolá čtvrtina vlastních členů nebo čtvrtina členů Nadační rady, řídí se vlastním jednacím pořádkem. Kromě jmenování svých šesti členů do Nadační rady jsou její

---

[95] Jména a nominace jsou dostupná na www http://publikumsrat.orf.at/mitglieder.html
[96] Výsledky voleb do Divácké rady v roce 2010 včetně počtu získaných hlasů lze nalézt na www <http://derneue.orf.at/unternehmen/menschen/gremien/publikumsratswahl.html>
[97] Text tiskové zprávy o rozhodnutí Ústavního soudu je dostupný na www http://www.vfgh.gv.at/cms/vfgh-site/attachments/3/3/7/CH0004/CMS1320739980680/grundbuch,_alleinverdiener,_orf_-_presseinformation.pdf

pravomoci víceméně doporučující, nicméně vedení ORF je v minulosti bralo v potaz (např. požadavky na vytvoření sportovního a informačního nebo kulturního kanálu).

Vymezení úkolů veřejné služby je dáno poměrně detailně a přesně v zákonu o ORF, speciálně ve třetím a čtvrtém paragrafu zákona. Paragraf 3 popisuje *Versorgungsauftrag*, tj. „úkol zajištění služby", v němž jsou kromě jiného kvantifikovány požadavky, které zákon na ORF klade. Například, že má ve spolupráci se všemi studii zajišťovat tři celostátní a devět zemských rozhlasových programů a dva celostátní televizní programy. Dodatečnou novelou byl přidán úkol vysílání jednoho sportovního a jednoho informačního a kulturního programu. Kromě toho ORF má připravovat jeden rozhlasový program pro zahraničí. Každý rakouský občan musí mít možnost přijímat nejméně jeden lokální a dva celostátní rozhlasové programy ORF. Programy mají být přenášeny rovněž online s povinností být k dispozici na webu v nezměněné podobě nejméně dalších 24 hodin.

Požadavky na obsahová kritéria veřejné služby obsahuje paragraf 4 s názvem „Základní úkol veřejné služby" (*Öffentlich-rechtlicher Kernauftrag*). Tvoří ho devatenáctibodový výčet témat, k nimž se vztahují informační povinnosti[98]. Kvalitativní požadavky na výstupy média veřejné služby pak uvádí paragraf číslo 10 v oddíle „Programové zásady," který zmiňuje obvyklé požadavky na obsah vysílaných pořadů: nezávislost, přesnost, kvalita, pluralita, objektivita apod.[99].

Také Rakousko reagovalo na Sdělení Evropské komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání z roku 2009 změnou zákona o ORF a zavedením procedury prověřování, zda nové služby rakouské veřejnoprávní ORF jsou veřejnou službou a nenarušují hospodářskou soutěž. Rakousko si pro svoji verzi „public value test" (*die Auftragsvorprüfung*) vytvořilo vlastní proceduru, v níž konečné slovo má regulační úřad. Na začátku této procedury návrh ORF na zavedení nové služby projde nejprve posouzením hospodářské komory a spolkové komory zaměstnaneckých svazů. ORF návrh zveřejní spolu

[98] § 4 (1) ORF musí ve všech svých vysílaných programech zajistit:
1. komplexní informace pro širokou veřejnost o všech významných politických, společenských, ekonomických, kulturních a sportovních otázkách;
2. podporu porozumění všech aspektů demokratického soužití;
3. podporu rakouské identity ze zorného úhlu evropské historie a integrace;
4. podporu porozumění evropské integrace;
5. zprostředkování a podporu umění, kultury a vědy;
6. přiměřené zohlednění a podporu rakouské umělecké a tvůrčí produkce;
7. zprostředkování rozmanité kulturní nabídky,
8. nabídku zábavy;
9. přiměřené zohlednění všech věkových kategorií;
10. přiměřené zohlednění požadavků osob se zdravotním postižením;
11. přiměřené zohlednění požadavků rodin a dětí, jakož i rovnosti žen a mužů;
12. přiměřené zohlednění významu zákonem uznaných církví a náboženských společností;
13. šíření a propagace osvěty a vzdělávání se zvláštním zřetelem na školní vzdělávání a vzdělávání dospělých;
14. informace o tématech ochrany zdraví, přírody a životního prostředí jakož i ochrany spotřebitelů s přihlédnutím k porozumění zásad udržitelného vývoje;
15. podporu zájmu obyvatel o aktivní sportovní činnost;
16. informace o významu, funkci a úkolech spolkového státu, jakož i podporu regionálních identit spolkových zemí;
17. podporu porozumění ekonomickým otázkám a souvislostem;
18. podporu porozumění otázkám evropské bezpečnostní politiky a komplexní obrany země;
19. přiměřené zohlednění a podporu sociálním a humanitárním aktivitám, včetně zvyšování povědomí o integraci zdravotně postižených osob do společnosti a na trhu práce.

[99] Za zmínku stojí, že pouze v německy mluvících zemích (Německo, Rakousko) se pojem objektivita objevuje v právních předpisech. Vždy pouze jako deklarace cílů, nikoli jako norma, jejíž nesplnění je provázeno sankcí (jako u českého zákona 231/2001). Kromě toho povinnost objektivity je zmíněna většinou jen v zákonech normujících instituce veřejné služby.

se stanovisky připomínkových míst a poté dokumenty pošle k posouzení regulačnímu úřadu KommAustria, který návrh předá k vyjádření úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Po dodání jeho stanoviska dochází ke konečnému rozhodování podle přesně stanovených kritérií, na jejichž základě regulační úřad s pomocí nezávislého grémia pěti odborníků službu přijme nebo zamítne. Celkem se posuzuje osmnáct kritérií týkajících se pěti rovin veřejné hodnoty nové služby, tj. jakou hodnotu má nová služby pro individuum, pro společnost, pro rakouský národ, pro mezinárodní společenství a pro podnikatelský svět.

Kritéria pro posuzování veřejné hodnoty veřejné služby

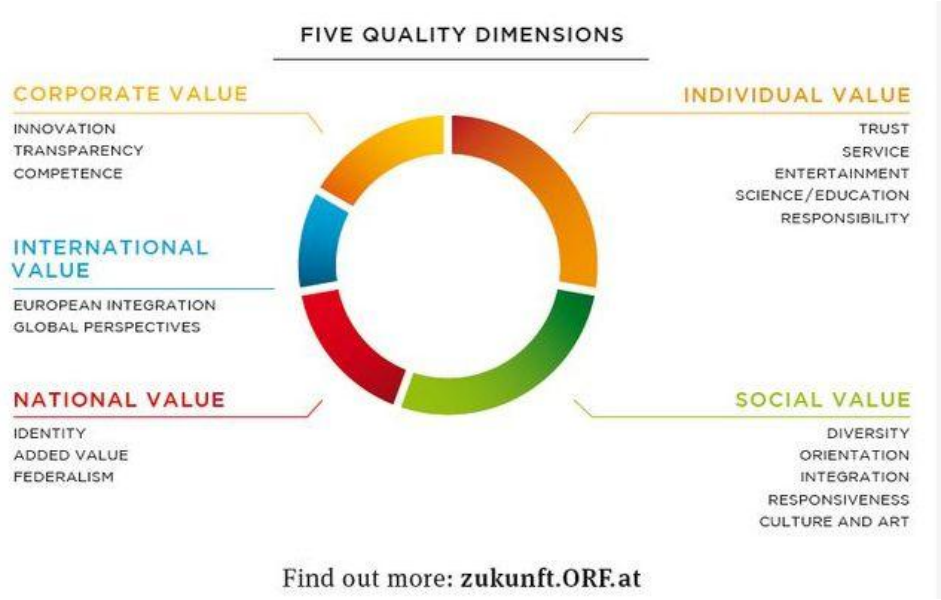

Generálnímu řediteli, kterého jmenuje a odvolává Nadační rada, ukládá zákon, aby ve spolupráci se žurnalistickou obcí vydal kodex chování pro práci žurnalistů a pro tvorbu obsahové nabídky. Ten má pět částí věnovaných těmto tématům: nezávislost na stranicko-politických zájmech, nezávislost na hospodářských zájmech, přísné oddělení programu a reklamy, otázky autenticity (přesnosti původnosti, prověřování online zdrojů) a zřízení Etické rady. Etická rada má čtyři členy, z nichž dva jmenuje vedení a dva zástupce jmenuje Redaktorská rada. Jednání Etické rady jsou přítomni také zúčastněné strany.[100]

Financování média veřejné služby

Financování ORF je smíšené, skládá se z výnosu z rozhlasového a televizního poplatku, z příjmů za reklamy a jiné služby. Limit reklamy v televizním vysílání pro ORF činí v průměru 42 minut denně, tj. 3 procenta, u rozhlasového vysílání v průměru 172 minut denně, tj. 12 procent, s možností denních odchylek až 20 procent. Protože se dceřiné společnosti ORF podílejí také na komerčních tematických programech, v těchto případech platí limit 10 procent reklamy z vysílacího času, tj. 144 minut denně.

Účetní uzávěrka z roku 2012 (rok 2013 v době psaní zprávy nebyl zveřejněn) uvádí, že ORF měla v tomto roce příjem 945 milionů euro (cca 25 miliard Kč). Největší část tohoto příjmu tvoří „programová odměna“ *Programmentgelt*, což je část rozhlasového a televizního poplatku, na kterou má ORF právo, a kterou jí do rozpočtu převádí její dceřiná společnost GIS Gebühren Info Service, jež je výběrem poplatku pověřena.[101]

[100] Verhaltenskodex je dostupný na www http://zukunft.orf.at/rte/upload/texte/veroeffentlichungen/public_value/110712_orf_verhaltenskodex.pdf
[101] Webová stránka GIS dostupná na www http://www.gis.at

Rozhlasový a televizní poplatek má složitou konstrukci, která vede k tomu, že v různých částech země má tento poplatek různou výši. Část celkové sumy totiž tvoří rozhlasový nebo/a televizní poplatek (*Radio-, Fernsehgebühr*), který putuje do ministerstva financí a do státního rozpočtu. O dalších dvou složkách rozhodují spolkové země a vláda. Jsou to: zemský odvod (*Landesabgabe*) a příplatek na umění (*Kunstförderung*). Protože zemský odvod se kraj od kraje různí, vede to k rozdílným konečným sazbám, teré se pohybují mezi 20 a 24 eury měsíčně. Pro ilustraci složení poplatku ve Vídni: odměna ORF 16,16 euro, rozhlasový poplatek 0,36 euro, televizní poplatek 1,16 euro, podpora umění 0,48 euro, zemský odvod 5,10 euro, daň z obratu 1,62 euro.[102]

Fernsehempfangseinrichtungen inkl. Radio (gültig ab 1.6.2012)

	Gesamt	Radio-gebühr	Fernseh-gebühr	Programm-entgelte	Kunst-förderung	Landes-abgabe	USt
einzuheben für		BMF[1]		ORF	Bund[2]	Länder[3]	
Wien	**24,88**	0,36	1,16	16,16	0,48	5,10	1,62
Niederösterreich	**24,08**	0,36	1,16	16,16	0,48	4,30	1,62
Burgenland	**22,48**	0,36	1,16	16,16	0,48	2,70	1,62
Oberösterreich	**19,78**	0,36	1,16	16,16	0,48	0,00	1,62
Salzburg	**24,48**	0,36	1,16	16,16	0,48	4,70	1,62
Steiermark	**25,18**	0,36	1,16	16,16	0,48	5,40	1,62
Kärnten	**24,88**	0,36	1,16	16,16	0,48	5,10	1,62
Tirol	**23,28**	0,36	1,16	16,16	0,48	3,50	1,62
Vorarlberg	**19,78**	0,36	1,16	16,16	0,48	0,00	1,62

1. Die Radio- und die Fernsehgebühr (Rundfunkgebühr für Radio- und Fernsehempfangseinrichtungen) fließt dem Bundesministerium für Finanzen zu (gemäß § 3 Abs. 1 Rundfunkgebührengesetz BGBl. I 159/1999 idgF).
2. Der Kunstförderungsbeitrag ergeht an den Bund (gemäß § 1 Kunstförderungsbeitragsgesetz BGBl. 573/1981 idgF).
3. Die Landesabgabe fließt dem jeweiligen Landesbudget zu. Jedes Bundesland legt die Höhe und den Verwendungszweck der Landesabgabe selbst fest (gemäß Landesgesetzblätter).

Jak už bylo uvedeno, návrh na výši programové odměny může podat Nadační rada, tento návrh musí schválit Divácká rada. Konečné slovo má regulátor KommAustria, který získal pravomoc schválit či odmítnout výši „odměny“ navržené ORF. Na druhé straně v případě, že na úkoly stanovené zákonem nestačí příjmy, může KommAustria rozhodnout o poskytnutí dotací ze státního rozpočtu.

Výstupy média veřejné služby

Základní programové a obsahové výstupy veřejné služby poskytované ORF jsou stanoveny zákonem (viz výše). V současné době vysílá ORF tyto televizní programy: **ORF eins**, **ORF 2**, ORF 2 Europe (**ORF 2E**), **ORF III Kultur** und Information a **ORF SPORT +**, kromě toho se podílí na společném německojazyčném satelitním programu **3SAT**, který je připravován společně s německou ZDF a švýcarskou SRG. Všechny tyto programy jsou

[102] Detaily dostupné na www https://www.gis.at/gebuehren/gebuehrentabelle/

k dispozici ve dvou celoplošných multiplexech s výjimkou ORF 2 Europe. To je satelitní vysílání, které je určeno pro rakouské občany v zahraničí, a které simultánně a nekódovaně přenáší program ORF 2, s výjimkou těch pořadů, jejichž práva jsou omezena na Rakousko. Tyto výpadky se snaží ORF nahrazovat reprízami.

Třetí a čtvrtý program ORF: **ORF III** Kultur und Information a **ORF SPORT +** začaly vysílat v říjnu 2011. Zatímco u programu ORF III je zaměření dané jeho názvem, ORF SPORT + podává zpravodajství o sportovních disciplinách, na něž „mediální reflektory zpravidla tolik nesvítí."

V oblasti rozhlasového vysílání ORF provozuje celostátní stanice **Österreich 1**, **Hitradio Ö3**, **FM4** (alternativní, zaměřený na mládež). Pro zahraniční posluchače je určeno Radio Österreich 1 International. V každé z devíti spolkových zemí vysílá regionální stanice ORF: Radio Burgenland, Radio Kärnten, Radio Niederösterreich, Radio Oberösterreich, Radio Salzburg, Radio Steiermark, Radio Tirol, Radio Vorarlberg a Radio Wien. Kromě toho ve spolupráci se společností Agora se ORF podílí na vysílání rozhlasové stanice stejného jména ve slovinském jazyce.

Regiony spolkových zemí nemají vlastní vysílání, ale vstupují svým vysíláním do prvního i druhého programu ORF. Podle výroční zprávy ORF v celoročním objemu mezi 150 a 240 hodinami, což jsou většinou zpravodajské a publicistické příspěvky.

Televizní a rozhlasové programy ORF se vysílají ve dvou multiplexech A a B, na nichž se dělí o prostor s rakouskými soukromými stanice. Multiplex A má pokrytí 96 procent, vysílá se v něm ORF 1, dvě regionální varianty ORF2 a komerční ATV + rozhlasové stanice. Multiplex B má menší pokrytí 86 procent. Vedle ORF III, ORF Sport Plus a 3SAT, jsou zde soukromé Puls TV a Servus TV. V dubnu 2013 se začaly programy ORF vysílat na multiplexech D, E, F v normě DVB-T2. Podle plánu by multiplexy A a B měly přejít se svým obsahem na DVB-T2 v roce 2016.

Vedle řady zpravodajských a tematických webových stránek je nejdůležitějším projektem nových médií web **ORF-TVthek**, což jest údajně největší rakouská služba videa na vyžádání. Její obsah prošel testem veřejné hodnoty, takže kromě streamu všech ORF stanic se zde po sedm dní uchovává přes dvě stě pořadů ORF. Sportovní události se uchovávají 24 hodin, některé neseriálové pořady jsou k dispozici až 30 dní. Kromě toho zde existuje archiv vybraných pořadů k významným historickým událostem. ORF postupně zpřístupňuje svoji videotéku pro všechny distribuční platformy a operační systémy. Od listopadu 2013 je archiv dostupný i přes HbbTV.

Podíly na trhu televizního vysílání v roce 2013

Na žebříčku sledovanosti stojí na prvním místě veřejnoprávní ORF 2 s 21,5 procenty podílu na publiku, následovaná ORF eins (12,4%) a německými komerčními stanicemi RTL a SAT1 (obě 5,4%). Podíl německých televizních programů na sledovanosti televize v Rakousku je zhruba třetinový.

Finsko

Stručná historie duálního systému vysílání v zemi

Televizní vysílání, které v zemi začalo v roce 1957, zajišťovala státní organizace Yleisradio Oy (YLE), která žila od samého počátku v symbióze s komerčním televizním subjektem Mainos-TV-Reklam Oy, jenž byl však soukromou komerční televizí jen zčásti. Zatímco YLE vysílala bez reklam, Mainos TV vstupovala do jejího prvního a od roku 1964 i do druhého programu se svými pořady i s reklamou za úplatu, která šla do rozpočtu YLE, neboť YLE provozovala i vysílače. V roce 1987 se Mainos TV od YLE osamostatnila a začala vysílat na třetím celostátním kanále MTV3 s programem, který měl charakter britské regulované ITV, plnící veřejnou službu výměnou za monopol v oblasti televizní reklamy. Licenčními podmínkami neregulovanou komerční televizí se stal čtvrtý program Kanal 4 (Nelonen), který začal vysílat v roce 1997.

Vzhledem k velikosti trhu nebyl zpočátku počet komerčních televizních programů velký, vzrostl až v souvislosti s digitalizací zemského vysílání, kterou Finsko dokončilo jako jedna z prvních zemí v Evropě již v roce 2007. Vedle čtyř veřejnoprávních programů existuje zhruba padesátka soukromých stanic, z nichž kolem třiceti vysílá v multiplexech zemského digitálního vysílání. Podle údajů Screen Digest 55 procent domácností je napojeno na kabel, zemské digitální vysílání přijímá 32 procent domácností, 7 procent využívá IPTV a jen 6 procent sleduje satelit.

Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby

Jediným a hlavním médiem veřejné služby v oblasti rozhlasového a televizního vysílání je Yleisradio Oy – YLE, což je veřejná akciová společnost vlastněná z 99,8 procent státem. Zbylé dvě desetiny procenta jsou ve vlastnictví finských médií. Zákon praví, že podíl státu v YLE nesmí klesnout pod 70 procent. Zřizovatelem YLE je Ministerstvo dopravy a komunikací, které má však omezené pravomoci v tom smyslu, že musí respektovat zákon o YLE, jehož poslední verze pochází z roku 1993[103].

YLE byla podobně jako BBC původně zcela nezávislou institucí řídící se vlastním zákonem. Tuto situaci ve Finsku změnila reorganizace spojená s privatizací telekomunikací v roce 1997. Vláda přijala *Zákon o komunikačním trhu* z roku 1997, který odstátnil telekomunikace a vytvořil společného komunikačního regulátora pro telekomunikace i pro vysílání FICORA (Finnish Communication Regulatory Authority – *Viestintävirasto – yhteystiedot*). Je to úřad vykonávající státní správu spadající pod ministerstvo dopravy a komunikací, bez nějakých volených orgánů.

Tento komunikační zákon doplnil v roce 1998 *Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání*[104], který stanovil povinnosti všem vysílatelům, vyhradil frekvence pro vysílání veřejné služby, jeho úkoly a posláním se však nezabývá. Ve stejném roce vznikl *Zákon o státním televizním a rozhlasovém fondu*[105], v němž byl regulační regulátor pověřen správou tohoto fondu a výběrem televizního poplatku

Novelou zákona z roku 2012 získal FICORA další kompetence nad YLE nejen tím, že management YLE musí jeho úřadu předkládat své výroční zprávy. Nyní má také právo dohledu nad finančními operacemi YLE, jež by mohly poškodit trh, a zároveň může udělovat YLE sankce nejen za neplnění obecného vysílacího zákona, ale také jejího vlastního zákona, na jehož základě YLE vznikla a pracuje.

---

[103] V angličtině dostupný na www http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1993/en19931380.pdf
[104] V angličtině dostupný na www http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1998/en19980744.pdf
[105] V angličtině dostupný na www http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1998/en19980745.pdf

Zákonné vymezení obsahu médií veřejné služby je v legislativě stručné, jako je stručný celý zákon o YLE z roku 1993, v němž jsou úkoly této veřejnoprávní organizace uvedeny v článku 7:

„ *(1) Posláním společnosti (YLE) je poskytování různorodých a komplexních televizních a rozhlasových programů a s nimi souvisejících podpůrných a doplňkových služeb, jež jsou dostupné všem za stejných podmínek. Tyto a další obsahové služby jsou poskytovány veřejnými komunikačními sítěmi, jak na národní, tak na regionální úrovni.*

(2) Tyto programy veřejné služby mají zejména:

1) podporovat demokracii a možnosti všech občanů podílet se na ní tím, že budou nabízet širokou škálu informací, názorů a debat, jakož i příležitosti pro interaktivní účast;

2) produkovat, vytvářet, rozvíjet a udržovat finskou kulturu, umění a inspirativní zábavu;

3) v pořadech brát v úvahu aspekty vzdělávání a rovných příležitostí, nabízet příležitosti k učení a sebevzdělávání, kladouce důraz na dětské pořady, nabízet náboženské pořady;

4) ve vysílání přistupovat k finsky a švédsky hovořícím občanům na základě rovnosti, poskytovat služby v jazyce Sami, romštině, ve znakovém jazyce, jakož i, bude-li to vhodné, v jazycích jiných jazykových skupin v zemi;

5) podporovat toleranci a multikulturalismus a poskytovat pořady pro menšinové a speciální skupiny obyvatel;

6) podporovat kulturní výměnu a provozovat programy určené pro zahraničí;

7) vysílat úřední oznámení, jejichž poskytování bude stanoveno vládním nařízením, a zajišťovat televizní a rozhlasové vysílání při mimořádných událostech.“

To je vše, co legislativní předpisy od YLE jako média veřejné služby žádají. Úkoly pro Yleisradio OY nejsou specifikovány ani v rámcovém zákonu o rozhlasovém a televizním vysílání, který při definici poslání veřejné služby odkazuje právě na článek 7 zákona o YLE. Zákonem není vymezen ani rozsah vysílání, ani neurčuje počet rozhlasových a televizních programů. Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání to řeší ustanovením:

„*YLE má právo na vysílání rozhlasové a televizní veřejné služby, jak je určeno v článku 7 zákona o YLE, aniž by musela mít licenci. Povinností vlády je dohlédnout na to, aby YLE měla přístup k terestrickým frekvencím pro televizní a rozhlasové sítě, které jsou nezbytné pro toto vysílání.*“

Finský zákon tudíž příliš nereflektuje na výzvu Evropské komise, aby veřejná služba byla co nejpřesněji vymezena. Na Sdělení EK z roku 2009 finská legislativa však reagovala tím, že v novele zákona o YLE z roku 2012 přidala do textu zákona článek 6a „Předběžné hodnocení,“ který do praxe zavádí podobnou funkci jako je třístupňový test v SRN nebo test veřejné hodnoty ve Velké Británii.

Každá nová služba, kterou by chtěla YLE zavést, a rozšířit tím své programové portfolio, musí projít předběžným přezkoumáním. Podnět může dát YLE, ale i jiná fyzická a právnická osoba, nebo Správní rada YLE (21 poslanců). Přezkoumání se týká služeb, které by mohly mít vliv na dosavadní poskytované služby svým významem, délkou trvání a náklady. Posuzování se má týkat především dopadů nové služby na existující trh a hospodářskou soutěž. Zákon nepředepisuje žádná procedurální pravidla, předpokládá se, že vyhodnocení provede Správní rada YLE, ale může být „provedeno i jinak, když to okolnosti vyžadují.“ Z toho lze vyvodit, že do rozhodování může být zapojen i komunikační regulátor FICORA. Zákon ho sice nezmiňuje, ale na druhé straně žádá, aby návrh hodnocení obsahoval stanoviska úřadu pro hospodářskou soutěž, institucí hájící zájmy spotřebitelů a klíčových operátorů, jichž

by se zavedení nové služby mohlo dotknout. V případě potřeby je možné zapojit i nezávislé experty.

Orgány pověřenými správou a kontrolou rozhlasové a televizní společnosti YLE jsou ze zákona p YLE **Správní rada** (Administrative Council - *hallintoneuvosto*), **Představenstvo** (Board of Directors - *hallitus*) a **ředitel** se svým managementem.

Správní radu tvoří 21 členů, které vybírá parlament ze svých řad. Tj. jedná se o poslance, kteří vedle svých poslaneckých povinností vykonávají dohled nad prací YLE. Zákon parlamentu ukládá, aby mezi těmito lidmi byli zástupci z oblasti vědy, umění, vzdělávání, obchodu a ekonomiky, jakož i reprezentanti různých sociálních a jazykových skupin. Funkční období členů Správní rady se kryje s funkčním obdobím parlamentu, to znamená, že po každých volbách se obměňuje. Zákon poslancům ukládá, aby Správní rada YLE byla zvolena vždy na první schůzi nového parlamentu po volbách.

Zákon Správní radě ukládá tyto povinnosti: volit a odvolávat členy Představenstva a určovat jejich platy, rozhodovat o omezení či rozšíření činnosti YLE, jakož o její reorganizaci, dohlížet na to, zda YLE plní úkoly veřejné služby, vyhodnocovat nové služby, které YLE hodlá zavádět, stanovit hospodářské a provozní směrnice, schvalovat výroční zprávu Představenstva, dohlížet na hospodaření společnosti a předkládat valné hromadě finanční zprávu a zprávu auditora. Kromě toho každý rok do konce dubna musí Správní rada předložit parlamentu zprávu o plnění veřejné služby tak, jak zákon ukládá v článku 7.

Projednává rovněž témata a podněty dodané Představenstvem. Schází se podle potřeby, na základě žádosti alespoň třetiny členů a k danému problému, který se vyskytne. Náhrady za její činnost stanovuje úřad vlády, který určil, že za účast ve Správní radě YLE dostává předseda (volený radou z vlastních řad) 950 euro, místopředseda 750 euro a členové rady 650 euro ročně. Kromě toho za účast na každé schůzi se platí předsedovi 800 euro, místopředsedovi 600 euro a členům po 500 eurech. Pokud se člen správní rady zasedání neúčastní, tuto náhradu nezískává. Jak uvedla výroční zpráva, v roce 2013 se Správní rada sešla sedmkrát.

Počet členů **Představenstva** se dle zákona pohybuje v rozmezí pět až osm členů, kteří nesmějí být členy Správní rady ani vedení YLE. V současné době má Představenstvo osm členů, mezi nimiž jsou dva právníci, dva vysokoškolští profesoři humanitního zaměření, jeden ekonom, jedna tlumočnice a dva manažeři. Výroční zpráva uvádí jako jednoho dalšího člena žurnalistu, zástupce zaměstnanců YLE.

Představenstvo má tyto zákonem stanovené úkoly: volit a odvolávat ředitele, stanovit jeho smlouvu a plat, volit další členy vrcholového vedení YLE a schvalovat jejich smlouvy a plat, schvalovat rozpočet na budoucí rok, svolávat řádnou valnou hromadu společnosti a předkládat zprávu o její činnosti komunikačnímu regulátorovi FICORA.

Podle výroční zprávy za rok 2013 se Představenstvo sešlo celkem čtrnáctkrát. O honorování jejich činnosti nejsou informace kromě té, že jejich výši určuje správní rada. Zatímco **ředitel** YLE je jmenován na pět let, u členů Představenstva zákon délku funkčního období neurčuje, závisí tedy zřejmě na rozhodnutí Správní rady, která má pravomoc člena Představenstva jmenovat i odvolat.

Procedury jmenování a odvolávání nejsou zákonem nijak určeny, rovněž i pravidla chování médií veřejné služby jsou stanovena jen obecně, což odpovídá zdejším tradicím neformálních dohod politických elit, které mají dlouholetou kontinuitu, a při nichž se uplatňují meritorní, nikoli účelová kritéria.

Zákon nijak normativně nepředepisuje, jaká mají být obsahová kritéria pořadů. YLE nemá svůj vlastní kodex, nicméně ve své práci se řídí Zákonem o svobodě projevu ve sdělovacích prostředcích[106] (obdoba českého tiskového zákona, platného však pro všechna média) a přihlašuje se k zásadám žurnalistické práce přijatým finskou Radou pro média (*Juliksen sanan neuvito*)[107], což je samoregulační orgán typu někdejšího britského Press Council.

Financování média veřejné služby

V roce 2013 hospodařila YLE s rozpočtem 466 milionů euro (cca 12 miliard Kč), z čehož tvořily 454 miliony euro příjmy z nové daně *YLE-vero*,[108] což znamená, že provoz YLE byl hrazen z 97 procent příspěvků veřejnosti na veřejnou službu.

YLE-vero je daň, která od ledna 2013 nahradila někdejší televizní poplatek *TV-maksu*. Podobně jako v jiných evropských zemích, také ve Finsku se povinnost platit televizní poplatek odvozoval od vlastnictví přijímače. S nástupem digitálních technologií a nových způsobů distribuce audiovizuálního obsahu do počítačů a přístrojů mobilní komunikace se tato konstrukce stala neudržitelnou a proto byl televizní poplatek zákonem z roku 2012 zrušen.

Novela zákona o státním televizním a rozhlasovém fondu i nadále zachovala existenci fondu, který je i nadále spravován komunikačním regulátorem FICORA. Jeho příjmem však už nejsou poplatky vybírané komunikačním regulátorem, ale daň vybíraná daňovými úřady.[109]

Public Broadcasting Tax Table

Income examples per year (excluding capital income)	Tax to pay
€0 - €7,352.00 Individuals above 18 years of age	€0
€8,091.00 Unemployed individuals, basic relief income	€55
€8,565.00 Retired individuals, basic guaranteed pension	€58
€15,600.00 Retired individuals, average-level pension	€106
€40,000.00 Wage earners, mid-level income	€140
80 000 e Wage earners, high income	€140

Source: Yle – Finnish Broadcasting Corporation

Na rozdíl od Německa *YLE-vero* (daň YLE, YLE tax) neplatí domácnosti, ale jednotlivci se zdanitelným příjmem. Daň je stanovená sazbou 0,68% procent ze zdanitelného příjmu, čímž se její velikost pohybuje od 55 do 140 euro ročně. Od daně jsou osvobozeny osoby mladší 18 let a lidé s ročním příjmem do 7352 euro ročně (cca 260 tisíc Kč). Limitní částku 140 euro měsíčně platí lidé s příjmem kolem 40 tisíc euro a výše (tj. nad 1,1 milion Kč). Dosavadní poplatek placený za přijímač činil 252 euro ročně.

Jak uvedla výroční zpráva za rok 2013, příjem YLE z těchto veřejných zdrojů se zvýšil o 30 milionů euro. Příjmy z TV-maksu v roce 2012 byly 422 701 000 euro, YLE-vero v roce 2013 přinesl příjem 454 545 000 euro.

---

[106] Ve finštině dostupný na www http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030460
[107] Guidelines for Journalists – dostupné na www http://www.jsn.fi/en/guidelines_for_journalists/
[108] Údaj z výroční zprávy o hospodaření dostupné ve finštině na www http://yle.fi/yleisradio/sites/yleisradio/files/attachments/yle_tilinpaatos_2013_2.pdf
[109] Detaily o placení YLE tax jsou dostupné v angličtině na www http://www.vero.fi/en-US/Individuals/Payments/Public_broadcasting_tax

Tím, že se YLE-vero stalo daní, o jeho výši již nerozhoduje komunikační regulátor, ale parlament v rámci daňového zákona. Novelou z roku 2012 se však do zákona o státním televizním a rozhlasovém fondu dostalo toto ustanovení:

„*Příspěvky do Fondu jsou převáděny ze státního rozpočtu k pokrytí nákladů na poskytování veřejné služby stanovené v článku 7 zákona o Yleisradio Oy (1380/1993). V roce 2013 tyto příspěvky dosáhnou částky až 500 milionů euro. Velikost příspěvků je jednou ročně přezkoumávána tak, aby odpovídala změnám v rovině nákladů. Základem tohoto přezkumu je index, v němž třetina váhy je dána indexem obecných životních nákladů a dvě třetiny váhy jsou dány indexem růstu mezd a stálých platů.*“ [110]

Výstupy média veřejné služby

Kromě již citovaného článku 7 zákona o YLE nejsou povinnosti média veřejné služby zákonem či předpisy nijak kvantifikovány. Základem této služby jsou čtyři televizní a šest rozhlasových programů šířených na všech platformách, tj. terestricky, kabelem, satelitem a IPTV, jež jsou doplněny dalšími službami v oblasti nových médií

Čtyři televizní programy mají toto složení

Yle TV1 - zpravodajství, publicistika, hlavní proud
Yle TV2 - alternativní, zábava, sport, též dětské pořady
Yle Teema - kulturní kanál, lifestylová témata
Yle Fem - pro švédskou menšinu

Rozhlasové programy YLE

Yle Radio Suomi - celostátní všeobecný
Yle Radio 1 – alternativní, výběrovější
YleX - hudební pop
Yle Puhe - stanice mluveného slova
Yle X3M - stanice pro mladé
Yle Radio Vega - ve švédštině
Yle Mondo – pouze v Helsinkách a na digitálu – mix zahraničních služeb se zprávami v angličtině a ruštině

Vedle základních internetových webů **yle.fi** a **svenska.yle.fi** jsou na internetu provozovány internetové rozhlasy Yle Klassinen, Yle Sámi (pro Laponce) a četné zpravodajské weby Yle Uutiset (uzprávy) , Yle Urheilu (sport), Yle Novosti (v ruštině).

Hlavním multimediálním projektem je však **Yle Areena**, která streamuje všechny televizní a rozhlasové programy YLE pro všechny platformy, tj. počítače, tablety, chytré telefony, přičemž televizní kanály jsou dostupné jen finskému publiku, zatímco rozhlasové stanice je možné poslouchat přes internet i v zahraničí. Yle Areena zároveň plní funkci, kterou má u nás web ČT iVysílání.cz, když nabízí rozsáhlou nabídku videa na vyžádání sestavenou z již vysílaných televizních pořadů.

Pro zajištění této nabídky uzavřela YLE dohodu s kolektivními správci zastupujícími nositele autorských a jiných práv. Všechny pořady jsou zdarma, některé je možné stáhnout do vlastního počítače. Které pořady sem budou umístěny a jak dlouho budou k dispozici, to závisí na povaze pořadu a na dohodách s producenty a distributory pořadů. Některé zůstávají na webu ke zhlédnutí jeden týden, jiné několik měsíců, některé i několik let. Jsou i takové pořady, které po 24 hodinách z nabídky mizí.

[110] V angličtině dostupný na www http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1998/en19980745.pdf

Dalším multimediálním projektem YLE je **Elävä Arkisto**, v překladu živý/živoucí archiv, na němž jsou umístěny archivní snímky s nejrůznější tematikou a z nejrůznějších oblastí života dokumentující historii Finska. Materiály je možné vybírat po časové ose, jsou volně k dispozici, experimentálně pro rok 2014 je povoleno jejich přebírání na jiné webové stránky.

Oba tyto projekty, především však Yle Areena, slouží k propagaci a vysílání do zahraničí pro krajany. V rámci této služby jsou některá audiovizuální díla uvolněna i ke globálnímu sledování na internetu. Finská produkce se cíleně dostává do zahraničí též přes program **TV Finland**, který se od roku 2013 vysílá ze satelitu pro kabelové sítě v zahraničí, především ve Švédsku. Program je sestaven z repríz původní tvorby.

Podíly sledovanosti finských televizních programů 2002-2013

Channels	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
YLE TV1	23,60	23,30	24,60	24,50	23,80	23,80	24,10	21,90	22,20	23,30	24,80	26,00
YLE TV2	21,80	20,00	20,30	19,10	20,00	17,40	16,80	17,17	18,90	16,90	13,20	11,90
MTV3	37,00	38,10	34,70	32,60	29,00	25,70	22,90	22,80	21,60	21,80	20,00	19,00
Nelonen	11,60	11,30	11,50	12,40	11,90	10,20	10,00	9,90	9,30	9,20	9,00	8,80
YLE Fem					0,20	0,70	1,60	1,80	1,60	1,60	1,70	1,50
Sub	1,20	1,80	2,50	4,20	0,10	6,00	6,00	6,70	6,50	6,10	5,70	5,10
YLE Teema					0,60	1,30	2,20	2,60	2,50	2,60	2,60	2,60
Liv								0,70	1,90	2,30	2,30	2,70
Jim					0,10	1,20	2,60	2,60	2,90	3,10	3,30	3,20
TV5							0,80	1,50	2,00	2,60	3,30	3,60
Kutonen					0,40	0,70	0,80	1,50	2,00	0,40	0,80	1,20
FOX									0,70	0,50	2,20	3,30
AVA							0,10	0,10			1,50	1,90
MTV Total PayTV					0,20	1,30	2,40	2,50	2,20	2,00	3,50	3,70
Discovery						0,50	0,60	0,70	0,60	0,50	0,70	0,60
Music TV	1,00	1,00	1,00	1,00	0,90	0,80	0,70	0,70	0,50	0,50	0,50	0,40
Nelonen Pay TV						0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,50	0,60

Televizní programy YLE i v prostředí rozmnožování nabídky a fragmentizace zájmu si uchovávají vedoucí postavení v divácké sledovanosti, jejíž podíl v souhrnu čtyř programů činí přes čtyřicet procent. Poté, co byl po dlouhá léta jasným lídrem televizního trhu komerční program MTV3, od roku 2008 – po vypnutí analogového vysílání a příchodu nových digitálních kanálů – se na prvním místě ve sledovanosti umisťuje Yle TV1.

Různé

Finsko bylo jednou z prvních zemí v Evropě, která již v roce 2007 (krátce po Lucembursku a Nizozemsku) vypnula analogové zemské televizní vysílání a začala vysílat digitálně. Podle nedávných průzkumů 89 procent Finů je připojeno doma k internetu, přičemž možnost širokopásmové připojení se stalo od roku 2009 ve Finsku zákonným právem. Telekomunikační společnosti jsou povinny zajistit všem obyvatelům Finska přístup k tzv. broadbandu, který je definován rychlostí přenosu jeden megabit za sekundu.

Velikost trhu je však hlavní omezující veličinou zdejšího mediálního trhu, a to jak výstupů média veřejné služby YLE, tak nabídky komerčních provozovatelů. YLE v minulosti experimentovala s vytvářením dalších digitálních programů, jako byl zpravodajský Yle24,

který do programu zařazoval relace BBC, Voice of America a Euronews, nebo YleExtra a Yle1+, nakonec však zůstala u sestavy čtyř hlavních televizních programů a svoje další aktivity zaměřuje především na internet a do webu Yle Areena.

Dvě placené satelitní placené nabídky Viasat (MTG) a Canal Digital (Telenor) mají každá zhruba jen padesát tisíc předplatitelů. Omezený trh reklamy není schopen „uživit“ více komerčních stanic tak, aby byly volně přístupné. Také proto více než polovina programů na sedmi digitálních multiplexech se skládá z placených programů.

Finský mediální trh je specifický také v tom, že jako v jedné z mála evropských zemí výdaje na reklamu do tištěných médií zde stále vysoce přesahují reklamní peníze, které plynou do televize. Není tedy náhodou, že zdejší dva hlavní investoři do komerční televize mají podnikatelské zázemí v tištěných médiích: finská Sanoma s programy Nelonen, JIM, LIV nebo švédská skupina Bonnier provozující MTV3, Sub a některé placené programy.

Obsazení digitálních multiplexů ve Finsku

Figure 15. National antenna network channels by multiplex on 31 December 2012

A Digita	YLE TV1	YLE TV2	YLE FST	YLE Teema	MTV3 AVA	Fox			
B Digita	MTV3	Nelonen	Sub	Liv	MTV3 MAX	MTV Jr/ Leffa	URHOtv		
C Digita	TV Viisi	C More First	C More Series	MTV3 Max Sport 1	MTV3 Max Sport 2	Disney Channel	4 Pro 1	4 Pro 2	
D Digita	Mobile-tv (DVB-T2)								
E Digita	Disco-very	Eurosport	MTV3 Fakta	MTVn	Nicke-lodeon	Nelonen Maailma	Nelonen Kino/ Perhe	JIM	Kutonen
F									
G									
VHF A DNA	YLE HD	MTVn HD	MTV3 HD	Disney XD	Disney Playhouse				
VHF B DNA	Animal Planet HD	4 Pro 1 HD	C More First HD						
VHF C DNA	MTV3 Max Sport1 HD	4 Pro 2 HD	National Geo-graphic	Nelonen Kino	Nelonen Maailma	Nelonen Perhe	URHOtv	Euro-sport	Show-time	Discovery

Free reception (standard TV) Pay-TV (standard TV) Pay-TV (high definition TV)

Závěrem

Do přehledu informací o médiích veřejné služby bylo zahrnuto sedm členských států Evropské unie ve výběru, který reprezentoval rozmanitost postavení na mediálním trhu, způsobu organizování, financování, jakož i výkonů veřejné služby. Tj. byly vybrány jak státy z tzv. velké šestky zemí s největším počtem obyvatel (Německo, Francie, Velká Británie), tak státy alespoň částečně srovnatelné s Českou republikou (Nizozemsko, Rakousko, Finsko)

Komparace některých údajů médií veřejné služby v zemích Evropské unie

země	počet (cenzových) domácností	počet TV programů plnoform./temat./zahr.	reklama -R teleshopping - T	výše poplatku za rok druh poplatku	objem prostředků MVS za rok	podíl TV MVS na publiku v %
SRN	39 882 000	11 (2 celost.+9.region)/ 10 tematických/0	R jen do 20:00, ne o svátcích, T ne	**210 euro** *Rundfunkbeitrag*	7,710 mld. Euro	44,10%
Francie	27 556 000	3 plnofor./8 temat. z toho 4 část./3 zahraniční	jen do 20:00, T ne	**135 euro** *redevance audiov.*	3,928 mld. Euro	30,60%
Velká Británie	24 340 000	2 plnoform./7 temat./až 40 pro zahraničí	R a T nejsou	**185 euro** *license fee*	6,512 mld. Euro	32,26%
Polsko	13 596 000	2 plnoform./9 tematick./ 1 pro zahraničí	R a T bez omezení	**57 euro** *R a TV poplatek*	382 mil. Euro (325 TV+57 R)	30,37%
Nizozemsko	7 366 000	3 plnoform./8 tematick./ 1 pro zahraničí	R a T bez omezení	poplatek **zrušen** - státní rozpočet	772 mil. Euro	32,00%
Rakousko	3 650 000	2 plnoform./2 tematick./ 1 pro zahraničí	limit 3% v TV, 12% v rozhlase	**260 euro** *R a TV poplatek*	945 mil. Euro	33,90%
Finsko	2 532 000	2 plnoform./2 tematick./ 1 pro zahraničí	R a T nejsou	od **55** do **140 euro** *daň YLE-vero*	466 mil. Euro	42,00%
Česká republika	4 433 000	2 plnoform./3 tematické	R a T - limit 0,5% na ČT2 a ČT4,	**78 euro** *R a TV poplatek*	326 mil. Euro (246 TV+80 R)	29,38%

Vysvětlivky:
Počet domácností – údaje Eurostat, cenzové domácnosti nejsou totožné s bytovými domácnostmi, kterých je například v ČR cca 3,8 milionu. Podobná situace je v SRN, kde téměř 40 milionů cenzových domácností, ale těch, které mají paltit poplatky, jen 36 milionů.
Objem prostředků médií veřejné služby za rok – údaje získané z výročních zpráv za léta 2012- 2013 – zaokrouhlené a zprůměrované
Podíl na publiku – někdy označován jako podíl na trhu (share) – podíl sledovanosti jednotlivých TV programů v průběhu celého dne a v rámci veškeré měřené populace

Ze zjištěných faktů vyplývá, že neexistuje jeden jediný univerzálně použitelný model toho, jak by taková veřejná služba měla vypadat. Na první pohled jsou zřejmé ohromné rozdíly dané počtem obyvatel dané země a tím i velikostí mediálního trhu. Jestliže objem vybraných prostředků na veřejnou službu v Německu je více než dvacetkrát vyšší, než v České republice, je logické, že i množství a úroveň této služby se v obou zemích nedají mechanicky srovnávat.

Stejně tak řízení a společenská kontrola médií veřejné služby vykazují u jednotlivých zemí velké rozdíly, které vycházejí z rozdílných kulturních a politických tradic. Metody výběru a rozhodování orgánů, které by měly řídit, kontrolovat a dohlížet na plnění úkolů veřejné služby, ve velké míře záleží na prostředí, v němž tyto procesy probíhají. Na jedné straně mohou existovat formálně vytříbené modely kontrolních grémií se zárukami přísného oddělení od jiných zájmů než zájmu široké veřejnosti, a přesto u nich může docházet k selhávání jejich funkce strážce nezávislosti média veřejné služby. Na druhé straně systémy tzv. mediálních rad, které z formálního hlediska jsou až příliš navázané na vládnoucí administrativu nebo na systém politických stran, můhou dobře fungovat tam, kde dojde ke shodě všech účastníků procesu, tzv. *stakeholders*, že veřejný zájem je důležitější než nejrůznější zájmy partikulární, ať už stranické, politické či ekonomické.

Markantní jsou též rozdíly ve výši příspěvku, kterou občané jednotlivých zemí na média veřejné služby platí. Jestliže všechny příklady z vybraných států měly něco společného, tak to byl a je problém financování médií veřejné služby. Model rozhlasového a televizního poplatku pocházející z počátků rozhlasového vysílání v Evropě před druhou světovou válkou a odvozený od vlastnictví rozhlasového, později televizního přijímače, ztratil v současné době opodstatnění. Ne všechny státy včas reagovaly na rozšířené možnosti příjmu digitálních

médií, které nejsou závislé na tradičních přijímačích. V sedmi uvedených příkladech se nacházejí různá řešení: solidární příspěvek každé domácnosti, nebo zvláštní daň, jejíž výnos směřuje buď přes státní rozpočet, nebo přes speciální fond k médiím veřejné služby.

Měnící se digitální komunikační prostředí, v němž dochází ke konvergenci všech médií, a tempo, v jakém se objevují a jsou zaváděny nové mediální služby, vede k tomu, že pokud jsou úkoly veřejné služby příliš konkrétně fixovány v zákonech, vede to k nutnosti jejich časté novelizace. Také proto jsou úkoly veřejné služby v zákonech deklarovány spíše formou obecných zásad, které jsou specifikovány v dalších, podrobnějších dohodách mezi státem a médiem veřejné služby.

Jak ukazují podíly médií veřejné služby na celkové sledovanosti televizního vysílání, veřejnost se k nim stále obrací – v průměru třetinovým podílem – jako ke zdroji seriózních informací a kvalitní populární zábavy. Současná fragmentizace televizního publika daná rozsáhlou multikanálovou nabídkou televizních programů uvedené podíly na sledovanosti sice snižuje, ale tempo tohoto poklesu u médií veřejné služby je nižší než u komerčních médií.

Budoucnost médií veřejné služby je z velké části závislá jednak na vůli politické reprezentace daného státu, a dále na postojích veřejnosti, která tuto veřejnou službu vyhledává a tím ji vlastně podporuje. Jak ukazují rozbory zákonů i výsledky měření sledovanosti, obě tyto podmínky v Evropě ještě stále existují.

Přílohy

1. Komparace údajů sedmi zemí EU a České republiky

Komparace některých údajů médií veřejné služby v zemích Evropské unie

země	počet (cenzových) domácností	počet TV programů plnoform./temat./zahr.	reklama -R teleshopping - T	výše poplatku za rok druh poplatku	objem prostředků MVS za rok	podíl TV MVS na publiku v %
SRN	39 882 000	11 (2 celost.+9.region)/ 10 tematických/0	R jen do 20:00, ne o svátcích, T ne	**210 euro** *Rundfunkbeitrag*	7,710 mld. Euro	44,10%
Francie	27 556 000	3 plnofor./8 temat. z toho 4 část./3 zahraniční	jen do 20:00, T ne	**135 euro** *redevance audiov.*	3,928 mld. Euro	30,60%
Velká Británie	24 340 000	2 plnoform./7 temat./až 40 pro zahraničí	R a T nejsou	**185 euro** *license fee*	6,512 mld. Euro	32,26%
Polsko	13 596 000	2 plnoform./9 tematick./ 1 pro zahraničí	R a T bez omezení	**57 euro** *R a TV poplatek*	382 mil. Euro (325 TV+57 R)	30,37%
Nizozemsko	7 366 000	3 plnoform./8 tematick./ 1 pro zahraničí	R a T bez omezení	poplatek **zrušen** - státní rozpočet	772 mil. Euro	32,00%
Rakousko	3 650 000	2 plnoform./2 tematick./ 1 pro zahraničí	limit 3% v TV, 12% v rozhlase	**260 euro** *R a TV poplatek*	945 mil. Euro	33,90%
Finsko	2 532 000	2 plnoform./2 tematick./ 1 pro zahraničí	R a T nejsou	od **55** do **140 euro** *daň YLE-vero*	466 mil. Euro	42,00%
Česká republika	4 433 000	2 plnoform./3 tematické	R a T - limit 0,5% na ČT2 a ČT4,	**78 euro** *R a TV poplatek*	326 mil. Euro (246 TV+80 R)	29,38%

Vysvětlivky:
Počet domácností – údaje Eurostat, cenzové domácnosti nejsou totožné s bytovými domácnostmi, kterých je například v ČR cca 3,8 milionu. Podobná situace je v SRN, kde téměř 40 milionů cenzových domácností, ale těch, které mají paltit poplatky, jen 36 milionů.
Objem prostředků médií veřejné služby za rok – údaje získané z výročních zpráv za léta 2012- 2013 – zaokrouhlené a zprůměrované
Podíl na publiku – někdy označován jako podíl na trhu (share) – podíl sledovanosti jednotlivých TV programů v průběhu celého dne a v rámci veškeré měřené populace

2. Podíly na publiku televizních programů SRN v roce 2013 – dle věkových skupin

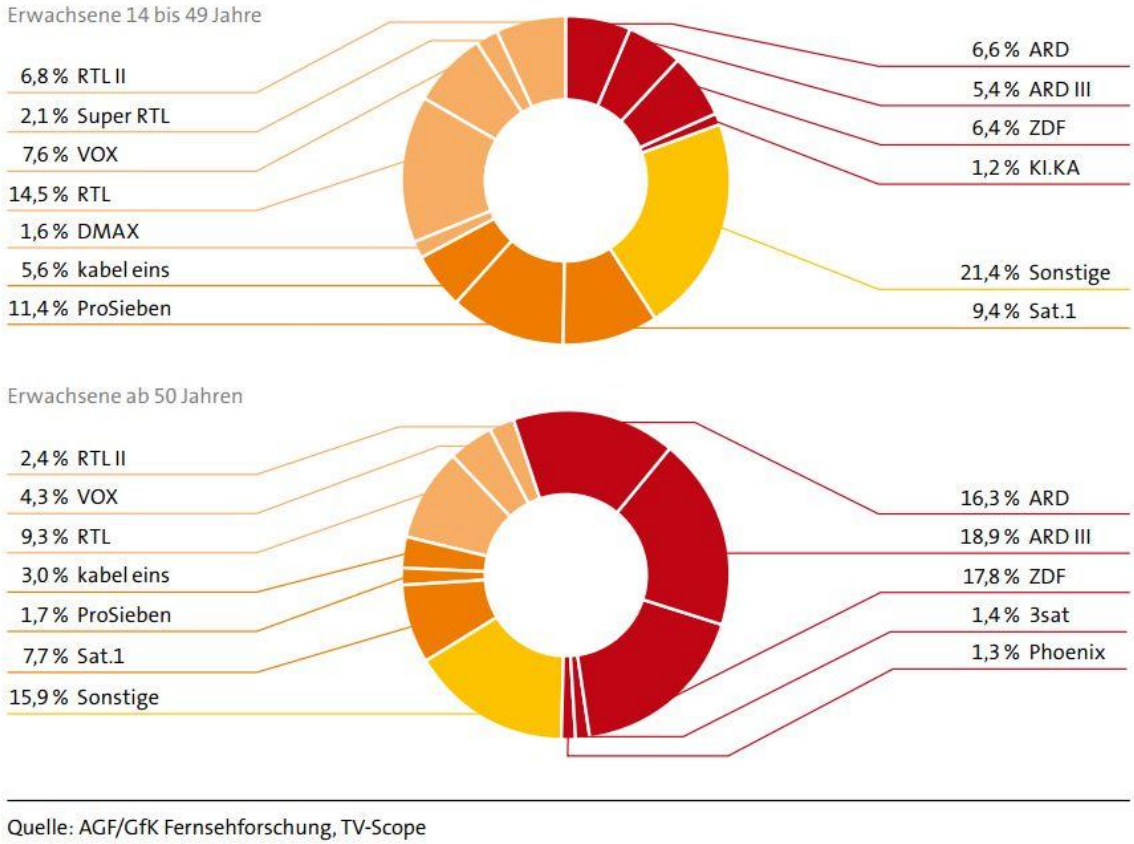

Zatímco ve věkové skupině nad 50 let podíl sledovanosti vysílání veřejné služby činí 55,7 procent, ve věkové skupině 14-49 let tento podíl činí (s pravděpodobným započtením veřejnoprávních kanálů v kategorii „Sonstige“) něco přes 20 procent.

3. Podíly na publiku britských vysílatelů v roce 2013

(BARB ani BBC již nezveřejnuje *share* jednotlivých programů, ve výročích zprávách je zveřejňován pouze *reach.* Tato statistika sledovanosti sčítá programy jednotlivých vysílatelů.)

TABLE 5

AUDIENCE SHARE (%) BY BROADCASTER

ALL INDIVIDUALS

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
BBC	38.28	36.65	35.21	34.46	34.01	33.54	32.65	33.17	33.19	33.63	32.36
ITV	24.66	24.14	24.13	23.12	23.21	23.23	23.13	22.86	23.09	22.34	23.05
Channel 4	10.36	10.48	11.00	12.09	11.71	11.57	11.24	11.18	11.31	11.29	10.77
BSkyB	6.35	6.45	6.36	6.73	6.36	6.02	6.88	6.61	8.71	8.32	8.39
Channel 5	6.46	6.57	6.43	5.87	5.99	6.08	6.12	5.91	5.92	5.98	5.99
UK Channel Mgt	2.27	2.50	2.68	2.99	3.15	3.46	3.73	3.86	3.93	4.29	4.51
Discovery	1.20	1.39	1.58	1.39	1.17	1.21	1.30	1.55	1.57	1.61	1.92
Walt Disney Co Ltd.	0.60	0.68	0.65	0.89	1.04	1.26	1.37	1.26	1.37	1.38	1.21
Turner	1.18	1.23	1.07	0.90	0.87	0.81	0.82	0.80	0.97	0.94	1.04
Nickelodeon	0.79	0.88	0.94	1.08	1.09	1.20	1.12	0.86	0.86	0.91	0.97
Paramount	0.31	0.28	0.28	0.45	0.51	0.54	0.66	0.68	0.70	0.77	0.72
CSC Media Group	0.10	0.23	0.42	0.51	0.52	0.48	0.50	0.66	0.65	0.72	0.82
MTV	0.83	0.89	0.90	0.77	0.67	0.65	0.72	0.61	0.69	0.67	0.65
CBS ChelloZone	0.13	0.13	0.16	0.26	0.30	0.28	0.28	0.39	0.51	0.57	0.58
AETN	0.22	0.22	0.21	0.25	0.33	0.39	0.40	0.43	0.47	0.55	0.53
NBC Universal	0.47	0.60	0.58	0.48	0.62	0.70	0.68	0.57	0.58	0.53	0.77
Box Television	0.62	0.67	0.61	0.55	0.62	0.56	0.59	0.50	0.54	0.48	0.49
Entertainment Networks	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.21	0.53
Dolphin TV	-	-	0.01	0.06	0.10	0.13	0.13	0.14	0.15	-	-
Living TV Group	1.41	1.73	1.97	2.03	2.29	2.36	2.50	2.45	-	-	-
Others	3.78	4.29	4.83	5.14	5.44	5.53	5.18	5.53	4.79	4.81	4.71

Annual percentage share of total viewing by Broadcaster. The Broadcasters listed all own 4 or more BARB reported channels (see Appendix for list).

4. Názvy (témata) kapitol Dekretu č. 2009-796 stanovující specifikaci úkolů národní programové společnosti France Télévisions (smlouva o výkonech FT)

http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=B378A08BDAA79C0E79B192C94007710D.tpdjo16v_3?cidTexte=JORFTEXT000020788471&dateTexte=20140824

Kapitola I. - Nová veřejnoprávní televize
I. - Služby s novými identitami
Článek 1 - Audiovizuální komunikační služby nabízené France Télévisions
Článek 2 - Pluralismus myšlenkových proudů a názorů a rozmanitost tvorby a výroby pořadů
Článek 3 - Editoriální charakteristiky různých služeb
II. - Nové závazky při výrobě pořadů
Článek 4 - Běžné kulturní pořady
Článek 5 - Hudební pořady
Článek 6 - Přenosy divadelních představení
Článek 7 - Vědecké pořady a vzdělávání udržitelného rozvoje
Článek 8 - Sportovní pořady
Článek 9 - Audiovizuální a kinematografická tvorby
Článek 10 - Filmy
Článek 11 - Audiovizuální hraná tvorba
Článek 12 - Dokumentární tvorba
Článek 13 - Pořady pro mládež
Článek 14 - Informace a debaty
Článek 15 - Mediální gramotnost
Článek 16 - Evropa
Článek 17 - Náboženské pořady
Článek 18 - vysílání herních pořadů (game-show)
III. - Nové závazky týkající se sestavování programu
Článek 19 - Večerní vysílací čas (20:35)
Článek 20 - Uspokojování potřeb veřejnosti a publika
Článek 21 - Nové technologie
Článek 22 - Audiovizuální mediální služby na vyžádání
Článek 23 - Inovace pořadů
Článek 24 - Podpora programování
Článek 25 - Prostředky na produkci pořadů
Článek 26 - Podpora výuky cizích jazyků
IV. - Ustanovení týkající se reklamy
Článek 27 - Obecné zásady
Článek 28 - Postupné omezování
Článek 29 - Pravidla pro zařazování reklamních sdělení
Článek 30 - Doba trvání reklamy
Článek 31 - Omezení výši příjmu získaného od stejného inzerenta
Článek 32 - Tarify/ceny
Článek 33 - Sponzoring
Článek 34 - Teleshopping
Kapitola II. - Televize veřejné služby odpovědná a otevřená společnosti
I. - televizní občan
Článek 35 - Slušnost (poctivost, nestrannost) a pluralita informací
Článek 36 - Důstojnost osobnosti a ochrana nezletilých
Článek 37 - Boj proti diskriminaci a reprezentace rozmanitosti ve vysílání
Článek 38 - Dostupnost pořadů pro osoby se zdravotním postižením
Článek 39 - Francouzský jazyk
Článek 40 - Zastoupení regionálních jazyků
Článek 41 - Právo na stávku a na kontinuitu veřejné služby
Článek 42 - Ustanovení týkající se národní obrany

Článek 43 - Zákaz přijímání prostředků od některých organizací
Článek 44 - Události velkého národního významu
II. - Televize veřejné služby centrem občanského života
Článek 45 - Představení parlamentu a regionálních a místních samospráv
Článek 46 - Představení politických formací
Článek 47 - Předvolební vysílání
Článek 48 - Komunikace vlády
Článek 49 - Představení odborových a profesních organizací
Článek 50 - Integrace zahraniční populace žijících ve Francii
Článek 51 - Zdravotní a sociální informační a osvětové kampaně
Článek 52 - Bezpečnost silničního provozu
Článek 53 - Státní občanství
Článek 54 - Meteorologické relace
Článek 55 - Otázky zaměstnanosti
Článek 56 - Informace pro spotřebitele
Kapitola III. - Různé
I. - Ustanovení vztahující se rozhlasové služby vysílání do zahraničí
Článek 57 - Umisťování reklamy v programech pro zahraničí
Článek 58 - Doba trvání reklamy
Článek 59 - Sponzoring
II. - Vztahy s jinými organizacemi v audiovizuálním sektoru
Článek 60 - Vztahy s INA (národní archiv)
Článek 61 - Vztahy k organizacím zajišťujícím šíření některých programů do zahraničí
Článek 62 - Vztahy s RFI (Radio France International)
Článek 63 - Distribuce a šíření mezinárodních kultur
Článek 64 - Vztahy s TV5 (satelitní TV vysílání do zahraničí)
Článek 65 - Vztahy s Canal France International (CFI)
Článek 66 - Vztahy s ARTE France
Článek 67 - Technická pomoc
Článek 68 - Členství v frankofonní televizní komunitě
Článek 69 - Ostatní vztahy
Závěrečná ustanovení
Článek 70 - Kontrola plnění ustanovení smlouvy

5. Podíly na publiku francouzských televizních programů v letech 2012-2013

Médiamat Annuel 2013

Audience consolidée

Du 31 décembre 2012 au 29 décembre 2013

Part d'audience (%) et couverture nationale des agrégats et des chaînes

Jour moyen Lundi-Dimanche - de 3h00 à 3h00 - 4 ans et plus

		Parts d'audience nationale				Couverture mensuelle
		déc-13	nov-13	déc-12	Année 2013	Année 2012	déc-13
AGREGATS	TOTAL TV	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-
	CHAINES NATIONALES[1] dont	89,5	90,0	89,3	89,2	88,9	-
	Nouvelles chaines de la TNT HD[2]	2,9	2,6	-	2,3	-	-
	AUTRES TV : CHAÎNES THEMATIQUES, LOCALES ET ETRANGERES	10,5	10,0	10,7	10,8	11,1	-
CHAINES	TF1	22,6	23,3	23,1	22,8	22,7	56 270 000
	FRANCE 2	13,6	14,1	13,9	14,0	14,9	54 630 000
	FRANCE 3	9,8	9,7	9,4	9,5	9,7	53 564 000
	CANAL +[3]	2,9	2,9	3,1	2,8	2,9	37 886 000
	FRANCE 5	3,2	3,3	3,6	3,3	3,5	46 606 000
	M6	10,2	10,4	10,9	10,6	11,2	54 777 000
	ARTE	2,2	2,3	2,2	2,0	1,8	44 988 000
	D8	3,4	3,5	3,0	3,2	2,3	47 988 000
	W9	2,7	2,6	3,1	2,9	3,2	48 208 000
	TMC	3,5	3,4	3,7	3,4	3,6	45 165 000
	NT1	2,2	2,0	2,1	2,1	2,1	43 253 000
	NRJ12	1,8	1,9	2,3	2,2	2,4	42 232 000
	FRANCE 4	1,7	1,7	1,9	1,8	2,1	42 799 000
	BFM TV	1,9	1,9	1,8	1,9	1,8	36 568 000
	i>TELE	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	30 719 000
	D17	1,3	1,2	1,3	1,3	1,2	39 215 000
	GULLI	1,9	1,6	1,6	1,7	1,9	34 577 000
	HD1	0,7	0,7	-	0,6	-	16 709 000
	L'EQUIPE 21	0,3	0,3	-	0,2	-	16 795 000
	6TER	0,6	0,6	-	0,5	-	18 297 000
	NUMERO 23	0,3	0,3	-	0,3	-	18 423 000
	RMC DECOUVERTE HD 24	0,8	0,6	-	0,5	-	18 750 000
	CHERIE 25	0,2	0,2	-	0,2	-	16 617 000

L'audience consolidée est la somme de l'audience du jour J (audience veille) et de l'audience en différé dans les 7 jours qui suivent la diffusion du programme.

(1) Chaînes Nationales : chaînes historiques, chaînes de la TNT gratuite dont le seuil d'initialisation dépasse 95% de la population française et chaînes de la TNT HD gratuite.
(2) Cet agrégat est constitué de : HD1, L'Equipe 21, 6ter, Numéro 23, RMC Découverte HD 24 et Chérie 25.
(3) Ces résultats comprennent exclusivement l'audience de la chaîne Canal + ; l'audience des chaînes Canal + Cinéma, Canal + Sport, Canal + Décalé, Canal + Family et Canal + Séries est intégrée au poste "Autres TV".

6. Podíly na publiku polských televizních programů v roce 2013

Tabela nr 5. Ranking programów (widownia, udziały) w 2013 r.

Program	Widownia	Zmiana	Udział	Zmiana p.p.
TVP1	808 088	-121 904	13,16%	-2,25
TVN	769 230	-71 629	12,53%	-1,40
Polsat	752 857	-90 231	12,26%	-1,71
TVP2	632 908	-124 946	10,31%	-2,25
TVN7	217 011	64 024	3,53%	1,00
TVN24	191 232	6 824	3,11%	0,05
TV PULS	188 787	48 019	3,08%	0,75
TV4	181 980	31 750	2,96%	0,47
TVP INFO	159 832	-70 861	2,60%	-1,22
Polsat2	109 890	27 252	1,79%	0,42
TVP Seriale	69 779	30 874	1,14%	0,50
Puls 2	65 813	57 277	1,07%	0,93
Polsat News	63 924	9 792	1,04%	0,14
TTV - Twoja Telewizja	62 867	44 139	1,02%	0,71
MiniMini+	47 286	9 406	0,77%	0,14
AXN	47 126	-1 476	0,77%	-0,04
ATM Rozrywka	47 065	35 328	0,77%	0,58
Polsat Sport	47 016	8 363	0,77%	0,13
Polo TV	45 032	19 435	0,73%	0,31
Kino Polska	44 032	3 617	0,72%	0,05
Discovery	43 375	7 701	0,71%	0,12
Eurosport	42 115	-1 400	0,69%	-0,03
TVN Style	42 040	7 096	0,68%	0,10
TVP Polonia	41 842	8 321	0,68%	0,12
Disney Channel	40 146	-8 300	0,65%	-0,15
Nickelodeon	37 912	4 257	0,62%	0,06
Eska TV	37 627	16 960	0,61%	0,27
TV6	37 524	25 463	0,61%	0,41
Disney Junior	35 540	-1 059	0,58%	-0,03
Cartoon Network	31 835	-13 019	0,52%	-0,22
National Geographic	30 559	-568	0,50%	-0,02
TVP Rozrywka	29 517	29 517	0,48%	0,48
Polsat Play	28 580	8 713	0,47%	0,14
TVN Turbo	28 201	-1 389	0,46%	-0,03
TVP Historia	27 702	16 124	0,45%	0,26
Disney XD	25 904	-11 884	0,42%	-0,21
Polsat Film	25 688	6 942	0,42%	0,11
TVP Kultura	25 285	9 352	0,41%	0,15
TLC	25 016	-2 940	0,41%	-0,05
Polsat Sport News	23 551	20 080	0,38%	0,32
TVP HD	22 796	1 964	0,37%	0,02
Comedy Central	22 299	-2 471	0,36%	-0,05
TV P Regionalna	22 278	22 278	0,36%	0,36
TVS	21 150	-2 034	0,34%	-0,04
Polsat Cafe	19 732	2 265	0,32%	0,03

Źródło: Opracowanie Biura KRRiT na podstawie Nielsen Audience Measurement

7. Podíly na publiku nizozemských televizních programů v roce 2013

KDH – rating, MADL – share, UGKA – zhlédnuto dodatečně (*uitzending gemist*)

TABEL 1.1: KIJKGEMIDDELDEN 6 JAAR EN OUDER, GEHELE DAG

	2013 gehele dag				2012 gehele dag			
Zender	KDH	MADL	UGKA	Kijkers * 1000	KDH	MADL	UGKA	Kijkers * 1000
Nederland 1	2,6	18,9	3,5	395	2,9	21,4	2,5	446
Nederland 2	0,9	6,4	4,7	134	0,9	6,8	3,7	141
Nederland 3	0,9	6,6	5,9	139	0,9	6,4	4,1	133
Publieke Omroep	4,3	32,0	4,2	668	4,7	34,5	3,0	719
RTL4	2,0	14,9	4,6	311	2,0	14,8	3,2	308
RTL5	0,4	3,2	6,7	68	0,4	3,2	5,7	66
RTL7	0,6	4,7	3,6	99	0,6	4,7	2,7	99
RTL8	0,2	1,8	6,4	37	0,2	1,7	4,8	35
RTL Nederland	3,3	24,7	4,8	515	3,3	24,4	3,5	507
SBS 6	1,0	7,3	5,0	153	1,1	7,8	3,5	162
Net5	0,5	3,6	8,9	76	0,4	3,2	6,8	67
Veronica	0,4	3,1	6,5	64	0,4	3,0	5,2	63
SBS	1,9	14,0	6,4	293	1,9	14,0	4,6	292
MTV	0,1	0,9	2,7	18	0,1	0,7	1,9	15
Comedy Central	0,2	1,7	1,9	36	0,2	1,4	1,4	28
Comedy Central Family	0,1	0,3	7,0	8	-	-	-	-
Nickelodeon	0,2	1,6	2,1	33	0,2	1,8	1,1	37
TeenNick	0,0	0,2	1,4	4	0,0	0,3	0,7	6
Kindernet	0,0	0,0	1,9	1	0,0	0,2	0,5	4
Be Viacom	0,6	4,5	2,2	93	0,6	4,3	1,3	89
Disney Channel	0,1	0,6	2,2	11	0,1	0,6	1,6	13
Disney XD	0,1	1,0	1,0	21	0,2	1,3	0,9	27
Disney	0,2	1,5	1,4	32	0,3	1,9	1,1	39
Discovery Channel	0,3	1,9	2,9	39	0,2	1,6	1,8	32
Animal Planet	0,1	0,4	2,1	9	0,1	0,4	0,9	8
TLC	0,2	1,5	2,5	31	0,1	0,5	1,7	11
ID	0,1	0,6	3,6	13	-	-	-	-
Discovery Networks	0,5	3,8	2,8	78	0,3	2,4	1,6	51
National Geographic Channel	0,2	1,2	2,0	24	0,2	1,1	1,0	24
24Kitchen	0,1	0,4	1,1	9	0,0	0,3	0,9	7
Fox	0,1	0,8	7,9	17	-	-	-	-
FOX Sports 1 Eredivisie	0,1	0,6	0,7	14	-	-	-	-
Fox International Channels	0,3	2,1	2,2	44	-	-	-	-
Eurosport	0,1	0,7	1,1	14	0,1	0,9	0,7	18
AT5	0,0	0,1	0,9	1	0,0	0,1	2,7	1

Obsah

Evropská unie a média 1
Vysílání veřejné služby v dokumentech EU 2
Vymezení veřejné služby v éře nových médií 4
Televizní vysílání v zemích EU 7
Německo 7
Stručná historie duálního systému vysílání v zemi 7
Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby 8
Financování média veřejné služby 11
Výstupy média veřejné služby 12
Různé 16
Velká Británie 17
Stručná historie duálního systému vysílání v zemi 17
Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby 17
Financování média veřejné služby 21
Výstupy média veřejné služby 23
Různé 25
Francie 27
Stručná historie duálního systému vysílání v zemi 27
Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby 27
Financování média veřejné služby 30
Výstupy média veřejné služby 32
Různé 34
Polsko 35
Stručná historie duálního systému vysílání v zemi 35
Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby 35
Financování média veřejné služby 37
Výstupy média veřejné služby 39
Různé 41
Nizozemsko 42
Stručná historie duálního systému vysílání v zemi 42
Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby 43
Financování média veřejné služby 46
Výstupy média veřejné služby 47
Různé 48
Rakousko 50
Stručná historie duálního systému vysílání v zemi 50

Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby 50
Financování média veřejné služby 54
Výstupy média veřejné služby 55
Finsko 58
Stručná historie duálního systému vysílání v zemi 58
Právní rámec provozovatelů médií veřejné služby 58
Financování média veřejné služby 61
Výstupy média veřejné služby 62
Různé 63
Závěrem 65
Přílohy 67
1. Komparace údajů sedmi zemí EU a České republiky 67
2. Podíly na publiku televizních programů SRN v roce 2013 – dle věkových skupin 68
3. Podíly na publiku britských vysílatelů v roce 2013 69
4. Názvy (témata) kapitol Dekretu č. 2009-796 stanovující specifikaci úkolů národní programové společnosti France Télévisions (smlouva o výkonech FT) 70
5. Podíly na publiku francouzských televizních programů v letech 2012-2013 72
6. Podíly na publiku polských televizních programů v roce 2013 73
7. Podíly na publiku nizozemských televizních programů v roce 2013 74